

Dorota Błaszczyk
Rainer Sachs
Wrocław

Rocznik Muzeum Papiernictwa
2010, t. IV
ISSN 1897-7685

Słownik papierników śląskich do 1945 roku

Część 4 S–Z

Konstrukcja hasel

W niniejszym opracowaniu ujęto wszystkich papierników, czeladników papierniczych i zbieraczy szmat z rzemieślniczego okresu produkcji papieru oraz ich rodziny, natomiast z okresu produkcji kapitalistycznej – jedynie członków zakładów, którzy mieli wiodące funkcje ekonomiczne lub technologiczne.

Wobec faktu, iż co najmniej do połowy XIX w. nazwiska zapisywano na Śląsku fonetycznie, „ze słuchu”, dla uniknięcia błędów, ich zaszeregowanie w niniejszej pracy również następuje według tych samych zasad. W szczególności nie uwzględniono liter wydłużających lub skracających wymowę danego wyrazu (niemego *h*, podwójnych samogłosek lub spółgłosek), a literę *y* zaszeregowano w tym samym miejscu, co literę *i*. Nazwiska o tej samej wymowie, ale różnej pisowni, zostały zapisane, o ile nie istnieje jedna wyraźna forma przewodnia (np. Bayer z formami ubocznymi Beyer, Baier, Beier lub Busch z wersją zniekształconą Pusch), w formie najwcześniej występującej w źródłach w kolejności alfabetycznej (np. Maier, Mayer, Maier, Meier pod „Maier”). Jeśli różne formy tego samego nazwiska są na tyle podobne, że nie może dojść do pomyłek, zostaną one (o ile są początkiem danego hasła) zapisane w formie najczęściej występującej u tej konkretnej osoby. Dla ukazania różnorodności pisowni tych nazwisk zostały one zapisane w innych miejscach niniejszej publikacji według pisowni danego konkretnego źródła.

Jeśli imiona nie posiadają mniej więcej tak samo często używanych obecnie form ubocznych, na przykład Johann, Hans, Johannes, zapisano je w poprawnej formie ogólnoniemieckiej, a nie w formie źródła śląskiego, czyli dla przykładu forma imienia „Valten”, występująca zwłaszcza do renesansu włącznie, została zapisana w formie poprawnej „Valentin”. W przypadku występowania równouprawnionych form, wszystkie zapisano przy ich pierwszym możliwym zaszeregowaniu alfabetycznym, czyli Johann, Hans, Johannes pod „Hans”.

Jeżeli u osób noszących kilka imion udało się ustalić imię główne, zostało ono podkreślone. Dla zwiększenia przejrzystości układu następujące po sobie żony określono kolejnymi cyframi rzymskimi, a kolejne dzieci cyframi arabskimi. Jeżeli

dokładnie wiadomo, która z żon była matką danego dziecka, poprzedzono numer dziecka numerem matki. Dzieci nieślubne lub wnuczeta oznaczono kolejnymi małymi literami alfabetu. Dla uwydatnienia kontekstów socjologicznych w hasłach zostały podane także wszystkie osoby, u których papiernicy lub członkowie ich rodziny byli świadkami na ślubie lub chrzestnymi.

Używane symbole i skróty:

* – urodzenie

– chrzest

= – ślub

+ – zgon

+* – martwo urodzony

% – pogrzeb

A. A. – Archiwum Archidiecezjalne, potem numer konkretnej księgi metrykalnej (ze względu na to, że data dokładnie dokumentuje miejsce w księgach, w przypadku ksiąg metrykalnych zrezygnowano z podania stron konkretnego zapisu)

a. m. – akta miasta

A. P. – Archiwum Państwowe

EKMŚ – zespół Ewangelickich Ksiąg Metrykalnych Śląska

ew. – ewangelicki

gr – grosz(y)

gryf. – gryfowski (od: Gryfów)

Hintze – tzw. kartoteka Hintzego

J. G. – Jelenia Góra

kat. – katolicki

król. – królewski

Leg. – Legnica

Lit. – literatura

mieszk. – adresy zamieszkania

Muz. Nar. – Muzeum Narodowe

O. – Opole

par. – parafia, parafialny

prus. – pruski

rzym.-kat. – rzymskokatolicki

srebrn. – srebrny

śl. – śląski

świadek u – świadek na ślubie u

tal. – talar(y)

UB Ręk. – Oddział Rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu

USC – Urząd Stanu Cywilnego

Wroc. – Wrocław

Z. G. – Zielona Góra

Źr. – źródła

Skróty powiatów:

bol. – bolesławiecki
dzierż. – dzierzoniowski
gliw. – gliwicki
głog. – głogowski
gorz. – gorzowski
gór. – górowski
grad. – grodkowski
jaw. – jaworski
jel. – jeleniogórski
kam. – kamiennogórski
kłodz. – kłodzki
koziel. – kozielski
leg. – legnicki
lubań. – lubański
lubiń. – lubiński
lwów. – lwówecki
mil. – milicki
niemodl. – niemodliński
nys. – nyski
oles. – oleski
oleś. – oleśnicki
oław. – oławski
polkow. – polkowicki
prud. – prudnicki
racib. – raciborski
strzel. – strzeliński
sul. – sulęciński
syc. – sycowski
szpr. – szprotawski
średz. – średzki
świd. – świdnicki
wałbrz. – wałbrzyski
woł. – wołowski
wroc. – wrocławski
ząb. – ząbkowicki
zgorz. – zgorzelecki
ziel. – zielonogórski
złot. – złotoryjski
żag. – żagański
żar. – żarowski

S

SAFFRAN, Johann, zbieracz szmat w Goszczu, pow. oleś., **chrzestny u**: Christiana Hermana, mieszkańca.

Źr.: A. A., 133e.

SALIGER, Ignatz, czeladnik papierniczy w Nysie, **dzieci**: **1**) Maria Klara (%8.1.1702).

Źr.: A. A., 57f.

SALOMON, Ferdinand, dr, właściciel fabryki papieru w Kunnersdorf (obecnie dzielnica Jeleniej Góry), **miejscza zamieszkania**: 1882/1883 nr 86/87.

Członkostwa: jego żona: 1882/1883 Towarzystwo Dobroczynne (1883 członkini zarządu).

Lit.: Adreßbuch der Stadt Hirschberg in Schlesien für das Jahr 1882, Hirschberg [b.r.], s. 28, 30; Adreßbuch der Gemeinde Cunnersdorf Kreis Hirschberg i. Schl. für das Jahr 1883, Hirschberg [b.r.], s. 27, 29.

SALOMO, Kurt Wilhelm, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: **I**) Martha Selma z domu Schwarzer, ew., **dzieci**: **I/1**) Horst Günter (*17.6.1929, #21.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

SANGTALLER, Otto, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona**: **I**) =5.2.1926 Martha z domu Bittermann, ew., **dzieci**: **I/1**) Martha Else Herta (*29.6.1923, #29.7), **I/2**) Erwin Otto (*7.11.1924, #26.1.1925).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

SATTIG, papiernik w Osiecznicy, pow. bol.

Funkcje: 1893 członek zarządu sekcji XI (Śląsk i Pomorze) Stowarzyszenia Zawodowego Papierników.

Lit.: Schlesisches Tageblatt, t. 19, 2.6.1893.

SAUER, Christian August Julius, producent papy we Wrocławiu, ew., **mieszkanie**: 1846–1854 ul. Inspektowa 2, **żona**: **I**) Sophie Friedricke Dorothea (Doris) z domu Rabe, **dzieci**: **I/1**) Gustav Ludwig Christian (*6.5.1846, #21.5), **I/2**) Wilhelmine Maria Eleonore (*14.12.1847, #1.1.1848), **I/3**) Anna Elisabet Karoline (*20.12.1849, #1.1.1850), **I/4**) Martha Emma Emilie (*26.8.1851, #21.9), **I/5**) Emma Louise Elisabet (*30.11.1854, #1.1.1855), **6**) Auguste, **chrzestny u**: Karla Ludwiga Heinricha Götza, kierownika warsztatu stolarskiego w fabryce budowy maszyn, ul. Inspektowa 2 (16.8.1847, 2.12.1849, 16.5.1852), Josepha Kintschera, papiernika (razem ze

swoją żoną, 15.10.1848), Friedricha Wilhelma Schrötera, producenta kapeluszy słomianych, wzgl. introligatora i mieszczanina, ul. Kazimierza Wielkiego 1 (3.2.1850, wzgl. 25.5.1851), Johanna Friedricha Wilhelma Keima, mechanika, ul. Składowa (25.8.1850), Antona Wurma, mistrza kowalskiego, ul. Legnicka 5 (11.7.1853), Ernsta Gottlieba Mendego, pracownika w fabryce papy, ul. Legnicka 67 (23.10.1853), Karla Johanna Wilhelma Krausego, ew., nauczyciela w szkole elementarnej nr 22 (4.2.1855, 2.8.1856, 4.4.1859, 12.10.1868), Wilhelma Günzla, ew., producenta papy, ul. Bolesława Prusa 10 (4.11.1855), Gustava Otto Sauera, ew., głównego kasjera miejskiego, ul. Komuny Paryskiej 31 (18.4.1858, 19.5.1861, 8.7.1866), Benjamina Thaler, ew., ogrodnika-artysty, ul. Bolesława Prusa 10 (5.2.1860), Karla Baucha, czeladnika stolarskiego, Wybrzeże Wyspiańskiego 41 (9.4.1865), **jego żona chrzestną u:** Franza Antona Eduarda Eichnera, czeladnika papierniczego (15.4.1849), Johanna Karla Augusta Kürmisa, mistrza formerza, ul. Legnicka 30 (9.9.1849), **jego dzieci chrzestnymi u:** **I/2:** Karla Mummerta, ew., papiernika, ul. Bolesława Prusa 10 (1.11.1863), **I/3:** Karla Müllera, ew., czeladnika stolarskiego, ul. Stefana Żeromskiego 18 (28.1.1872), **6:** Moritza Küntzla, robotnika na Hubach (obecnie dzielnica Wrocławia), nr 20 (17.10.1858), Karla Mummerta, ew., papiernika, ul. Bolesława Prusa 10 (18.8.1861), Heinricha Paustiana, ślusarza maszynowego, ul. Nożownicza 22 (18.3.1866), Heinricha Friedricha Ferdinanda Haertla, ew., księgowego, ul. Bolesława Drobnera 86 (24.3.1872), Roberta Neumanna, ew., robotnika, ul. Stefana Żeromskiego 18 (15.6.1873).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 5/5, 5/6, 7/11, 7/12, 7/101, 8/41/8/44, 8/47-8/49, 8/51, 8/55, 11/34, 12/10; A. A., 446f, 638b, 658e.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 71, 101; t. 2: 2008, s. 141.

SAUER, Johann Georg, papiernik, 23.3.1720 siedzi w więzieniu w Dzierżonowie, Friedrich Illgner, dzierżawca papierni w Świdnicy, zeznaje przed sądem, iż około 15 do 18 miesięcy temu S. był przełożonym w papierni świdnickiej i miesięcznie kradł papier wartości około 18 gr srebrnych, który jego żona sprzedawała w Świdnicy, dlatego został zwolniony i nie wypłacono mu jego zarobków.

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdnicy, nr 101, s. 185n.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 132.

SAUER, Louis, producent papy we Wrocławiu, ew., **mieszkanie:** 1887 ul. Bolesława Drobnera 27c, **żona:** **I)** Klara z domu Flöter, ew., **dzieci:** **I/1)** Otto Max (*28.8.1887, #29.9).

Funkcje: 1893 kandydat na członka zarządu sekcji XI (Śląsk i Pomorze) Stowarzyszenia Zawodowego Papierników.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 7/19.

Lit.: Schlesisches Tageblatt, t. 19, 2.6.1893.

SAUERMAN, Hans, papiernik w Legnicy, **żona**: Sabina, **jego żona chrzestną u**: Melchiora Krausego, rozrywacza szmat przy ul. Grodzkiej (13.10.1636).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 3.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 148.

SCHACHE, Wilhelm, papiernik w Rzaśniku, pow. złot., **chrzestny u**: Wilhelma Brendla, mistrza wikliniarskiego w Sokołowcu, pow. złot. (10.9.1871), **dzieci**: **1**) syn, **2**) syn, **3**) Johann Wilhelm, **jego dzieci chrzestnymi u**: **3**: Wilhelma Brendla, wikliniarza i właściciela parceli w Sokołowcu (8.9.1872).

Współpracownik: Herrmann Anders (=6.11.1864).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 21/7, 21/10.

SCHADE, Kurt Albert Otto, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: **I/1**) Marie Ida Martha z domu Knispel, ew., **dzieci**: **I/1**) Fritz Albert Otto (*19.10.1928, #9.12).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

SCHAEFER, papiernik we Wrocławiu, wzm. 1787.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/113.

SCHÄFFER, Daniel, papiernik w Jeleniej Górze, **chrzestny u**: Christiana Ledera (29.7.1704).

Źr.: A. A. 190b.

SCHAFFER, Franz, papiernik w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., *1812, syn Franza, mistrza kowalskiego tamże, **żona**: =18.11.1839 z Rosiną Johanną (*1817), córką Josepha Kesslera (+ przed 1818), murarza w Bolkowiu, pow. jaw.

Źr.: A. A., 655p.

SCHAFFER (SCHÄFER, SCHOFFER), Jakob, mistrz papierniczy, *1723, +8.1.1809, starość, %11.1, **miejsca zamieszkania**: 1770 Adamowice, pow. racib., 1773–1795 Goszcz, pow. oleś., **żona**: **I**) Josepha, z domu Romwald, **dzieci**: **I/1**) Johanna Charlotta (*17.5.1773, #20.5), **2**) Anna Josepha, **chrzestny u**: Josepha Schüllheima, murarza w Moszycach, pow. oleś. (4.1.1795), **jego żona chrzestną u**: Oswalda Formera, stepowego papieru, wzgl. mieszkańca (28.12.1768, wzgl. 30.9.1771), **jego dzieci chrzestnymi u**: **2**: Josepha Schüllheima, murarza w Moszycach (14.9.1790).

25.7.1770 kupuje od dominikanek w Raciborzu papiernię w Adamowicach (przedtem dzierżawiona przez Gottlieba Jungnickla).

Źr.: A. A., 133d, 133e, 548f.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku,

Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 136; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 88, 92, 147.

SCHAFFNER, papiernik we Wrocławiu, + przed 26.8.1819, **żona**: Veronika z domu Saenger (*1754, +26.8.1819, wyczerpanie, %28.8, mieszkanie: nr 1297).

Źr.: A. A., 449c3.

SCHÄKE, czeladnik papierniczy w Starych Piekarach, pow. leg., **chrzestny u**: Heinricha Augusta Josta, dzierżawcy papierni tamże (19.8.1850).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 23.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 136.

SCHÄL, Karl Wilhelm Albert, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona**: =25.7.1936 (kościelny i cywilny) z Marie Agnes Hedwig z domu Lachmann, wdową po Vorwerku.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

SCHÄL, Meta, pracownica w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., *1898, +8.10.1921 w szpitalu miejskim, %11.10.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

SCHÖL, Reinhold Paul Hermann, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: I) Elisa Klara z domu Feder, ew., **dzieci**: I/1) Günter Walter Reinhold (*25.9.1934, #21.10).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

SCHAEL, Wilhelm, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: I) Anna z domu Müller, ew., **dzieci**: I/1) Richard Alfred (*22.9.1919, #16.11).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

SCHALCHER, Hans w Pieńsku, pow. zgorz., 1898 zgłasza patent nr 12775 (maszyna papiernicza z okrągłym sitkiem z dwiema odrębnymi strefami cylindra).

Lit.: Schlesisches Tageblatt, t. 24, 15.4.1898.

SCHÄLTZING, Franz, czeladnik papierniczy w Nysie, **dzieci**: 1) Maria Elisabeth (%12.11.1704).

Źr.: A. A., 57f.

SCHAUDER, Karl, pracownik w fabryce papieru Muhndlera w Brzegu, *1833, ew., jedyny syn Karla, szewca w Szczepanowicach, pow. niemodl., **żona**: =13.5.1860

w Brzegu z Auguste (*1835, kat.) w Brzegu, 2. córką Augusta Schobera (+ w Porębach, pow. niemodl.), mistrza stolarskiego, przyszłe dzieci będą wychowane po katolicku.

Źr.: A. A., 666r.

SCHAUWECKER, Willi, 1930–1935 kierownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg.

Lit.: Adreßbuch (Einwohnerbuch) des Kreises Goldber=Haynau sineschließlich aller Gemeinden 1930, Liegnitz [b.r.], Haynau, s. 53; Adreßbuch/Einwohnerbuch Kreis Goldberg einschl. der Städte Goldberg, Haynau und Schönau a. K. sowie alle Gemeinden des Kreises 1935, Breslau 1935, s. 137.

SCHEFCZIK, Ludwig, papiernik w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., *1829, +27.1.1900, starość, %31.1.

Źr.: Kośc. kat. św. Piotra i Pawła w Dusznikach Zdroju, + 1882–1946.

SHECKART, Georg, czeladnik papierniczy we Wrocławiu, +1.8.1719, **dzieci:** 1) Anna Maria w Niemczy, pow. dzierz. (=1.8.1719 z Melchiorem Hertlem, kuźnikiem, mieszczaninem i wdowcem tamże).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 12.

SCHIEBEL, Joseph, papiernik i mieszczanin w Szprotawie, *1816, +31.1.1851, choroba piersi, %2.2.

Źr.: A. P. Z. G., księgi metrykal. kośc. kat. w Szprotawie, nr 34, 38.

SCHIEBLER, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** Pauline (*1863, +17.11.1918, %20.11).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/53.

SCHIEDECK, Heinrich, mistrz maszyny papierniczej w Ścinawicy, pow. kłodz., **świadek u:** Ericha Broi, murarza w Arbke, pow. Fallingborstel (31.1.1938).

Źr.: Kłodzko, kat. kośc. par. Wniebowstąpienia Marii, =1933–1943.

SCHILLER, Kurt Erich, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** =11.1.1930 (kościelny i cywilny) z Idą Metą z domu Lorenz, robotnicą rolną w Raciborowicach, pow. bol.

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/35.

SCHILLING, August, fabrykant papieru we Wrocławiu, + przed 26.11.1878, **dzieci:** 1) Maria, ew. (mieszkanie, ul. Bolesława Drobnera 27, dzieci: a) Karl Wilhelm Tarugott (*26.11.1878, #1.1.1879, nieślubny).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 7/15.

SCHIMPKE, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., + przed 1.9.1934, **żona**: Ida z domu Seidel (*1890, +1.9.1934, %4.9).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/25, 34/53.

SCHLATTAU, Gustav, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: I) Olga z domu Hilscher, ew., **dzieci**: I/1) Erich (*9.10.1940, #10.11).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/26.

SCHLEYDER, Friedrich, czeladnik papierniczy i mieszkaniec w Piechowicach, pow. jel., syn Georga, chałupnika w Sobieszowie, pow. jel., **żona**: =13.6.1717 z Justyną, córką Christiana Liebiga, bielarza przy Harttenberge, **dzieci**: I) córka (26.10.1720, chrzestny: Paul Ludwig, mistrz papierniczy tamże).

Źr.: A. A., 693b.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 167.

SCHLICHT, Bartholomäus, czeladnik papierniczy i mieszczanin w Legnicy, *1604 Schleusingen, hrabstwo Henneberg, +30.12.1687, Legnica, **mieszkanie**: 1664–1674 przed Bramą Wrocławską, 1671 przy ul. Kamiennej, **żona**: II) =4.11.1645 w Legnicy z Barbarą (%10.3.1673), córką Martina Parchwiza (Burckwiza, + przed 4.11.1645) w Wicklin, **dzieci**: 1) Kaspar (#14.11.1637, %10.11.1641), 2) Kaspar (%3.8.1656), II/1) Georg (#1.1.1643, chrzestni: Georg Reuter, były papiernik w książęcym młynie, Elisabeth, wdowa po Michaelu Rehorne, papierniku, =13.1.1664 w Legnicy z Anną Marią, córką Wenzla Weißenbergera, chłopca w Raganütz, król. czeskie), zastępuje Balthasara Guschke, czeladnika papierniczego jako chrzestny u Adama Leißnera, ogrodnika w Starych Piekarach, pow. leg. (18.3.1646), **chrzestny u**: Matthäusa Hunicke, mieszkańca przed Bramą Wrocławską (2.6.1664, 5.10.1667), Christowa Pohle, ogrodnika przed Bramą Wrocławską, wzgl. przy ul. Kamiennej (21.5.1664, 4.1.1671, wzgl. 21.5.1673), Michaela Sperrlinga, cieśli przed Bramą Wrocławską (7.3.1669, 27.10.1671, 27.6.1674), **jego żona chrzestną u**: Matthäusa Hunicke, cieśli przed Bramą Wrocławską (20.7.1666), Johanna Scholzego, ogrodnika w Piątnicy, pow. leg. (16.2.1667), Martina Frusta, mieszkańca w Piątnicy (5.6.1668).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 4, 5, 47, 48, 96–98.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 101.

SCHLICHT, Gottfried, czeladnik papierniczy w Legnicy, + przed 10.4.1742, syn Georga (+ przed 30.10.1709), ogrodnika przed Bramą Wrocławską, **żona**: I) =30.10.1709 w Legnicy z Anną Barbarą, córką Georga Waltera, ogrodnika w Piątnicy, pow. leg., **dzieci**: I/1) Anna Christina (*11.2.1712, #12.2, %12.2.1755), I/2) syn

(+*26.10.1716), jego żona zastępuje Christiana Bernera, karczmarza w Piątncy jako chrzestna u Samuela Elßnera, ogrodnika tamże (10.4.1742).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 7, 8a, 49, 99, 100.

SCHLICHTING, Helene, pracownica w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **dzieci:** **a)** Gerhard Artur (*26.5.1914, #30.8, nieślubny).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

SCHLOEFFEL, Friedrich Wilhelm, współwłaściciel manufaktury papieru w Dąbrowicy, pow. jel. (założonej 1838 razem z J.E. Kiesslingem), *1800, +1870, **dzieci:** **1)** córka, **2)** Gustav Adolph (+ w czerwcu 1849 koło Waghäusel, Badenia), student.

Funkcje: 1848 członek Zgromadzenia Narodowego we Frankfurcie nad Menem.

22.12.1842 konferencja śląskich młynarzy upoważnia go do opracowania petycji przeciwko planowanej ustawie o wykorzystaniu wody. 1844 pisze list do poetki Bettiny v. Arnim, opisał dla planowanej przez nią *Armenbuch (Książki Biednych)* 93 życiorysy tkaczy w Sudetach, 1845 oskarżono go o napisanie ulotki komunistycznej >17.3.1845 aresztowany, 20.3 wypuszczony, 21.3 ponownie aresztowany i przetransportowany do wójtostwa domowego w Berlinie > 55 kupców jeleniogórskich pisze petycję w jego obronie, jego córka interweniuje u Bettiny v. Arnim, 27.7.1845 wypuszczony, ludność Sudetów wita go bramą honorową i marszem z pochodniami, 1849 uczestnik Powstania Badeńskiego > emigracja do Ameryki.

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdnicy, nr 640, s. 452n.

Lit.: Dietlinde, Peters, Es ist viel Armuth und Noth hier..., w: Das Tal der Schlösser und Gärten, Jelenia Góra 2001, s. 131, 136, 138; Franke, Arne, Burgen, Schlösser und Herrenhäuser im Hirschberger Tal, w: Das Tal der Schlösser und Gärten, Jelenia Góra 2001, s. 349.

SCHMIDT, mistrz bielarski w Krzaczyńcu, pow. jel., 1790 zakłada tamże papiernię.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 71.

SCHMIDT, właściciel papierni w Starej Olesznie, pow. bol., **dzieci:** **1)** córka (mąż: Maschke (+7.7.1824 w borach koło Kliczkowa, pow. bol., przygnieciony przewróconym wozem z drewnem)).

Lit.: Amtsblatt der Königlichlichen Regierung zu Liegnitz, t. 14: 1824, s. 227.

SCHMIDT, Anna Pauline, pracownica w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **mąż:** =23.11.1912 w Chojnowie (kościelny i cywilny) z Karlem Adamem, kat., stelmachem tamże, **dzieci:** **a)** Karl Franz (*16.6.1912, #4.8, nieślubny).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/24 34/34.

SCHMIDT, August, producent papieru w Świdnicy, 11.1.1864 August Schenk przejmuje jego sklep na Przedmieściu Dzierżoniowskim.

Lit.: Schweidnitzer Kreis=Blatt 1864, s. 35.

SCHMIDT, Christoph, właściciel środkowej papierni w Jerzmanicach-Zdroju, pow. złot.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 55.

SCHMIDT, Ernestine Louise, pracownica fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **mąż:** =4.10.1913 w Chojnowie (kościelny i cywilny) z Richardem Karlem Friedrichem Scholzem, ew.

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/34.

SCHMIDT, Friedrich, kierownik produkcji w papierni w Starych Piekarach, pow. leg., **chrzestny u:** Johanna Gottloba Tschirnera (25.11.1838, 16.1.1842).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 20, 21.

SCHMIED, Georg, czeladnik papierniczy w Legnicy, + przed 8.9.1641, **żona:** Anna (=8.9.1641 w Legnicy z Christofem Meuselem, pomocnikiem młynarskim, synem Balthasara (+ przed 8.9.1641), młynarza w Kątach Wrocławskich, pow. wroc.).

Źr.: A. P. Legn., NMP w Legn., nr 48.

SCHMIDT, Hermann Kurt, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., wierzący w Boga, **żona:** I) Marie Anna Elfriede z domu Hasse, ew., **dzieci:** I/I) Marie Herta Traute (*29.10.1937, #26.12).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/26.

SCHMIDT, Johann Ehrenfried, właściciel papierni średniej w Jerzmanicach, pow. złot., +1843, **dzieci:** I) Klara, **jego dzieci chrzestnymi u:** 1: Moritza Gustava Bormanna, gorzelnika w Pasieczniku, pow. lwów. (30.7.1867, 9.10.1868).

Po śmierci Gottlieba Wilhelma Rumlera w imieniu wdowy po nim Friederiki nadzoruje górną papiernię w Unięciccach, pow. lubań. (kierownik produkcji: Peter Schütz, czeladnik papierniczy), funduje w swoim testamencie 400 tal. reńskich dla szkoły ew. w Grenzdorf, pow. lubań., 300 tal. reńskich dla kośc. ew. w Unięcicach, pow. lubań., i 30 tal. dla kasy zapomogowej dla wdów nauczycielskich i sierot we Wrocławiu.

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 82/1.

Lit.: Amts-Blatt der Königlichen Regierung zu Liegnitz, t. 33: 1843, s. 124, 173; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 49, 55.

SCHMIDT, Karl Heinrich, wygładzacz papieru we Wrocławiu, **mieszkanie**: 1850 ul. Kurkowa 5, 1856 ul. Uniwersytecka 20, 1859 Sukiennice 9, **żona**: **I**) Klara (Anna) z domu Gerlich, **dzieci**: **I/1**) Aurelie Emilie Auguste (*12.12.1856, #27.12), **I/2**) Wal-ly Klara Anna (*7.1.1859, #23.1), **chrzestny u**: Karla Maretzkego, murarza, ul. Kurkowa 5 (17.3.1850), Johanna Davida Hillmanna, mistrza szewskiego, Nowy Świat 46 (14.6.1857), Petera Colombe, drukarza perkalu, ul. Mennicza 23 (27.9.1857).

Źr.: A. P. Wr. EKMS 7/11, 8/49-8/51, A. A., 613b.

SCHMYDT, Hans, mistrz papierniczy w Starych Piekarach, pow. leg., **żona**: Hese, **dzieci**: **1**) Kaspar (dzieci: a) (#1574, 20. niedziela po Świętej Trójcy), **2**) Christina, **jego żona chrzestną u**: Hansa Ludwigeo, sołtysa (1574, 9. niedziela po Świętej Trójcy), Hansa Hernichego, leśniczego (1575, poniedziałek wielkanocny), Melchiora Staberimego (1576, niedziela po Cantate), Martina Leuschnera, białoskórnika w Legnicy (1577, poniedziałek po Świętej Trójcy), **jego dzieci chrzestnymi u**: Ficze Feschkera w Starych Piekarach (1575, 23. niedziela po Świętej Trójcy).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 1.

SCHMIEDT, Michael, papiernik w Starych Piekarach, pow. leg., *Wrocław, **dzieci**: **1**) Barbara (#29.8.1621, nieślubna z Christiną, córką Kaspara Guttmana (+ przed 29.8.1621), karczmarza w Targoszynie, pow. jaw.).

Źr.: A. P. Legn., NMP w Legnicy, nr 46, s. 307.

SCHMIDT, Paul Max, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania**: 1933 Chojnów, 1940 Konradówka, pow. złot., **żona**: **I**) Else Gertrud Frieda z domu Klamert, ew., **dzieci**: **I/1**) Elfriede Emma (*14.12.1933, #11.3.1934), **chrzestny u**: Kurta Paula Richarda Pfendego, ew., pomocnika maszynowego w Jerzmanicach-Zdroju, pow. złot. (24.3.1940), Kurta Juliusa Habla, ew., pracownika fabryki papieru w Chojnowie (21.9.1941).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26.

SCHMIDT, Wilhelm, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, **miejsce zamieszkania**: Biała, pow. złot., ew., **żona**: Martha z domu Kutzner, ew., **żona**: **I/1**) Amalia Marianne Margarete (*19.4.1936, #17.5), **chrzestny u**: Gustava Alfreda Gottwalda, ew., kierowcy w Chojnowie (9.8.1936).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

SCHMORANZER, Ignaz, papiernik w Mostowicach, pow. kłodz., **żona**: **I**) Elisabeth z domu Urban (*Mostowice), **dzieci**: **I/1**) Robert (żona: Pauline (rodzice: Johann Rudolf, listonosz w Bystrzycy Kłodzkiej, pow. kłodz., Maria z domu Rieger), listonosz wiejski w Gorzanowie, pow. kłodz., dzieci: a) Friedrich Johann (*1.4.1892, #7.4), b) Karl Hermann (*1.3.1897, #7.3), c/d) Josef i Maria (*18.9.1898, #25.9)).

Źr.: A. A., 599c.

SCHNEIDER, rodzina papierników.

I) Christoph Heinrich, mistrz papierniczy, ojciec Johanna Georga (patrz niżej – nr **III**), **miejsca zamieszkania:** 1676 Michałków, 1677–1697 Mieroszów, obie pow. wałbrz., **żona:** **I)** Martha, **II)** Regina, **dzieci:** **1)** Martha, **2)** Susanna, **3)** Christof **Heinrich**, **4)** Anna Regina, **5)** Johann Georg (patrz niżej – nr **III**), **chrzestny u:** Hansa Rosego, mieszkańca Mieroszowa (19.9.1676), Balthasara Friesego, chłopca (27.9.1682), Georga Friedricha Preußlera, mistrza szklarskiego w Radosnej, pow. wałbrz. (1.4.1697), Christofa Kadenbacha, rzeźnika w Kowalowie (1.6.1700), Christiana Friebege, chałupnika (15.6.1703), Melchiora Zeunera, białoskórnika, ławnika sądowego i mieszczanina (9.8.1703), Johanna Christofa Henego, chałupnika (22.10.1703), Heinricha Emanuela Dölitzta, stolarza i mieszczanina (1.7.1704, 29.3.1706), Kaspara Beuhmana, budowniczego konstrukcji szachulcowych (19.3.1713), Antona Haina, czeladnika papierniczego (28.3.1718), Kaspara Bruchmanna, bednarza (13.1.1719), **jego żona chrzestną u:** **I:** Friedricha Fiebinga, mistrza poszewnika i chłopca (5.2.1675), **II:** Christiana Friebege, chałupnika (3.6.1708, 24.12.1709, 11.10.1712), Georga Klosego, chałupnika (6.1.1709), Antona Heina, czeladnika papierniczego (3.11.1711, 5.12.1720), **jego dzieci chrzestnymi u:** **1:** Hansa Kramera, mistrza poszewnika i mieszczanina w Mieroszowie (3.8.1676, 26.11.1678), Christofa Tolcha, mieszkańca Nowego Siodła, pow. wałbrz. (19.8.1676, 27.10.1677), Martina Paula, mieszkańca Kowalowa, pow. wałbrz. (12.1.1677), **2:** Christofa Horna, ogrodnika (6.1.1680), **3:** Christofa Schreiberera, młynarza w Kowalowie (27.3.1700, 30.8.1702), Johanna Christofa, wynajemcy mieszkania (2.8.1702), **4:** Kaspara Josepha Vogdta, laboranta i mieszczanina (20.4.1700, 23.12.1701, 18.10.1703, 5.9.1705), Georga Klosego, chałupnika (28.4.1700, 4.4.1702, 19.1.1704), Melchiora Zeunera, białoskórnika, ławnika sądowego i mieszczanina (17.8.1700, 8.3.1705), Jonasa Rösła, chałupnika (16.1.1702, 18.2.1704, 3.2.1706), Johanna Christofa Spillera, rzeźnika w Kowalowie (17.12.1702, 6.1.1707), Christiana Friebege, chałupnika (8.4.1706)

Źr.: A. A., 59m, 205a- 205c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 116.

II) Christof Heinrich Gottlob, czeladnik papierniczy w Mieroszowie, pow. wałbrz., #8.2.1713 w Kamiennej Górze, syn Johanna Georga (patrz niżej – nr **III**), **żona:** **I)** Anna Rosina, **dzieci:** **I/1)** Daniel Benjamin (#27.9.1739), **I/2)** Christoph Heinrich (#17.11.1741), **chrzestny u:** Christiana Rösła, chałupnika (17.12.1730), Melchiora Schmidta, mieszczanina (26.6.1740), Jeremiasa Mentzla, krawca i mieszczanina (6.4.1745), Gottfrieda Rösła, chałupnika (14.8.1733), Heinricha Fräntzla, czeladnika papierniczego i mieszczanina (21.11.1735, 21.1.1738), Georga Seypta, szynkarza w Kowalewie, pow. wałbrz. (11.9.1736), **jego żona chrzestną u:** Ernsta Heinricha Wiesenera, mieszczanina (10.9.1739, 31.7.1744), Gottfrieda Opitzta, zegarmistrza i mieszczanina (24.12.1740, 12.2.1743), Gottlieba Benjamina Bärschdorfa, kupca i mieszczanina (22.8.1753).

Źr.: A. A., 205b, 205c.

III) Johann Georg, mistrz papierniczy w Miosroszowie, pow. wałbrz. (od 1721 właściciel tamtejszej papierni), syn Christopha Heinricha (patrz wyżej – nr **I**), ojciec Christofa Heinricha Gottloba (patrz wyżej – nr **II**), **żona:** **I)** Susanna, **dzieci:** **I/1)** Christof Heinrich Gottlob (patrz wyżej – nr **II**), **I/2)** Regina Juliana (#18.9.1714 w Kamiennej Górze), **I/3)** Elisabeth (#8.2.1717 w Kamiennej Górze), **4)** Susanna Salomea, **chrzestny u:** Johanna Krohmera, chałupnika (2.10.1701, 2.2.1704, 18.10.1706, 28.5.1709), Johanna Bliemla, wynajemcy mieszkania (21.10.1705), Christofa Blümla, chałupnika w Nowym Siodle, pow. wałbrz. (8.6.1708), Christofa Horna w Ługowinie, pow. wałbrz. (20.5.1709), Martina Johna, w Sobięcinie, pow. wałbrz. (1.9.1709), Melchiora Steckla, sołtysa w Różanie, pow. wałbrz. (28.4.1711), Adama Friedricha Kirschnera, siodlarza, ławnika sądowego i mieszczanina (22.9.1711, 5.4.1713, 25.12.1715, 13.12.1716, 1.4.1719, 12.6.1723, 27.8.1727), Gottfrieda Fiebiga, krawca i mieszczanina (12.6.1712), Johanna Müllera, ślusarza i mieszczanina (21.11.1713, 31.8.1715, 20.9.1717, 24.7.1721, 4.12.1725, 20.12.1727, 27.3.1730, 24.3.1732, 28.4.1733), Martina Fitzego, młynarza miejskiego (2.7.1714, 16.6.1716), Kaspara Bruchmanna, bednarza i mieszczanina (9.4.1714), Christiana Fischera, właściciela winiarni (24.8.1715), Antona Heina, czeladnika papierniczego (7.10.1715), Hansa Friedricha Peipera, poszewnika (27.10.1715), Hansa Kerna, szewca i mieszczanina (16.2.1716, 14.8.1718, 9.12.1719, 12.9.1722, 1.1.1725, 14.1.1727, 27.3.1729, 8.9.1730, 3.8.1733), Christiana Grallerta, browarnika w Golińsku, pow. wałbrz. (5.4.1717), Michaela Hofmanna, kuśnierza (13.5.1718), Hansa Fiebiga, mieszczanina (10.8.1718), Daniela Heintzego, balwierza (15.2.1719, 2.2.1721), Davida Brättigeo, szewca (25.7.1719), Christiana Sandtmanna, kowala (20.7.1721), Sigismunda Schneidera, introligatora i mieszczanina (23.11.1723, 16.5.1727), **jego żona chrzestną u:** Christofa Bliemla, chałupnika (9.10.1711), Paula Friedricha Ärtla, czeladnika papierniczego (1.2.1714), Gottfrieda Wolffa, mieszczanina (22.2.1714), Gottfrieda Fiebiga, krawca i mieszczanina (27.2.1714, 6.8.1717, 24.2.1721), Daniela Heintzego, balwierza (26.8.1716), Hansa Friedricha Peipera, poszewnika (18.4.1717), Christiana Fischera, mieszczanina (6.10.1717), Antona Haina, czeladnika papierniczego (7.10.1715, 28.3.1718, 5.12.1720), Christiana Grällerta w Kowalewie, pow. wałbrz. (14.4.1718, 9.12.1719), Kaspara Bruchmanna, bednarza (13.1.1719), Hansa Kuntzego, chłopca (14.11.1719), Sigismunda Schneidera, introligatora (24.3.1720, 17.10.1721, 2.11.1724), Hansa Krausego, chałupnika (9.6.1721, 26.5.1724), Hansa Millera, ślusarza (16.8.1723), **jego dzieci chrzestnymi u:** **I/2:** Christiana Haina, szewca i mieszczanina (18.1.1730, 23.12.1731, 3.8.1733, 13.4.1739), Jeremiasa Hübnera, wynajemcy mieszkania w Kowalewie (29.4.1732, 7.9.1735), Gottfrieda Bergmanna, chałupnika (12.5.1732), Hansa Georga Wümmnera, krawca i mieszczanina (27.5.1733), Jeremiasa Hübnera, wynajemcy mieszkania w Kowalewie (17.9.1733), Johanna Müllera, ślusarza i mieszczanina (29.12.1735), Georga Scorna, wynajemcy mieszkania (7.10.1736), **4:** Gottfrieda Bergmanna, wynajemcy

mieszkania i ogrodnika (13.8.1730, 8.10.1733, 21.2.1736), Gottfrieda Rösła, chałupnika (8.9.1736).

Źr.: A. A., 26b, 205b, 205c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 116; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 154.

SCHNEIDER, Christoph, czeladnik papierniczy w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., *Żytawa, **żona: I**) Dorothea, **dzieci: I/1**) Matthäus (#21.9.1639, chrzestny: Bartholomäus Apt, czeladnik papierniczy).

Źr.: A. A., 655a.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 43.

SCHNEIDER, Ernst Erich, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) =31.8.1929 (kościelny i cywilny) z Friedą Marthą Klarą z domu Langer, ew., robotnicą fabryczną, **dzieci: I/1**) Gerhard Erich Willi (*8.2.1929, #1.4), **I/2**) Gerhard Günter Rudi (*1.9.1931, #4.10).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ, nr 34/35.

SCHNEIDER, Johann Leopold, papiernik w Miłkowie, pow. jel., **chrzestny u:** Georga Heisiga (14.4.1749).

Źr.: A. A., 302a.

SCHNEIDER, Martin, czeladnik papierniczy, **miejsca zamieszkania:** 1682 Świdnica, 1693 Stare Piekary, pow. leg., **żona:** =30.9.1682 w Świdnicy z Anną Rosiną, córką Hansa Rabego, młynarza krupniczego i mieszczanina, **dzieci: I**) córka (+*18.9.1692, % w Legnicy), **jego żona chrzestną u:** Melchiora Ludwiga, czeladnika papierniczego (29.9.1693), Christofa Guschkego, mieszkańca (24.4.1694).

Źr.: A. P. Legn., NMP w Legnicy, nr 6, 98; A. A., 59n.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 167.

SCHNEIDER, Paul Bruno, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** =25.2.1928 (kościelny i cywilny) z Metą Emmą Idą z domu Siebelt, pomocą domową.

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ, nr 34/35.

SCHNEIDER, Valentin, papiernik w Świdnicy, **żona: I**) Anna, **dzieci: I/1**) Anna (#2.8.1637).

Źr.: A. A., 59h.

SCHNEIDER, Wilhelm, operator maszyny papierniczej i właściciel domu w Jeżowie Sudeckim, pow. jel., **mieszkanie**: 1909 nr 1.

Lit.: Adreßbuch der Stadt Hirschberg und der Gemeinden Cunnersdorf, Grunau, Hartau und Straupitz für das Jahr 1909/10, Hirschberg [b.r.], s. 287.

SCHNELLE, Kurt Fritz Gustav, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **mieszkanie**: Burglehn 2, **żona**: **I**) =3.8.1935 (kościelny i cywilny) z Marthą Charlotte z domu Schmidt, ew., robotnicą fabryczną, **dzieci**: **I/1**) Marianne Barbara (*4.5.1936, #31.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/26, 34/35.

Lit.: Adreßbuch/Einwohnerbuch für die Stadt und den Kreis Goldberg mit den Städten Haynau und Schönau und allen Gemeinden 1939, Breslau 1939, s. 84.

SCHOBBER, Johann Christoph, ekonom w fabryce papieru w Środzie Śląskiej, **żona**: **I**) Friederike Dorothea z domu Stolz, **dzieci**: **I/1**) Hugo (*23.6.1819, #30.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 63/10.

SCHÖBNER, Johann Christian, sługa w piarni w Starych Piekarach, pow. leg., **chrzestny u**: Friedricha Stentzla, mieszkańca (14.4.1839).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 20.

SCHÖFFEL, fabrykant papieru w Dąbrowicy, pow. jel., 1835 razem z Kießlingiem zakłada tamtejszą piarnię.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 72.

SCHOLZ, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona**: **I**) Anna, z domu Gütting (*1899, +1.12.1922, %5.12), **II**) NN, **dzieci**: **II/1**) córka (+*22.4.1926, %26.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/53.

SCHOLZ, papiernik.

Dziela: dostawy papieru dla rady miejskiej Gryfowa, pow. lwów.: 1804 za 4 tal. reńskie 10 gr srebrn. ryza papieru kancelaryjnego i 2 ryzy papieru conceptowego, 1805 za 4 tal. reńskie 8 gr srebrn. ryza małego papieru kancelaryjnego i ryza papieru conceptowego, za 3 tal. reńskie 12 gr srebrn. 1½ ryzy małego papieru kancelaryjnego i 1½ ryzy papieru kancelaryjnego i za 3 tal. reńskie 12 gr srebrnych 1½ ryzy papieru conceptowego i ½ ryzy papieru kancelaryjnego.

Źr.: A. P. J. G., a. m. Gryf. nr 144, s. 101; nr 145, s. 101.

SCHOLZ, rodzina mistrzów papierniczych w Podgórzynie, pow. jel.

I) Christian Friedrich, #14.10.1747, syn Johanna Georga (patrz niżej – nr **II**), **mieszkanie**: nr 101 (piarnia, nabyta 4.8.1768 od ojca), **żona**: **I**) Friederika, **II**)

Johanna Theodora (=1818 z Benjaminem Gottliebem Altmannem, papiernikiem), **dzieci:** **I**) Johanna Theodora (*1765, +26.1.1766), **jego żona chrzestną u:** Josepha Stumpego, szewca i chałupnika (21.11.1784).

Dziela: 1814 dostarcza za darmo 100 kg papieru do naboju do Nysy.

Źr.: A. A., 26l, 189c.

Lit.: Amtsblatt der Königlichen Liegnitzschen Regierung von Schlesien, t. 4: 1814, s. 47; Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 44; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 66.

II) Johann Georg, *1714, +12.4.1762, ojciec Christiana Friedricha (patrz wyżej – nr **I**), **żona:** **I**)=12.5.1744 z Susanną Julianą Rüdiger z Wrocławia, **dzieci:** **I/1**) Johann Christian (#24.9.1745), **II/2**) NN (+21.7.1746), **I/3**) Christian Friedrich (patrz wyżej – nr **I**), **I/4**) Christian Heinrich (#12.12.1750), **I/5**) Christian Gotthelf (#22.2.1756), **chrzestny u:** Gottloba Maywalda, chałupnika (13.6.1744), Martina Holundera, czeladnika papierniczego w Podgórzynie i mieszkańca w Marczykach, pow. jel. (26.4.1748, 1.5.1749, 13.9.1751), Gottfrieda Hoffmanna, papiernika i mieszczanina w Świdnicy (10.9.1748), Gottfrieda Prellera, bielarza i chłopa (9.5.1756), Georga Schmiedta, dworskiego mistrza kowalskiego (23.2.1757), **jego żona chrzestną u:** Martina Holundera, czeladnika papierniczego w Podgórzynie i mieszkańca w Marczykach, pow. jel. (25.2.1753), Hansa Christopha Scholtza, czeladnika papierniczego i chałupnika (27.5.1757).

1744 dzierżawca, od 15.12.1744 właściciel papierni.

Źr.: A. A., 189c, 190c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 130; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 66.

SCHOLZE, rodzina papierników.

I) Benjamin Gottfried, papiernik w Jeleniej Górze, syn Johanna Gottfrieda (patrz niżej – nr **II**), od 27.4.1781 (za 2700 tal. reńskich przejęcie od ojca) do 25.10.1799 (sprzedaż za 6500 tal. reńskich Johannowi Gottfriedowi Ludwigowi Dame, mistrzowi papierniczemu) właściciel jeleniogórskiej papierni.

1790 stwierdza, że do produkcji papieru bez użycia szmat trzeba mieć idealnie czystą wodę, a wody Bobru są tak zabrudzone, że ledwo nadają się do produkcji papieru ze szmat. 4.7.1798 pisze memoriał w sprawie niedoskonałości przy produkcji papieru.

Czeladnicy: 1798 Christian Rish z Harnschem, Pomorze Zachodnie, J. Gottlob Gottschild z Krosna, później mistrz murarski i producent papieru w Kunnersdorf, pow. jel.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 65, 97; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 55, 94, 102n, 106, 122; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 61.

II) Johann Gottfried, syn Eliasa (+ przed 19.10.1750), chałupnika w Marczycach, pow. jel., ojciec Benjamina Gottfrieda (patrz wyżej – nr **I**), **miejsca zamieszkania**: 1750 Burkatów, pow. świd. (czeladnik papierniczy), 1752 Marczyce, 1759–1778 Jelenia Góra (papiernik i mieszczanin, 14.8.1750 kupuje za 2650 tal. reńskich tamtejszą papiernię od spadkobierców Gottfrieda Flegla, zapisuje ją w swym testamencie z 13.3.1777 Benjaminowi Gottfriedowi (patrz wyżej – nr **I**), **mieszkanie**: 1759 Zapfengasse ul. Jana Kilińskiego 548 (właściciel), **żony**: **I**) =19.10.1750 w Łomnicy, pow. jel., z Anną Elisabeth, córką Georga Scheibego, mistrza bielarskiego w Burkatowie, **II**) Maria Rosina z domu Haesler, **dzieci**: **1**) Benjamin Gottfried (patrz wyżej – nr **I**), **2**) Johann Salomon Traugott (#9.2.1752, chrzestni: Siegemund Scholtze, czeladnik papierniczy i mieszkaniec w Marczycach, Johanna Agneta, żona Johanna Christopha Tschentschera, czeladnika papierniczego w Podgórzynie, pow. jel.), **chrzestny u**: Christopha Gottlieba Elßnera, papiernika król. urzędu w Starych Piekarach, pow. leg. (23.12.1774, 24.12.1776 (nieobecny)), **jego żona chrzestną u**: **II**: Christopha Gottlieba Elßnera, król. papiernika w Starych Piekarach (12.6.1778).

Źr.: A. A., 189c; A. P. Leg., kość. NMP w Legnicy, nr 10, 11.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 61; tenże (wyd.), Nahmen derer Eigentümer in und vor der Stadt Hirschberg Anno 1759, Bodnegg 2007, s. 19.

SCHOLZ, rodzina papierników.

I) Johann Gottfried (Gottlob), kierownik produkcji (1783) i faktor w papierni (1793) we Wrocławiu, #31.5.1750 Świdnica, +17.11.1795, Wrocław, gorączka zgnięła, %20.11, syn Johanna Gottloba (patrz niżej – nr **II**), **żony**: **I**) Maria Rosina z domu Hasler, **dzieci**: **I/1**) Karolina (#1783), **I/2**) Christiane Friedrike (#1785), **I/3**) Johann Friedrich Wilhelm (*23.11.1786, #26.11, chrzestny: Daniel Gottlieb Müller, starszy papierników i mieszczanin, +22.12.1786 Wrocław, wycieńczenie, %24.12), Karl Friedrich August (*25.2.1790 Wrocław, #28.2), **I/4**) Johann Gottlieb Eduard (*8.7.1793, #11.7, chrzestny: Christian Ehrenfried Seliger, papiernik w Smardzowie, pow. oleś., +18.6.1793 Wrocław, szlag, %20.6), **chrzestny u**: Matthiasa Fogelgesanga, woźnicy u podporucznika Kowalsky'ego (15.10.1783), Christopha Gärtnera, stróża nocnego (3.11.1789), **jego dzieci chrzestnymi u**: **I/1**: Johanna Gottfrieda Nięgscha, dniówkarza i mieszkańca w majątku miejskim na Ołbinie we Wrocławiu (25.9.1796), **I/2**: Friedricha Wilhelma Bergnera, krawca, nr 363 (8.3.1823).

13.2.1767 wystawiono mu list prawego urodzenia, świadek: Gottfried Benjamin Hanco, złotnik w Świdnicy.

Źr.: A. A., 446b, 693c, 693s, 693t; A. P. Wr., EKMS, nr 8/1, 8/2, 8/22, s. 178.

II) Johann Gottlob, czeladnik papierniczy w Świdnicy, ojciec Johanna Gottfrieda (Gottloba) (patrz wyżej – nr **I**), **żona: I**) Anna Rosina z domu Reyman, **dzieci: I/1**) Gottlob Benjamin (*9.9.1748, #10.9, chrzestni: Gottfried Hoffmann, czeladnik papierniczy i mieszczanin, Anna Rosina, żona Kurzera, czeladnika papierniczego), **I/2**) Johann Gottfried (Gottlob) (patrz wyżej – nr **I**), **I/3**) Friedrich Wilhelm (* i #8.7.1752), **I/3**) Johanna Eleonora (*9.11.1756, #10.11, chrzestni: Gottfried Heschke, czeladnik papierniczy).

Źr.: A. A., 305c, A. P. Wr., a. m. Świdn. nr 126, b. s.

Lit: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 124.

SCHOLZ, Alfred Richard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Berta Emma Anna z domu Rodewald, ew., **dzieci: I/1**) Werner Walter Alfred (*7.11.1929, #26.12), **I/2**) Kurt Rudi (*28.6.1931, #8.11), **I/3**) Ruth Emma Ida (*20.4.1935, #19.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/25.

SCHULZ, Artur Kurt, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, ew., **miejsce zamieszkania:** Biała, pow. złot., **żona: I**) =11.8.1934 (kościelny i cywilny) z Minną Gertrud Liną z domu Kahl, ew., robotnicą rolną, **dzieci: I/1**) Kurt Ernst Bernd (*22.9.1939, #25.12).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/26, 34/35.

SCHOLZ, August, pracownik papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona: I**) Bertha z domu Pilz, **dzieci: I/1**) Paul Kurt Richard (*23.4.1913, #12.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

SCHOLTZ, Eduard, papiernik w Kępie, pow. ziel.

Dziela: ceny: 1831: ryza dużego papieru kancelaryjnego 3 tal. 3 gr srebrn., ryza małego papieru do konceptów 1 tal. 10 gr srebrn.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 10.

SCHOLZ, Erich Walter, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Martha Berta z domu Schöfer, ew., **dzieci: I/1**) Helga Erna (*2.10.1941, #4.1.1942).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

SCHOLZ, Ernst, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona: I**) =25.7.1931 (kościelny i cywilny) z Klarą Selmą z domu Soworka, robotnicą fabryczną.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

SCHOLZ, Ernst Fritz Willi, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., + przed 30.10.1918, ew., **żona: I**) Pauline Ernestine Berta z domu Menzel, ew. (miejsce zamieszkania> 1918 Biała, pow. złot., =30.10.1918 w Chojnowie z Johannem Karlem Wilhelmem Böhme, właścicielem parceli i wdowcem w Chocionowie, pow. polkow.), **dzieci: I/1**) Karl Ernst Alfred (*22.3.1912, #8.4), **I/2**) Karl Ernst Willi (*24.3.1914, #13.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/34.

SCHOLZ, Franz, papiernik we Wrocławiu-Zakrzowie, **chrzestny u**: Heinricha Menzla, inspektora gospodarczego w Blizanowicach, pow. wroc. (12.3.1847).

Źr.: A. A., 658d.

SCHOLZ, Frieda Gertrud, pracownica w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **mąż**: =14.12.1929 (kościelny i cywilny) z Kurtem Paulem Richardem Hübnerem, pomocnikiem maszynowym.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

SCHULZ, Fritz Erich, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania**: 1930–1938 Biała, pow. złot., **żona: I**) =12.4.1930 w Chojnowie (kościelny i cywilny) z Emmą Gertrud z domu Feist, ew., **dzieci: I/1**) Fritz Werner (*29.6.1930, #10.8), **I/2**) Bernhard Dietmar (*22.4.1938, #3.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26, 34/35.

SCHOLTZ, G. F., papiernik w Podgórzynie, pow. jel., dzierzawi do 1741 tamtejszą papiernię.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 155; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 66.

SCHULZE, Georg, dyrektor w fabryce papieru Friedricha Erfurta, **mieszkanie**: 1906–1921 Jelenia Góra-Strupiec, nr 29.

Lit.: Adreßbuch der Stadt Hirschberg und der Gemeinden Cunnersdorf und Straupitz für das Jahr 1906/07, Hirschberg [b.r.], s. 254; Adreßbuch der Stadt Hirschberg und der Gemeinden Cunnersdorf und Straupitz für das Jahr 1908/09, Hirschberg [b.r.], s. 282; Adreßbuch der Stadt Hirschberg und der Gemeinden Cunnersdorf, Grunau, Hartau und Straupitz für das Jahr 1909/10, Hirschberg [b.r.], s. 295; Adreßbuch 1912/13

von Hirschberg und Umgebung, Hirschberg 1912, s. 512; Einwohner=Verzeichnis 1921–22 von Hirschberg und Umgebung, Hirschberg [b.r.], s. 373.

SCHOLTZ, Georg Heinrich, czeladnik papierniczy we Wrocławiu, + przed 17.3.1743, **żona**: Johanna Eleonora z domu Schöbel, **jego żona chrzestną u**: Georga Ernsta Friedla, pasamotnika (17.3.1743).

Źr.: A. A., 376c.

SCHOLTZE, Gottlob, zbieracz szmat i chałupnik w Bolesławcu, **mieszkanie**: 1756 lenno zamkowe, **żona**: Anna Maria, ew., **jego żona chrzestną u**: Gottfrieda Rohfeldta, ew., chałupnika na lennie zamkowym (25.2.1756).

Źr.: A. A., 677b.

SCHOLTZ, Jeremias, papiernik w Krępie, pow. ziel., + przed 28.1.1759, **żona**: I) Johanna Beata z domu Mitschke, **dzieci**: I/1) Johanna Juliana (#21.11.1720), I/2) Johanna Beata (#22.2.1722), I/3) Eleonora (#14.1.1724), I/4) Johann Christoph Gottlob (#11.6.1725), król. pruski sługa prowiantowy w magazynie w Głogowie (=28.1.1759 w Głogowie z Anną Kathariną, wdową po Christianie Siegmundzie Schönpflugu, złotniku i mieszczaninie tamże), I/5) Johann Gottlieb (#15.4.1738), 1) Johanna Dorothea, **jego żona chrzestną u**: Michaela Pietscha, kowala i mieszczanina w Zielonej Górze, **jego dzieci chrzestnymi u**: I/1: Martina Burkharda, rybaka w Leśnictwie, pow. szpr., wzgl. Zawadzie, pow. ziel. (25.3.1732, wzgl. 26.4.1735), I/2: Siegmunda Hofmana, woźnicy (4.5.1739), I/4: Josepha Gründla, czerwonoskórnik (24.4.1739), Martina Burckhardta, rybaka (14.1.1740), 1: Siegmunda Kathnera, owczarza (25.5.1750), Georga Schultza, rybaka (10.7.1755).

30.6.1721 kupuje od miasta Zielona Góra papiernię w Krępie, którą wcześniej już dzierżawił.

Źr.: A. A., 266t, 427c, 427d, 427dd, 427k.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 9.

SCHOLZ, Johann, producent papieru w Żukowie, pow. głog. Miał w swojej papierni posiadał maszynę papierniczą J.J. Widmanna z Heilbronn, 1860 zniszczenie papierni w wyniku pożaru.

Dziela: po jednej maszynie papierniczej dla papierni w Bystrzycy Górnej, Piaskowicach, pow. kłodz., Barlinku, pow. gorz., i Lubniewicach, pow. sul. (7.3.1857 pożar w zakładzie > nie budowano dalszych maszyn), 18.12.1857 dla pap kamiennych.

Źr.: A. P. J. G., a. m. Gryfowa 295, b. s.

Lit.: Szymczyk, Maciej, Śląskie papiernictwo w okresie industrializacji kapitalistycznej, Duszniki Zdrój 2000, s. 44n; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 11.

SCHULTZ, Johann, czeladnik papierniczy w Legnicy, **chrzestny u:** Johanna Michaela Fischera, mieszkańca w domu na palach (28.7.1732).

Źr.: A. P. Leg., kość. NMP w Legnicy 8a.

SCHOLZ, Johann, papiernik w Kliczkowie, pow. bol., **dzieci:** **1)** syn, papiernik tamże.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 21.

SCHOLZ (SCHÖLZIGER), Hans, czeladnik papierniczy w Świdnicy, **żona:** Maria, **dzieci:** **1)** Georg (#11.11.1614, chrzestni: Hans Hofart, czeladnik papierniczy, Ursula, żona Kaspara Becka, mistrza papierniczego), **I/1/2)** Maria (chrzestny: Georg Reitter, papiernik) i Johann (oboje #14.2.1621), **I/3)** Georg (#26.8.1624, chrzestny: Georg Reitter, mistrz papierniczy), **I/4)** Dorothea (#21.6.1632), **I/5)** Maria (#21.6.1632), **jego żona chrzestną u:** Georga Mangelwiza, żołnierza (18.12.1619).

Źr.: A. A., 59e-59h.

Lit.: Błaszczuk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 126.

SCHOLZ, Johann Bruno Adolf, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., kat., **żona:** **I)** Hedwig Anna Klara z domu Gründel, ew., **dzieci:** **I/1)** Hedwig Anna Ruth (*14.10.1930, #26.12), **I/2)** Margarete Ursula (*27.3.1935, #30.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26.

SCHOLZ, Johann Christoph, czeladnik papierniczy w Świdnicy, **żona:** **I)** Anna Susanna, **dzieci:** **I/1)** Dorothea Tugendreich (#1.3.1715).

5.8.1712 składa podanie o zwolnienie z poddaństwa.

Źr.: A. A., 305a; A. P. Wr., a. m. Świdnicy, nr 153, s. 603.

SCHOLZ, Johann Christoph, czeladnik papierniczy i chałupnik w Staniszowie, pow. jel., **dzieci:** **1)** córka (#27.5.1757, chrzestna: Johanna Juliana, żona Johanna Georga Scholzena, mistrza papierniczego), **2)** NN (#19.10.1750, chrzestny: Johann Christoph Tschentscher, czeladnik papierniczy), **chrzestny u:** Gottlieba Schaala, szewca i chałupnika (27.12.1752).

Źr.: A. A., 189c.

SCHOLZE, Johann Gottfried, czeladnik papierniczy, + przed 18.1.1820, **miejsca zamieszkania:** 1783–1796 Wrocław, 1804 Bystrzyca Polska, pow. świd. (czeladnik i chałupnik, 12.10.1776 kupuje dom nr 2 z ogrodzonym kawałkiem ziemi, 16.3.1804 sprzedaje tę własność za 140 tal. reńskich Johannowi Karlowi Springerowi z Bögendorf (obecnie dzielnica Świdnicy), zastrzegając sobie i swojej rodzinie dożywotnie

prawo mieszkania w małej izbie za 4 tal. rocznego czynszu), **dzieci:** 1) Johanne Eleonore (*1803, +18.1.1820, puchlina).

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdn. 128, s. 8nn, 267.

Lit.: Schweidnitzer Wochenblatt 1820.

SCHULTZ, Johann Gottlieb, fabrykant papieru i mieszczanin we Wrocławiu, *1774, +3.11.1811, wycieńczenie, %6.11, **mieszkanie:** 1811 ul. Kotlarska, *Pod Dzikim Człowiekiem*, **dzieci:** 1) Auguste Charlotte Emilie (*1811, +11.5.1811, skurcze, %13.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 11/90.

SCHOLTZE, Johann Michael, czeladnik papierniczy w Podgórzynie, pow. jel., *1701 Moys, pow. Görlitz, +5.12.1746 Podgórzyn, **żona:** I) =28.6.1740 z Evą Rosiną, córką Geißlera, papiernika w Podgórzynie, **dzieci:** I/1) Karl Simeon (#2.2.1746).

Źr.: A. A., 26e.

SCHOLZ, Karl Friedrich Oswald, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) Berta Frieda Anna z domu Welzer, ew., **dzieci:** I/1) Eberhard Günter (*5.5.1939, #25.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/26.

SCHOLZ, Lina, robotnica w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **mąż:** I) ślub po 23.6.1925 z Georgiem Hermannem Gustavem Schneiderem, ew., ślusarzem tamże, **dzieci:** I/1) Gustav Max Georg (*23.6.1925, #12.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/25.

SCHOLZ, Michael, papiernik w Przewozie, pow. żar., + przed 30.4.1691, **dzieci:** 1) Samuel, mistrz krawiecki i mieszczanin tamże, =30.4.1691 z Marią, córką Heinricha Hänischa, mieszczanina tamże.

15.4.1666 składa hołd wierności wobec suwerena.

Źr.: A. A., 98a.

Lit.: Heinrich, Arthur, Geschichtliche Nachrichten über Priebus, Sagan 1898, s. 73.

SCHOLZ, Paul, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., *1881, +29.10.1935, %2.11.

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/53.

SCHOLZ, Richard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** 1911/1912 Ober Bielau, pow. leg., 1921 Chojnów, **żona:** I) Berta z domu Handke, ew., **dzieci:** I/1) Kurt Oskar (*12.8.1911 Chojnów, #20.8, %2.1.1912), I/2) Erich Richard (*13.1.1921, #13.2).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/24, 34/52.

SCHOLCZ, Sebastian, czeladnik papierniczy w Legnicy, **chrzestny u**: Hansa Hernicha, zbieracza szmat w Alt Beckern (1575, poniedziałek wielkanocny).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 1.

SCHOLTZE, Siegmund, czeladnik papierniczy, ew., **miejsca zamieszkania**: 1745 Świdnica, 1752–1755 Giersdorf (mieszkaniec), **chrzestny u**: Friedricha Heckona, ew., feldfebla w pułku hrabiego Haacka (6.12.1745), Johanna Gottfrieda Scholtza, czeladnika papierniczego i mieszkańca w Märzdorf (9.2.1752), Gottfrieda Krebsa, chałupnika w Cieplicach Zdroju, pow. jel. (19.4.1755).

Źr.: A. A., 190d, 237b.

SCHOLZ, Theodor, właściciel fabryki papieru w Bystrzycy Górnej, pow. świd., porucznik, wzm. od 14.7.1881.

Członkostwa: Izba Handlowa (1890 płaci 5,90 M. składki rocznej).

Funkcje: 1885–1895 mąż zaufania Stowarzyszenia Zawodowego Papierników na rejencję wrocławską, od 3.6.1887 pełnomocnik sekcji XI (Śląsk/Poznańskie), 3.4.1892–1897 radny gminy (od 3.8.1892 członek komisji ds. budowy domu dla biednych, od 31.7.1894 członek komisji rewizyjnej, od 2.10.1894 członek komisji ds. urzędu stanu cywilnego, 1895 członek komisji budżetowej).

2.3.1896 urządza dla swoich pracowników Dördera i Hindemitha uroczystość z okazji trzydziestolecia pracy w jego fabryce (otrzymują po zegarze i dyplomie od Stowarzyszenia Zawodowego Papierników), po wręczeniu wyróżnień zabawę w gospodzie Geislera.

Źr.: A. P. Świdn., nr 423, s. 38, 71, 77, 82, 84, 86, 88, 107, 110, 112, 118n, 131.

Lit.: Schweidnitzer Kreis-Blatt, t. 46: 1885, s. 198; t. 48: 1887, s. 58; t. 52: 1891, s. 21; t. 56: 1895, s. 151; Schlesisches Tageblatt, t. 19, 2.6.1893; t. 22, 4.3.1896.

SCHOLZ, Traugott, papiernik, + przed 8.4.1904 Osiecznica, pow. bol., **żona**: Friederike Henriette z domu Silz (+ przed 8.4.1904 Särchen, pow. Kalau), **dzieci**: I/1) Juliane Selma (*1858 Osieczna, +8.4.1904 Zielona Góra, mieszkanie: Poln.-Kessler Str. 43, męzowie: Böhm (+ przed 8.4.1904), Albert Tschauer, właściciel gospody w Głogowie).

Źr.: USC Zielona, +Zielona Góra 1904, nr 134.

SCHOLTZE, Wolfgang, czeladnik papierniczy w Legnicy, **dzieci**: 1) Wolfgang (#21.11.1588), **chrzestny u**: Johanna, nieślubnego syna Reginy z Hansem Zästerem, papiernikiem z Marchii Brandenburskiej (2.12.1628).

Źr.: A. A., najstarsza księga metrykalna ew. kośc. NMP w Legnicy, bez sygn.; A. P. Leg., NMP w Legnicy 1a.

SCHOENFELD, Johann Gottlieb, poddany w Karnkowie, pow. strzel., i sługa w papierni w Bystrzycy Polskiej (dzisiaj: Bystrzyca Dolna), pow. świd., **mieszkanie**:

nr 17 (19.09.1802 zakupione od Johanna Gottfrieda Tuerkego za 250 tal. reńskich, przekazanie 5.10.1802).

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdnicy, nr 128, s. 244nn; nr 206, s. 247.

SCHOENHERR, Johann Franz, czeladnik papierniczy w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., *1746, + przed 30.1.1792, syn Ignaza (+ przed 13.7.1779), rusznikarza i mieszczanina w Weiperg, pow. Saage, **żona**: =13.7.1779 z Anną Margarethą (*1749/1750), córką Georga Zaltera, starszego cechu kowali (=30.1.1792 z Franzem Pohlem (*1747), karczmarzem i wdowcem w Wambierzycach, pow. kłodz., **świadek u**: Johanna Friedricha Bära, kierownika produkcji w król. papierni (11.11.1782), Antona Wittwera, folusznika sukna i mieszczanina (19.2.1783), Johanna Bingla, leśniczego miejskiego i mieszczanina (11.1.1788).

Źr.: A. A., 655c, 655o.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 50.

SCHÖNIG, Ignatz, producent papieru i mistrz młynarski w Jaworku (1818 przebudowuje młyn zbożowy na papierniczy), pow. kłodz., + przed 11.9.1841, **żona**: Maria, **dzieci**: **1**) Katharina, **2**) Theresia (=24.1.1832 w Jaworku z Franzem Veitem, wolnym sędzią dziedzicznym w Domaszkwie, pow. kłodz.), **chrzestny u**: Johanna Hoeckera, chłopca i ławnika przysięgłego w Domaszkwie (5.3.1824, 9.7.1827, 8.4.1832, 7.8.1837), **jego żona chrzestną u**: Johanna Hoeckera, chłopca w Domaszkwie (23.5.1822, 16.5.1829, 2.1.1834), **jego dzieci chrzestnymi u**: **1**: Franza Veitha, właściciela wolnego majątku sądowego i wójta sądowego w Domaszkwie (11.9.1841, 15.5.1843).

Źr.: A. A., 602c, 602f.

Lit.: Öffentlicher Anzeiger-Beilage z. Amtsblatt der Königlichen Preußischen Regierung zu Reichenbach, t. 3: 1818, s. 148, 153, 157.

SCHÖNIG, Paul, producent papieru w Jaworku, pow. kłodz., **chrzestny u**: Wilhelma Hattwiga, właściciela majątku chłopskiego (18.4.1853).

Źr.: Kłodzko, kat. kośc. Wniebowzięcia NMP, =1846–1857.

SCHOENIG, Pius, producent papieru w Jaworku, pow. kłodz., **żona**: Gertrude, **chrzestny u**: Wilhelma Hoeckera, chłopca w Domaszkwie, pow. kłodz. (11.12.1851, 25.7.1853, 26.2.1856), **jego żona chrzestną u**: Wilhelma Höckera, chłopca w Domaszkwie (19.4.1857, 14.11.1858), jego sługa Franz Gottschlich chrzestnym u Marii, nieślubnej córki Karine w Domaszkwie, córki Ludwiga Wolfa, kolonisty (14.5.1854).

Źr.: A. A., 602c, 602d.

SCHONKE, Oskar Hermann Kurt, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Hildegard z domu Friss, ew., **dzieci: I/1**) Kurt Wolfgang (*5.5.1939, #28.5), **I/2**) Hildegard Renate (*20.5.1940, #16.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/26.

SCHÖPS, Gustav, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona: I**) Ida z domu Glauer, **dzieci: I/1**) Artur Bruno (*21.6.1915, #18.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/24.

SCHÖPS, Johann Christian, papiernik i mieszczanin w Legnicy, *1771, ojciec ogrodnik kwiatowy w Bolesławcu, **żona:** =17.2.1808 z Marią Rosiną z domu Sachs (*1752), wdową po Schenku, szynkarzu przed Bramą Wrocławską.

Źr.: A. P. Leg., kość. NMP w Legnicy, nr 54.

SCHRAMM, Johann, kanclerz księstwa legnickiego, 9.2.1574 kupuje papiernię w Starych Piekarach i w tym samym roku dwa wały przeciwpowodziowe.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 5.

SCHRAMM, Paul Richard, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., *1877, +3.2.1929, %6.3.

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/53.

SCHREIBER, Christoph, papiernik w Żukowie, pow. głog., wzm. do 1723, **żona:** =22.4.1692 z Dorotheą, córką Johanna Grobla, młynarza i mieszczanina w Koźminie.

Źr.: A. A., 71d.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 11.

SCHREIBER, Johann Karl, papiernik we Wrocławiu, **mieszkanie:** ul. Legnicka 46, **żona: I**) Anna Rosina z domu Podes, **dzieci: I/1**) Friedrich Wilhelm Oskar (*6.5.1847, #9.5, chrzestny: Friedrich Eberhard, papiernik).

Źr.: A. P. Wr. EKMS, nr 8/42.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 70.

SCHREIBER, Karl Friedrich, czeladnik papierniczy we Wrocławiu, **mieszkanie:** ul. S. Dubois 1, **żona: I**) Anna Rosine z domu Bodeis, **dzieci: I/1**) Amalie Marie Henriette (*16.1.1845, #26.1), **chrzestny u:** Heinricha Rittera, czeladnika krawieckiego, ul. Legnicka 46.

Źr.: A. P. Wr. EKMS, nr 7/11, 8/42.

SCHREIBER, Paul Richard, pracownik w fabryce papieru, ew., **żona: I**) Emilie z domu Bessert, ew., **dzieci: I/1**) Helmut Richard Willi (*3.10.1921, #13.11).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/25.

SCHREIBER, Wolfgang, papiernik w Żukowie, pow. głog., **chrzestny u:** Johanna Josepha Scholtza w Głogowie (14.8.1697).

Źr.: A. A., 266c.

SCHRÖER, Johann Gottlieb, czeladnik papierniczy w Rybarzowicach, pow. zgorz. (wzm. 1837), *Biedrzychowice Górne, pow. zgorz.

Źr.: A. P. Wr., a. maj. Rybarzowice, nr 3, s. 215.

SCHRÖTER, Johann Gottfried, fabrykant papieru w Unięcicach, pow. lubań., **żona:** córka Martina Hofmanna, właściciela papierni w Unięcicach (zakupuje ją 1821 za 2019 tal.).

Dzieła: 1826: 1 ryza dobrego papieru conceptowego dla magistratu w Gryfowie, pow. lwów.

Subskrybuje dzieło Bergemanna (por. niżej).

Źr.: A. P. J. G., a. m. Gryf., nr 165, s. 147.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 128; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 45; Bergemann, Joh. G., Beschreibung und Geschichte der Stadt Friedeberg am Queis, Hirschberg 1829, s. XIV.

SCHUBERT, Christoph, zbieracz śmieci i mieszkaniec w Krępie, pow. ziel., **żona: I**) Anna, **dzieci: I/1**) Michael (#6.8.1684), **I/2**) Matthäus (#21.1.1687, chrzestny: Hans Bauman, czeladnik papierniczy), **I/3**) Christof (#31.8.1692, chrzestny: Elias Strecker, czeladnik papierniczy).

Źr.: A. A., 427b.

SCHUBERT, Georg, papiernik w Legnicy, 1627 dziewiarz, 1634–1638 papiernik i kramarz, %1.12.1642, **mieszkanie:** 1620 ul. Środkowa, 1635–1637 przy młynach, 1642 górne miasto, **żona: I**) =21.6.1607 z Anną (%22.10.1633), córką Georga Pürhlego, organisty przy kościele NMP w Legnicy, **II**) =2.5.1634 Ursulą, córką Kaspára Nuschego (+ przed 2.5.1634), mieszczanina w Świdnicy, **dzieci: I/1**) Ursula (#8.6.1609), **I/2**) Georg (#15.4.1612), **I/3**) Balthasar (#2.10.1613), **II/1/2**) Maria (#2.7.1635, chrzestny: Georg Reuter, książe papiernik) i Anna (#3.7.1635, obie %4.7.1635 we wspólnym grobie), **II/3**) Melchior (#6.1.1637, chrzestny: Georg Reuter, papiernik i mieszczanin przy ul. Grodzkiej w Legnicy), **II/4**) Anna (#8.10.1638, %24.11.1650), **chrzestny u:** Balthasara Hentzela w Piekarach Małych, pow. leg.

(7.3.1595), Geoga Herbsta, ogrodnika w Piekarach Małych, pow. leg. (8.10.1618), wzgl. przed Bramą Wrocławską w Legnicy (20.9.1620), Dominicusa Prausnicza, bednarza przed Bramą Wrocławską w Legnicy (18.9.1622), Hansa Flanse, stolarza przy ul. Grodzkiej w Legnicy (4.9.1627), Hansa Ottego, kuśnierza przy młynie (4.9.1629), Matthäusa Helmiga w Starych Piekarach (24.7.1634, 8.4.1637), Davida Krummenholza, żołnierza (1635, tydzień cantate), Geoga Bartscha, czeladnika młynarskiego (20.4.1638), **jego żona chrzestną u**: Adama Resemana w Piekarach Małych (23.3.1593), Kaspara Ludwiga w Piekarach Małych (13.10.1594), Hansa Flanse, stolarza przy ul. Grodzkiej w Legnicy (10.10.1624), 22.11.1624 jego żona zastępuje Elisabeth, żonę Geoga Pühlego, diakona przy kość. św. Jana w Legnicy, jako chrzestna u Geoga Hubriga, nakręcaczka zegara na wieży kościoła NMP tamże (22.11.1624), **II**: Christofa Lochmana, ogrodnika w Süse (22.5.1644), Matthäusa Halwiga, chałupnika w Starych Piekarach (4.9.1644).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 1-4, 46, s. 342, nr 47, 96, 97.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 121.

SCHUBERT, Hermann, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, **żona: I**) Anna z domu Krause, **dzieci: I/1**) Robert Herbert (*26.12.1914, #31.1.1915).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/24.

SCHUBARTL, Hans, papiernik w Legnicy, + przed 10.1.1589, **żony: I**) wdowa po Matthiasie Schmidcie (+ przed 10.1.1589, dzieci z 1 małżeństwa: Lyne (+1574, w piątek po 4 niedzieli adwentu)), **II**) Martha (=1574, piątek po 4 niedzieli adwentu, z Marcusem Edelerem, kuśnierzem), **chrzestny u**: Hansa Langnera w Starych Piekarach, pow. leg. (1577, w niedzielę po wigilii), Hansa Trauschkego, mistrza kartownika (13.7.1578).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 1; A. A., księga metrykalna z ew. kość. NMP w Legnicy; Muz. Nar. Wroc., Hintze, papiernicy.

SCHUBERT, Karl August, czeladnik papierniczy, **żona: I**) Johanne Eleonora z domu Schmidt, **dzieci: I/1**) Heinrich August Eduard (*2.5.1823, #8.5, +10.11.1823).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 19.

SCHÜCK, Hugo, współwłaściciel fabryki papieru w Raciborzu (ta spali się w 1888 roku).

Dziela: papier ze słomy.

Lit.: Tageblatt für den Kreis und Landgerichtsbezirk Schweidnitz, t. 14, 28.1.1888; Szymczyk, Maciej, Śląskie papiernictwo w okresie industrializacji kapitalistycznej, Duszniki Zdrój 2000, s. 55.

SCHUM, Heinrich, sługa w papierni we Wrocławiu, **chrzestny u:** Kathariny Rosiny, nieślubnej córki Marii Eleonory Bretschki (10.7.1796).

Źr.: A. A., 446b.

SCHUMANN, od 1854 właściciel papierni w Janowicach Wielkich, pow. jel.

Funkcje: 1893 ponowny wybór na członka sądu polubownego sekcji XI (Śląsk i Pomorze) Stowarzyszenia Zawodowego Papierników.

Lit.: Schlesisches Tageblatt, t. 19, 2.6.1893; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 62.

SCHÜTZ, Friedrich Wilhelm, czeladnik papierniczy w Antonowie, pow. lwów., wzm. 1841–1865, **żona:** córka Benjamina Großmanna, tracza. S. przebudowuje papiernię na traka.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 59.

SCHÜTZ, Johann Christoph, czeladnik papierniczy u Gottlieba Ehrenfrieda Rumlera w Wojciechowie, pow. lwów.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 48.

SCHÜTZ, Joseph, czeladnik papierniczy w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., **żona: I)** Regina z domu Fritsch (*Duszniki Zdrój), **dzieci: I/I)** Kaspar Melchior Balthasar (* i #6.1.1760).

Źr.: A. A., 655c2.

SCHÜTZ, Peter, czeladnik papierniczy w Wojciechowie, pow. lwów., po śmierci Gottlieba Rumlera, czeladnikiem prowadzącym wdowy po nim Friederiki (nadzór: Ehrenfried Schmidt, producent papieru w Sobieszowie, pow. jel.).

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 49.

SCHWABE, czeladnik papierniczy, wzm. 21.11.1692.

Źr.: A. A., 26b.

SCHWOB, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** Maria z domu Beier (*1888, +19.5.1938, %23.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

SCHWOB, Helmut Artur Wilhelm, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** =9.11.1935 (kościelny i cywilny) z Hildegard Käthe z domu

Gärtner, ew., szwaczką rękawic, **dzieci: I/1** Hildegard Herta Brigitte (*2.2.1936, #12.4), **I/2** Horst Martin (*28.4.1940, #14.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/26, 34/35.

SCHWABB, Michael, papiernik w Świdnicy, **chrzestny u:** Christopa Warmego, czeladnika papierniczego (26.2.1609).

18.1.1608 magistrat pogodzi go i czeladników papierniczych Heinricha Freitaga i Sebastiana Luzego po bójce z Pankrazem Brucknerem i Gabrielem Thomaßem. Wyrok sądowy z 31.3.1610 nakazuje mu i papiernikowi Gallowi Nambßlerowi opuszczenie warsztatu w ciągu 14 dni.

Źr.: A. A., 59d; A. P. Wr., a. m. Świdnicy, nr 97, s. 139; nr 188, s. 95.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 60, 83; t. 2: 2008, s. 168.

SCHWALM, Richard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I** Klara z domu Förster, ew., **dzieci: I/1** Werner Richard (*13.12.1939, #17.3.1940).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/26.

SCHWANITZ, Robert, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **dzieci: I** Emma (*1914, +13.8.1921, %16.8).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

SCHWANCKE, Franz, mistrz papierniczy w Młynie Polnym w Białej Nyskiej, pow. nys., **chrzestny u:** Antona Nitschego, tkacza (7.10.1763, 1.1.1765).

Źr.: A. A., 431.

SCHWANCKE, Joseph Anton, mistrz papierniczy w Młynie Polnym w Białej Nyskiej, pow. nys., **ojciec:** Michael, **żona: I** Euphrosina Leopoldina, **dzieci: I/1** Johanna Euphrosina (#25.4.1729), **I/2** Johanna Franziska (#29.8.1730), **I/3** Karl Joseph (#8.10.1731), **I/4** Johann Nepomuk (#8.5.1733), **I/5** Franza Xavera Nikolausa (#6.12.1735), **I/6** Magdalena (#11.3.1738), **I/7** Franziska Beata Caritas (#27.3.1739), **I/8** Leopold Dominikus (#21.8.1742), **I/9** Maria Barbara (#25.1.1745), **I/10** Georg Friedrich (#8.2.1747), **I/11** Maria Elisabeth (#11.10.1748), **I/12** Marianna Klara (#6.5.1752), **chrzestny u:** Laurentiusa Ruffa, papiernika (24.5.1718), Laurentiusa Scholtze, chłopca (8.9.1721 (zastępowany przez swego ojca), 13.1.1724, 26.6.1725, 12.7.1726, 1.11.1728), Antona Jackischa, czeladnika papierniczego (18.10.1724, 7.10.1731), Josepha Schwartzera, krawca (19.3.1736, 13.1.1738), Georga Grölichy, chłopca (23.6.1739), Josepha Rischera (17.10.1742, 13.8.1754), Johanna Melchiora Krieglery (13.11.1744), Melchiora Kirschnera, nauczyciela (1.9.1746, 4.8.1748, 21.4.1753), Andreas Bude, młynarza (22.5.1755, 29.6.1757, 11.6.1758, 14.3.1760),

jego żona chrzestną u: Antona Jackischa, czeladnika papierniczego (29.8.1729), Laurentiusa Scholtza, chłopa (8.2.1731 (zastępowana przez swoją siostrę Theresię), 27.10.1733), Josepha Schwartzera, krawca (30.5.1734, 5.1.1741), Georga Grölich (28.10.1736), Josepha Rischera, młynarza (25.10.1740, 9.11.1744), Melchiora Kirschnera (13.8.1744, 25.8.1749, 28.2.1752, 17.8.1756), Franza Luxa, dzierżawcy młynarza (22.5.1750, 22.5.1753), **jego dzieci chrzestnymi u: 1:** Johanna Melchiora Kringlera (12.10.1742, 14.2.1748), Josepha Schwartzera (28.7.1743), Georga Grölich, chłopa (18.10.1743, 14.1.1746, 14.4.1748, 21.12.1751, 25.10.1753), Hansa Tiltschera, mieszkańca (6.12.1743, 20.4.1746, 5.12.1750, 19.6.1754, 7.4.1755).

Źr.: A. A., 431.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 133n.

SCHWARTZ, Andreas, czeladnik papierniczy w Legnicy, *Węgry, **dzieci:** a) Maria (#21.11.1666, nieślubna z Magdaleną Scholz (ta czyniła 14.11 pokutę kościelną), służką w papierni).

Źr.: A. P. Legn., NMP w Legnicy, nr 5.

SCHWARZ, Andreas, papiernik i mieszczanin w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., *1761 Ilava, Morawy, +2.8.1832 Duszniki Zdrój, ze starości, %4.8, jedyny syn Jakoba, stelmacha i mieszczanina w Ilavie, **żona: I** =31.3.1788 w Dusznikach Zdroju z Franziską z domu Welzel (*1761 Duszniki Zdrój, +26.8.1841 tamże, ze starości, %30.8), córką Franza Hieronymusa Welzla, fabrykanta tkanin i mieszczanina tamże, **dzieci: I/1** Johanna Ludmilla Antonia (*19.4.1788, #21.4, chrzestna: Antonia z domu Heller, wdowa po Ossendorfie, nadwornym papierniku w Dusznikach Zdroju i dziedzicu w Podgórzu, pow. kłodz.), **I/2** Franz Johann Ignaz Anton (*20.1.1790, #21.1, chrzestna: Antonia z domu Heller, wdowa po Ossendorfie, nadwornym papierniku), **I/3** Anna Maria Theresia Antonia (*30.7.1791, #2.8, chrzestna: Antonia z domu Heller, wdowa po Ossendorfie, nadwornym papierniku), **I/4** Laurentius (*10.8.1793, #13.10, chrzestna: Antonia z domu Heller, wdowa po Ossendorfie, nadwornym papierniku w Dusznikach Zdroju i dziedzicu w Podgórzu), **I/5** Ignaz Anton August (*31.1.1796, #2.2, chrzestna: Antonia z domu Heller, wdowa po Ossendorfie, nadwornym papierniku), tkacz (=26.8.1823 z Josephą (*1803), córką Josepha Lengfelda, mistrza sukiennika), **I/6** Antonia Josepha Johanna (*10.5.1799, #11.10, chrzestna: Antonia z domu Heller, wdowa po Ossendorfie, nadwornym papierniku, =22.1.1839 z Johannem Riedigerem (*1795), mistrzem tkackim, przewodniczącym dzielnicy, mieszczaninem i wdowcem), **I/7** Ignaz Jakob (* i #20.7.1803), **chrzestny u:** Josepha Welzela, karczmarza, tkacza i mieszczanina (19.6.1788, 20.8.1789, 29.5.1792), Ignaza Rudolfa, tkacza i mieszczanina (30.11.1789, 8.9.1793), Josepha Weigelta, kapelusznika i mieszczanina (25.9.1797, 5.4.1799), Ignaza Straucha, tkacza i mieszczanina (27.12.1799, 14.12.1803), Eduarda Bernharda, nieślubnego syna

Marii, córki Mathusalema Wohlfarta, mistrza tkackiego i mieszczanina (20.5.1822), **jego żona chrzestną u**: Ignaza Rudolfa, mieszczanina w Dusznikach Zdroju i karczmarza w Kulinie Kłodzkim, pow. kłodz. (6.5.1792, 14.4.1796), Josepha Weigelta, kapelusznika i mieszczanina (6.8.1801, 11.9.1803, 8.12.1805, 12.3.1808), Franza Straucha, tkacza i mieszczanina (7.8.1801, 26.6.1805), **jego dzieci chrzestnymi u**: 6: Franza Zeidlera, dniówkarza i mieszczanina (19.1.1839).

Źr.: A. A., 655c-655e, 655t, 655o, 655p.

SCHWARCZ, Heinrich, mistrz papierniczy w Legnicy, **miejsca zamieszkania**: 1579 za katedrą, 1590 przed Bramą Wrocławską, **dzieci**: 1) Hedwig (#1579, w piątek 23 tygodnia po Świętej Trójcy, +1579, w środę pierwszego tygodnia adwentu), 2) NN (+1580, w środę pierwszego tygodnia adwentu), 3) Maria (#1585, czwartek po Nowym Roku), 4) Johann (#24.6.1587), 5) Ursula (#3.1.1590).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 1, 1a.

SCHWARZ, Hans, czeladnik papierniczy, **dzieci**: 1) Gottfried (#26.11.1602, chrzestna: żona Pankratiusa Brucknera, papiernika), 2) Maria (#19.10.1603, chrzestna: Maria z domu Sebisch, żona Pankratiusa Brucknera, papiernika).

Źr.: A. A., 59c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 60.

SCHWARZBOCK, Gottlieb, papiernik w Goszczu, pow. oleś., **żona**: Juliana, **dzieci**: 1) Johanna Elisabeth (miejsce zamieszkania: 1813/1814 Wrocław (mieszkanie: 1814 ul. Oławska nr 1190, *Pod Trzema Szczupakami*), **dzieci**: a) Johann Karl Robert (*26.11.1813 tamże, #28.11, nieślubny, +7.4.1814, kaszel, %10.4), **jego żona chrzestną u**: Karla Zielonkowsky'ego, murarza (16.12.1805, 4.10.1807, 2.9.1809).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 11/12, 11/93, A. A., 548a.

SCHWEALNER, mistrz papierniczy w Jędrzejowicach, pow. dzierz., **dzieci**: 1) Regina, **jego dzieci chrzestnymi u**: Hansa Georga Kiesewalda, czeladnika papierniczego w Piotrówku, pow. dzierz. (21.11.1692).

Źr.: A. A., 26b.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 142.

SCHWERTNER, Anton, papiernik w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., + przed 2.4.1868, **żona**: I) Maria z domu Heinel (*Duszniki Zdrój), **dzieci**: I/1) Franz, mistrz piekarski w Dusznikach Zdroju (żona: Anna (rodzice: Josef Langer, kupiec w Dusznikach Zdroju, Antonie z domu Dörner (*Gießhübel)), **dzieci**: a) Paul (*4.2.1868 Duszniki, #6.4), b) Wilhelm (*4.8.1872, #11.8), I/2) August, sierżant w Berlinie

(żona: Anna (rodzice: Ignaz Kuschel, właściciel roli w Dusznikach Zdroju, Maria z domu Kuschel (*Georgsdorf)), dzieci: a) Rosalia (*4.9.1871, #12.9)), **I/3**) Josef, szewc w Dusznikach Zdroju (żona: Maria (rodzice: Joseph Stiller, ogrodnik polny w Bobrownikach, pow. kłodz., Maria z domu Klinke (*Schwedeldorf)), dzieci: a) Maria Franziska (*15.4.1873, #21.4)).

Źr.: A. A., 655h.

SCHWERDTNER, Daniel, mistrz papierniczy w Jeleniej Górze (mieszczanin) i Piechowicach, pow. jel., + przed 14.2.1733, **żona: I**) NN, **II**) =8.4.1717 z Anną Magdaleną, córką Christiana Krausego, ew., dzwonnika przy kośc. ew. w Jeleniej Górze, **dzieci: II/1**) Jonathan Gottlieb (*7.6.1718, +1770), od 6.1.1742 pastor w Wojcieszycach, pow. jel., **I**) Anna Magdalena (=14.2.1733 z Erdmannem Köhlerem, mistrzem garncarskim i mieszczaninem), pasierbica: Anna Regina, **chrzestny u:** Gottfrieda Scholtzego, chałupnika w Cieplicach (12.5.1692, 3.2.1694, 7.2.1696, 23.2.1698, 17.3.1701, 24.9.1704), Hansa Georga Vogdta, czeladnika papierniczego (16.12.1702), **jego żona chrzestną u: I:** Christiana Rückera, czeladnika papierniczego w Podgórzynie, pow. jel. (19.3.1697), mistrza papierniczego w Podgórzynie (24.12.1710), **II:** Christopha Zenckera, szewca i chałupnika w Cieplicach (9.12.1717), jego pasierbica chrzestną u: Johanna Ernsta Geißlera, mistrza papierniczego w Podgórzynie (24.12.1710).

Źr.: A. A., 26k, 190b, 419q; A. P. Wr., zespół Deutsche Adelsgenossenschaft, Abtlg. Schlesien, nr 555, b. s.

Lit.: Iwanek, Marian, Wojcieszycy – przyczynki do dziejów wsi przed 1945 r., Rocznik Jeleniogórski, t. 32: 2000, s. 88; Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 91; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 32n.

SCHWERDTNER, Hans Georg, papiernik w Czarnych, pow. jel., **chrzestny u:** Daniela Gebauera w Giebułtowie, pow. lubań. (29.3.1684).

Źr.: A. A., 439a.

SCHWERTNER, Johann Jakob, papiernik i mieszczanin (7.6.1719 uzyskanie małego prawa miejskiego) w Świdnicy, + przed 7.10.1739, **mieszkanie:** dom (50 tal. podatku cesarskiego, 22 gr srebrn. 8 fenigów szosu na rzecz cechu czerwonoskórników rocznie) i ogród przy Rowie Rybackim, pomiędzy dwoma ogrodami Johanna Hilschera a domem cechu czerwonoskórników (zakupiony 24.5.1719 za 260 tal. śl. od spadkobierców Balthasara Kaltenbrunna, przekazany 30.8.1720 przez Christiana Kaltenbrunna, piekarza i mieszczanina, i jego siostrę Rosinę, żonę Grosego), **żona: I**) Anna Susanna z domu Lubig, **dzieci: I/1**) Benjamin (*25.3.1717, #28.3), **I/2**) Maria Elisabeth (#13.11.1719, chrzestna: Anna Kathari-

na z domu Michael, żona Illgnera, papiernika), **I/3**) Johann Gottlob (#14.5.1722, chrzestny: Friedrich Illgner, dzierżawca papierni, 2.3.1742 list prawego urodzenia), **I/4**) Johanna Rosina (#14.7.1724, chrzestny: Friedrich Illgner, dzierżawca papierni w Świdnicy), **I/5**) Johann Gottlob (#26.3.1727), **chrzestny u**: Melchiora Wentzla, byłego żołnierza (4.4.1717), **jego żona chrzestną u**: Gottfrieda Kloosego, parobka średniego w folwarku w Jagodniku, pow. świd. (2.11.1722), Christiana Schramma, muzyka i mieszczanina (30.5.1733).

Funkcje: od 5.2.1725 opiekun Anny Elisabeth Ostendorf z domu Fliegel.

Źr.: A. A., 305a, 305b, 337c; A. P. Wr., a. m. Świd., nr 107, s. 89n; nr 131, s. 394n; nr 133, s. 183n; nr 162, s. 536n; nr 154, s. 55; nr 155, s. 541.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 131n.

SCHWERTNER, Joseph, papiernik, *1792, syn Dominikusa, emeryta w Granicznej, pow. kłodz., **miejsca zamieszkania**: 1829, 1843 Duszniki Zdroj, pow. kłodz., 1832 Podgórze, pow. kłodz., **żona**: =24.11.1829 w Dusznikach z Marianą (*1783 Podgórze), wdową po Josephie Tautzu, mieszczaninie, **jego żona chrzestną u**: Antona Schwertnera, dniówkarza i mieszczanina w Dusznikach Zdroju (26.7.1832, 1.2.1843).

Źr.: A. A., 655e, 655f, 655p.

SCHWERTNER, Kaspar, papiernik w Jeleniej Górze (dzierżawi tamtejszą papiernię) i Mroczkowicach, pow. lwów. (od 20.2.1676 dzierżawa tamtejszej papierni, obciążenia roczne: 6 tal. reń., 7 rys dobrego papieru kancelaryjnego, 3 rysy dobrego papieru do pisania, 5 tal. reń. 2 gr srebrn. za ściek wodny i ogród, 3 gr czynszu dziedzicznego, 1 tal. reń. dla gminy, sprzedaje 1694 papiernię za 1800 tal. śl. Johannowi Jakobowi Gundermannowi), **żona**: **I**) Anna Regina (+7.3.1680), córka Zachariasa Müncha, papiernika w Mroczkowicach, **dzieci**: **I/1**) Ursula Regina (*27.8.1674).

Źr.: A. P. Wr., zespół Deutsche Adelsgenossenschaft, Abtlg. Schlesien, nr 555, b. s.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 89; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 51, 60.

SEIDEL, Gustav Adolf, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: **I**) Selma z domu Wiedermann, ew., **dzieci**: **I/1**) Anna Meta (*1910, +10.7.1918, %14.7), **I/2**) Gertrud Hildegard (*13.1.1912, #11.2), **I/3**) Paul Willi (*26.1.1914, #15.3), **I/4**) Agnes Gertrud (*5.12.1916, #4.3.1917), **I/5**) Frieda Ella (*26.10.1919, #21.12), **I/6**) Kurt Martin (*4.12.1926, #30.1.1927).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/24, 34/25, 34/53.

SEYDEL, Hans, czeladnik papierniczy, *1619, +1695, przed 27.11, **miejsca zamieszkania:** 1649–1661 Stare Piekary, pow. leg., 1695 Ścinawa, pow. lubiń., syn Hansa (+ przed 17.10.1649), handlarza i mieszczanina w Bolesławcu, **żona: I**) =17.10.1649 w Legnicy z Evą, córką Adama Riebla (+ przed 17.10.1649), cieśli w Starych Piekarach, **dzieci: I/1)** Anna Maria (#2.10.1650, chrzestna: Barbara z domu Kod, pasierbica Georga Reutera, byłego papiernika w Legnicy), **I/2)** Anna Rosina (#25.11.1652, chrzestna: Barbara, pasierbica Georga Reutera, byłego papiernika w Legnicy), **I/3)** Johann (#3.8.1655, chrzestna: Anna z domu Werner, żona Johanna Krantza, papiernika w Starych Piekarach), **I/4)** Dorothea (#10.3.1658, chrzestny: Johann Kranz, papiernik), **I/5)** Kaspar (#28.3.1661, chrzestna: Barbara Kade, pasierbica Georga Reuttera, papiernika i mieszczanina w Legnicy, przy ul. Grodzkiej).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 4, 5, 48, 99.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 147.

SEIDEL, Karl Fritz, operator kalandra w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona: I**) =22.12.1928 (kościelny i cywilny) z Anną Bertą Elisabeth, z domu Wilhelm, ew., robotnicą w fabryce papieru, **dzieci: I/1)** Horst Fritz (*10.4.1927, #8.5), **I/2)** Anna Martha (*18.10.1928, #23.12), **chrzestny u:** Karla Williego Seidla, ew., robotnika (25.5.1930).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/35.

SEIDEL, Willi, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** Louise z domu Adam, ew., **dzieci: I/1)** Erika Maria Emma (*13.7.1936, #6.9).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

SEIDLER, Robert, były pastor w Wrietzen, 1850 kupuje od księgarza Alberta Waldowa z Jeleniej Góry papiernię w Mroczkowicach, pow. lwów., rozbudowuje ją i sprzedaje 1873 Ernstowi Ferdinandowi Hemplowi.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 121; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 53.

SEYFERT, Gottfried, mistrz papierniczy w Podgórzynie, pow. jel., **żona: I**) =22.1.1732 z Martą Elisabeth z domu Geißler, **dzieci: I/1)** Christian Gottfried (#2.3.1733, chrzestna: Konstantia, żona Johanna Ernsta Geißlera, papiernika w Podgórzynie, +8.4.1739), **I/2)** córka (#12.2.1734), **I/3)** Christian Gottfried (#19.6.1736), **I/4)** córka (#27.1.1739), **chrzestny u:** Christiana Friedricha, stolarza w Podgórzynie (28.4.1728, 16.9.1733), Johanna Christoph Thöringa, właściciela domu w Stanisławie Dolnym, pow. jel. (7.7.1732), Samuela Scholtzego, chałupnika w Cieplicach

(2.5.1740), **jego żona chrzestną u**: Johanna Christopha Heyntzego, właściciela domu w (1.3.1732), Heinricha Körnera, chałupnika (7.5.1732, 13.12.1733), Johanna Christopha Waltera, chałupnika, wszyscy w Malinniku, pow. jel. (16.4.1734), Johanna Christopha Schmiedta, bednarza i chałupnika w Staniszowie Dolnym (29.4.1735), Christopha Pocherta, właściciela domu w Malinniku (2.3.1736), Samuela Scholtza, chałupnika w Cieplicach (8.2.1738).

Źr.: A. A., 189c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 91.

SEIFFERT, Johann Gottlieb, król. papiernik w Żukowie, pow. głóg., wzm. do 1819, **żona**: Anna Dorothea z domu Günther, **chrzestny u**: Christiana Gottlieba Elsnera, król. papiernika w Starych Piekarach, pow. leg. (27.6.1781 (nieobecny, zastępowany przez Johannę Charlottę z domu Ulrich, żonę Michaela Harnwolffa, handlarza win i rajcy w Legnicy), 5.11.1785), **jego żona chrzestną u**: Christiana Gottlieba Elsnera, papiernika w Starych Piekarach (19.11.1787).

Źr.: A. P. Leg., kość. NMP w Legnicy, nr 11, 11a.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 11.

SEIFFERT, Johann Friedrich, mistrz papierniczy (właściciel papierni w Mieroszowie, pow. wałbrz.), **miejsca zamieszkania**: 1731–1740 Podgórzyn, pow. jel., 1747–1760 Wrocław (23.5.1757 umowa dzierżawy tamtejszej papierni), **żona**: **I**) Maria Elisabeth, ew., **dzieci**: **I/1**) Christian Friedrich (*1742, +14.3.1760 Wrocław), **2**) córka (#1760 Wrocław), **3**) córka (#1762 Wrocław), **4**) córka (#1763 Wrocław), **chrzestny u**: Christopha Stillera, właściciela domu (21.12.1731, 30.10.1733), Christopha Eckerta, chałupnika w Malinniku (14.7.1734), pow. jel., Samuela Scholtzego, chałupnika w Cieplicach (8.2.1738, 2.5.1740), **jego żona chrzestną u**: Johanna Christopha Heynkego, właściciela domu (1.3.1732), Heinricha Körnera, chałupnika (7.5.1732, 13.12.1733), Johanna Christopha Waltera, chałupnika (16.4.1734), Christopha Pocherta, właściciela domu, wszyscy w Malinniku (2.3.1736), Andreasa Heylmana, kartownika za katedrą we Wrocławiu (18.7.1747), Theodora Pachtmana, mistrza papierniczego w Mieroszowie (11.9.1751).

Filigrany: krzyż i „IFS” na banderoli.

Źr.: A. A., 1e, 190c, 190d, 205c; A. P. Wr., EKMS 8/1.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 89.

SEHLIGT, Bartholomäus, papiernik w Legnicy, **chrzestny u**: Michaela Sperlinga, cieśli przed Bramą Wrocławską (11.7.1666).

Źr.: A. P. Leg., kość. NMP w Legnicy, nr 5.

SEELIGER, rodzina właścicieli fabryk papieru.

I) Christian Ehrenfried, właściciel fabryk papieru w Smardzowie, pow. oleś., * ok. 1745, ojciec Friedricha Moritza (patrz niżej – nr **II**), **dzieci: 1)** NN, radca prawny w Siedlisku, pow. głog., **2)** Christian Ehrenfried (*ok. 1795, +1858), pastor w Przewornie, pow. strzel., i Oleśnicy, **3)** Friedrich Moritz (patrz niżej – nr **II**), **chrzestny u:** Johanna Gottfrieda Scholza, faktora w papierni we Wrocławiu (11.6.1793).

Źr.: A. A., 693c.

Lit.: Seeliger, Richard, Die Familie Seeliger, Coblenz 1895, s. 38n.

II) Friedrich Moritz, producent papieru i dziedzic w Smardzowie, pow. oleś., +1850, syn Christiana Ehrenfrieda (patrz wyżej – nr **I**), ojciec Friedricha Moritza (patrz niżej – nr **III**), **żona: I)** Friedericke z domu Lehmann (+1850), **dzieci: I/1)** Friedrich Moritz (patrz niżej – nr **III**), **I/2)** Dorothee Auguste Marie (*10.3.1825), **chrzestny u:** Gottlieba Hentschla, poborcy podatku szosowego w Muchoborze Wielkim (obecnie dzielnica Wrocławia, 9.10.1833).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 8/35.

Lit.: Seeliger, Richard, Die Familie Seeliger, Coblenz 1895, s. 39.

III) Friedrich Moritz, właściciel papierni w Podgórzynie, pow. jel., *9.4.1823, syn Friedricha Moritza (patrz wyżej – nr **II**), **żona:** córka Ludwiga Großego, właściciela papierni w Podgórzynie (> M. przejmuje ją 1877 i produkuje do 1900 razem z Augustem Hayerem papier drzewny na maszynie z długim sitem).

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 99; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 68.

SEELIGER, Georg, czeladnik papierniczy w Podgórzynie, pow. jel., **chrzestny u:** Christopha Stillera, chałupnika (3.2.1736).

Źr.: A. A., 651d.

SEELIGER, Gottlob, starszy czeladnik papierniczy w Mieroszowie, pow. wałbrz., **chrzestny u:** Christiana Kocha, czeladnika papierniczego (18.4.1761).

Źr.: A. A., 205c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 144.

SELIGER, Gustav, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., + przed 17.9.1921, ew., **żona: I)** Anna z domu Tschertner, ew. (dzieci: a) Herta Gertrud (*1921, +17.9.1921, %20.9, nieślubna), **dzieci: I/1)** Gustav Erich (*3.12.1911, #26.12).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/24, 34/53.

SEELIGER, Ignaz, czeladnik papierniczy w Nysie, **dzieci: 1)** Johanne (%7.7.1705).

Źr.: A. A., 57f.

SELIGER, Johanna Helena, zarządczyni w papierni w Piekarach, pow. leg., **chrzestna u:** Karoli Friederike, nieślubnej córki Marii Rosiny Seliger z Johannem Friedrichem Seifertem, synem chłopca w Lubiatowie, pow. złot. (9.5.1832).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 2/6.

SELIGER, Wilhelm, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., *1861, %10.6.1914.

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/52.

SENF, Frido Heinz, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** =10.12.1938 (cywilny, kościelny 5.3.1939) z Pauline Gertrud Ruth z domu Richter, ew., pomocą domową, **dzieci: I/1)** Heinz Paul Eberhard (*8.1.1939, #5.3), **I/2)** Rüdiger Joachim (*29.6.1941, #17.8, chrzestny: Paul Richter, pracownik w fabryce papieru).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/26, 34/35.

SENGTELLER, Otto Rudolf Eduard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** Martha z domu Bittermann, ew., **dzieci: I/1)** Rudolf Kurt (*20.12.1925, #7.2.1926), **I/2)** Elfriede Ruth Erna (*20.3.1927, #6.6), **I/3/4)** Erna Ilse i Helmuth (*22.1.1929, #26.2.1929), **I/5)** Gerhard Heinz (*21.3.1936, #31.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/25, 34/26.

SIEBELT, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** Frieda z domu Jacob (*1898, +23.1.1921, %26.1).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

SIEBENEICHER, Friedrich Wilhelm Artur, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona: I)** Gertrud z domu Seiler, ew., robotnica fabryczna, **dzieci: I/1)** Margarete Gertrud Gerda (*21.12.1924, #25.1.1925), **I/2)** Paul Hermann Willi (*7.4.1926, #22.8).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 34/25.

SIEBENEICHER, Jeremias, mistrz papierniczy w Unięcicach, pow. lubań., 1742 kupuje tamtejszą papiernię za 2000 tal.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 45.

SIEBENHAAR, Johann Gottlieb, pomocnik papierniczy we Wrocławiu, **żona: I)** Christiane Susanna z domu Dittfeld, **dzieci: I/1)** Ernst Heinrich Johann (*2.4.1852, #25.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 11/35.

SIEBERT, Franz, papiernik w Lesicy, pow. kłodz., **żona: I)** Maria Johanna, **dzieci: I/1)** Maria Theresia Elisabetha (* i #17.7.1783, chrzestna: Elisabet, żona Johanna Wurschera, papiernika), **I/2)** Anna Maria Margaretha (*22.8.1784, #23.9, chrzestny: Johann Wurscher, papiernik), **I/3)** Maria Josepha (* i #28.8.1785, chrzestna: Elisabet, żona Johanna Wurschera, papiernika), **I/4)** Franz Aloisius (* i #15.9.1786, chrzestny: Johann Wurscher, mistrz papierniczy), **chrzestny u:** Ignaza Maternego, górnego ogrodnika (11.6.1782), Josepha Braunera, ogrodnika (1.7. 1782), **jego żona chrzestną u:** Antona Weydlicha, rzeźnika (30.10.1781).

Źr.: A. A., 302a.

SIEBER, Johann Georg, papiernik w Podlesiu, pow. nys., **żona: I)** Anna Maria, **dzieci: I/1)** Katharina Hedwig (* i #25.11.1785), **chrzestny u:** Georga Beyera, ogrodnika (6.6.1783), Ignatza Maternego, ogrodnika pańszczyźnianego (6.3.1785).

Źr.: A. A., 302a.

SIEGERT, Karl Daniel, producent papieru w Jeleniej Górze (9.1.1824 kupuje tamtejszą papiernię za 8000 tal. od Johanna Gottfrieda Ludwiga Damego, mistrza papierniczego tamże), **żona:** Christiane, **jego żona chrzestną u:** Wilhelma Gottfrieda Siegerta, ew. pastora w Karpnikach, pow. jel. (28.2.1825, 5.10.1826, 17.12.1827, 9.6.1834), Eduarda Wilhelma Müncha w Janowicach Wielkich, pow. jel. (3.7.1836).

Subskrybuje dzieło Johanna G. Bergemanna, Beschreibung und Geschichte der Stadt Friedeberg am Queis, Hirschberg 1829.

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 22/4.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 65, Bergemann, Johann G., Beschreibung und Geschichte der Stadt Friedeberg am Queis, Hirschberg 1829, s. XIII; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 61n.

SIEGERT, Karl Ludwig, właściciel fabryki papieru, król. saski komisarz ekonomiczny i mieszczanin w Jeleniej Górze, najmłodszy syn Christiana Daniela (+ przed marcem 1839), producenta papieru i mieszczanina w Neudamm w Nowej Marchii, **żona:** w lutym 1830 w Złotoryi zapowiedź z Karoline Friederike, wdową po Karlu Ludwigu Friedrichu Pfeifferze, producencie sukna, karczarzu, rajcy miejskim i mieszczaninie tamże.

Funkcje: 1843 rajca miejski.

Źr.: A. P. Wr., EKMS, nr 29/21.

Lit.: Amts-Blatt der Königlichten Regierung zu Liegnitz, t. 33: 1843, s. 142.

SIGOSCH, Joseph, czeladnik papierniczy, **miejsca zamieszkania**: 1861–1863 Stare Szczytniki (obecnie dzielnica Wrocławia, mieszkanie: 1861–1863 nr 36), 1866 Wrocław, ul. Szczytnicka 23, **żona**: I) Anna z domu Dreier, **dzieci**: I/1) Karl Theodor (*8.9.1861, #22.9), I/2) Maria Anna Dorothea (*23.10.1863, #8.11, chrzestny: Hermann Deuse, papiernik, +16.8.1866, wycięczenie, %19.8 za darmo).

Źr.: A. A., 525c, 638h.

Lit.: Błaszczuk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 68.

SIMON, Gerhard, pracownik fabryki papieru w Osetnicy, pow. złot., **miejsca zamieszkania**: 1934 Jerzmanice-Zdrój, pow. złot., 1939 Osetnica, **chrzestny u**: Martina Williego Waltera Duttiga, ew., robotnika w Czernikowie, pow. złot. (18.10.1934), Alfreda Paula Gutschera, robotnika fabrycznego w Konradówce, pow. złot. (28.5.1939).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26, 34/25.

Lit.: Adreßbuch/Einwohnerbuch für die Stadt und den Kreis Goldberg mit den Städten Haynau und Schönau und allen Gemeinden 1939, Breslau 1939, s. 216.

SYMON, Hans, papiernik w Legnicy, + przed 19.11.1617, **dzieci**: 1) Dorotea (#1579, 16. niedziela po dniu Świętej Trójcy, =19.11.1617 z Christofem Schieberleinem, szafarzem), 2) NN (#1580, sobota 2 tygodnia po Wielkiej Nocy, chrzestna: żona Hansa Drauschkego, kartownika, +1581, poniedziałek po Wielkiej Nocy), pasierbica: Lyne, córka Matthäusa Schmida (wzm. 1574, piątek po 4 niedzieli adwentu).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy nr 1, nr 47.

SINN, Paul Reinhold, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., i żołnierz (1943), ew., **żona**: I) Bertha Agnes Gertrud z domu Kahl, ew., **dzieci**: I/1) Gertrud Hildegard Charlotte (*30.7.1930, #9.11), I/2) Günter Reinhold Bruno (*21.2.1932, #1.5), I/3) Rita Gertrud Lisbeth (*25.9.1933, #26.11), I/4) Ruth Elisabeth Gertrud (*14.4.1935, #26.5), I/5) Renate Gertrud Lisbeth (*10.9.1936, #8.11), I/6) Erika Elisabeth (*5.10.1940, #1.12), I/7) (*9.12.1943, #9.11), I/8) Robert Paul (*9.12.1943, #5.3.1944).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26.

SIENHOLD, Johann Christian, czeladnik papierniczy w papierni w Starych Piekarach, pow. leg., i mieszkaniec w Legnicy, najstarszy syn Johanna (+ przed 5.10.1785), czeladnika papierniczego w Judenberg, **mieszkanie**: 1786 Ogród Kwiatowy, **żona**: I) =5.10.1785 w Legnicy z Christianą Rosiną, najmłodszą córką Georga Friedricha Richtera, byłego piekarza i mieszczanina w Chojnowie, pow. leg., obecnie cukiernika w Legnicy, II) Johanne Charlotte z domu Richter, **dzieci**: I/1) Friederika Dorothea (*7.8.1786, #9.8, chrzestna: Anna Dorothea z domu Klingler, żona

Christopha Gottlieba Elßnera, królewskiego papiernika, +15.9.1787, gorączka z powodu wyrzynania się zębów, %17.9), **I/2**) Eleonora Charlotta Christiana (*8.8.1789, #12.8, chrzestni: Christoph Gottlieb Elsner, papiernik w Starych Piekarach), **chrzestny u:** Ephraima Traugotta Dixa, kuśnierza (5.4.1789, 10.12.1790), Daniela Gottlieba Richtera, cukiernika (31.10.1792), **jego żona chrzestną u: II:** Daniela Gottlieba Richtera, cukiernika (7.6.1794).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 11a, 12a, 53, 102a.

SITZ, Johanna Charlotte, służka w papierni w Starych Piekarach, pow. leg., **chrzestna u:** Gottfrieda Kraffta, mieszkańca przed Bramą Wrocławską w Legnicy (6.8.1797).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 12a.

SMIATEK, Karl Heinrich, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., kat., **żony: I)** Louise Frieda Martha z domu Pohl (*1912, +28.4.1936, %2.5, ew.), **II)** =19.6.1937 ślub kościelny i cywilny z Selmą Klarą Martha, ew., robotnicą fabryczną, **dzieci: I/2)** Helmut Heinz (*15.2.1934, #1.4), **II/1)** Günter Oskar Alfred (*3.6.1940, #4.8), **II/2)** Karin (*19.10.1944, #28.1.1945).

Funkcje: 1944 sierżant.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26, 34/35, 34/53.

SOBA (SOBE), Michael, papiernik w Goszczu, pow. oleś., **żona: I)** =18.7.1846 z Anną z domu Choja, **dzieci: I/1)** Anna Barbara (*1.11.1840, #2.11, =28.1.1861 z Josephem Milde, murarzem, najstarszym synem Karla (+ przed 28.1.1861), murarza), **I/2)** Joseph (*5.1.1843, #7.2), **I/3)** Heinrich Karl (*19.7.1846, #26.7, chrzestni: Karl Choja, papiernik, Matthias Kalke, mistrz papierniczy, +29.4.1847, skurcze, %2.5), **I/4)** Bertha Wilhelmine (*9.11.1849, #10.11), **świadek u:** Karla Soby (3.8.1851), **jego żona chrzestną u:** Franza Sobe, cieśli (18.11.1852).

Źr.: A. A., 548b, 548c, 548e, 548g.

SÖFFNER, Bruno, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) Berta z domu Fischer, ew., **dzieci: I/1)** Herbert Bruno Ernst (*31.1.1926, #5.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

SOMMER, producent papieru w Moczydlnicy Klasztornej, pow. woł., **dzieci: 1)** Henriette, **2)** córka, **jego dzieci chrzestnymi u: 1:** Augusta Heinricha Hartmanna, producenta papieru we Wrocławiu, *An den Mühlen 7* (8.7.1833), Michaela Opioli, producenta papieru i mieszczanina w Środzie Śląskiej (31.3.1834).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/35, zespół kat. kośc. św. Andrzeja w Środzie Śląskiej, nr 111.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 112.

SOMMER, rodzina papierników.

I) Ambrosius, syn Lucasa (patrz niżej – nr **II**), **miejsca zamieszkania:** do 1633 Moys, pow. Görlitz, od 7.5.1633 (uzyskanie prawa miejskiego) Görlitz.

II) Lukas, *Hohnstein, **miejsca zamieszkania:** do 1621 Moys, od 28.8.1621 (uzyskanie prawa miejskiego) Görlitz, ojciec Ambrosiusa (patrz wyżej – nr **II**).

Lit.: Wenzel, Cornelia, Beiträge zur Wirtschafts- und Sozialgeschichte der Stadt Görlitz im 17. Jahrhundert, Görlitz 1993, s. 150.

SOMMER, August Hermann Heinrich, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** 1928/1929 Wittgendorf, Kr. Goldb., 1935 Chojnów, **żona:** **I)** =16.11.1929 w Chojnowie (ślub cywilny i kościelny) z Bertą Anną Martha Jäkel, ew., pracownicą fabryki papieru w Chojnowie, **dzieci:** **I/1)** Martha Berta Traute (*7.7.1928 Chojnów, #22.7 tamże), **I/2)** Heinz Manfred Horst (*26.12.1934 Chojnów, #17.2.1935 tamże).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/35.

SOMMER, Friedrich, czeladnik papernik w Podgórzynie, pow. jel., **żona:** Rosina (+19.11.1710), **chrzestny u:** Christiana Friedricha, papiernika i chałupnika (14.12.1678), **dzieci:** **1)** córka (#20.12.1688, chrzestny: Hans Christof Hentschel, mistrz papierniczy), **2)** córka (#7.5.1691, chrzestny: Hans Christof Hentschel, mistrz papierniczy).

Źr.: A. A., 26m.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 84; t. 2: 2008, s. 122.

SOMMER, Hans, czeladnik papierniczy w Podgórzynie, pow. jel., **chrzestny u:** Christoph Endera, chałupnika (18.9.1679).

Źr.: A. A., 26a.

SONNABEND, M., właściciel fabryki i inżynier we Wrocławiu, ul. Swobodna 15.

Funkcje: 1895 zastępca męża zaufania na rejencję legnicką sekcji śląsko-poznańskiej Związku Producentów Papieru, 1.1.1900 rezygnuje z funkcji męża zaufania na rejencję legnicką sekcji śląsko-poznańskiej Związku Producentów Papieru.

Lit.: Schweidnitzer Kreis-Blatt, t. 56: 1895, s. 151; t. 61: 1900, s. 7.

SONIER, August, producent papy we Wrocławiu, **chrzestny u:** Karla Baucha, czeladnika stolarskiego, ul. F. Joliot-Curie 20d (17.5.1868).

Źr.: A. A., 638b.

SOSSERMAN, Hans, czeladnik papierniczy w Legnicy, **żona:** Sabina, **jego żona chrzestną u:** zbieracza szmat na Neuland (23.5.1638).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 4.

SPERLING, Selma Gertrud, pracownica fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **mąż:** =20.3.1926 (ślub kościelny i cywilny) z Fritzem Gustavem Erwinem Greulichem, czeladnikiem rzeźniczym w Legnicy.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

SPIEGEL, Karl Heinrich, producent papieru w Dołach, pow. żag., **dzieci:** **1)** Anna Emilie Klara (=1871 z Wilhelmem Ludwigiem Adolphem Martinem, kupcem we Wrocławiu, synem Adolpha, gorzelnika w Sycowie, pow. oleś.).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/103.

SPITZER, Heinrich, operator maszyny w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** **I)** Alma z domu Richter, ew., **dzieci:** **I/1)** Anna Elisabeth (*9.8.1897, #3.10).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/22.

SPONER, Joseph, czeladnik papierniczy we Wrocławiu, *1785 in Wernersdorf koło Ołomuńca, +5.3.1841 Wrocław, szpital Wszystkich Świętych, gruźlica, %8.3.

Źr.: A. A., 693w.

SPRENGER, August, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., *1861, +26.10.1918, %30.10.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

SPROSSE, Robert, producent papieru we Wrocławiu, **chrzestny u:** Ernsta Oy, kupca (29.5.1859).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 11/36.

STAMMWITZ, Karl Paul, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsce zamieszkania:** Jerzmanice, pow. zlot., **żona:** **I)** Marie Frieda z domu Starke, ew., **dzieci:** **I/1)** Paul Rudolf (*10.11.1928 Chojnów, #26.12 tamże).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

STAAR, Emil, właściciel fabryki we Lwówku.

Funkcje: od 1.10.1895 zastępca męża zaufania na rejencję legnicką z wyjątkiem powiatów jeleniogórskiego i świerzawskiego sekcji XI Związku Producentów Papieru.

Lit.: Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Liegnitz, t. 85: 1895, s. 368.

STARKE, Erich Erwin, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** **I)** Marie z domu Balcarczyk, kat., **dzieci:** **I/1)** Reinhard Ernst (*11.5.1940, #14.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

STARK, Hermann, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: I) Marie z domu Tucharke, ew., **dzieci**: I/1) Ilse Käte Ingeborg (*5.7.1926, #8.8).
 Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/25.

STAUDE, Friedrich, papiernik w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., + przed 28.6.1673, **dzieci**: 1) Maria (=28.6.1673 z Georgiem Heinrichem Auerem, czeladnikiem łaźiebnikiem, synem Johanna, łaźiebника w Hagen, Austria).
 Źr.: A. A., 1h.

STEIER, Johann, papiernik w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., + przed 14.11.1854, **żona**: Maria z domu Bürgel (* in Hermsdorf), **dzieci**: 1) Joseph (*1825), mistrz tkacki (żona: I) =14.11.1854 z Anną (*1832, rodzice: Joseph Schneider (+ przed 28.8.1864), mistrz sukiennik i mieszczanin, Johanna z domu Rupprecht (*Duszniki Zdrój), dzieci: I/a) Maria (* i #28.8.1864), I/b) Joseph (*21.1.1870, #23.1)).
 Źr.: A. A., 655g, 655h, 655p.

STEIN, Friedrich, mistrz papierniczy w Goszczu, pow. oleś., + przed 13.10.1851 tamże, **żona**: Karoline, **dzieci**: 1) Auguste Louise Wilhelmine Henriette (miejsce zamieszkania: 1854 Wrocław, Podwale 16, ul. Więzienna 13, 1855 ul. Białoskórnicza 62, dzieci: a) Karl Friedrich Herrmann (*13.10.1851, #19.10, nieślubna, chrzestna: Henriette Wilhelmine – patrz niżej nr 2), b) Bertha Auguste Ottilie (*16.2.1854, #26.2, +25.8.1854, wycieńczenie, %28.8, nieślubna), c/d) Auguste (+2.9.1855, skurcze, %5.9) i Karl Julius Adolph (*28.7.1855, #5.8, nieślubni), e) Pauline Auguste (*1857, +27.4.1858, gorączka gastryczna, %30.4)), 2) Henriette Wilhelmine (*1824, ew., =4.7.1853 z Johannem Gottfriedem Jache (*1828, ew.), robotnikiem w Górnosląskiej Kolei we Wrocławiu, najmłodszym synem Gottlieba (+ przed 4.7.1853), wolnego ogrodnika w Wierzowicach Wielkich, pow. gór.), 3) Auguste Karoline (*1827, =26.7.1858 we Wrocławiu z Karlem Adolphem Schulze (*1833), czeladnikiem kuśnierskim tamże, najstarszym synem Karla Adolpha (+ przed 26.7.1858 w Piasecznej, pow. zgorz.), farbiarza na czarno i mieszczanina we Wrocławiu, **chrzestny u**: Johanna Bartscha, właściciela wolnej parceli w Goszczu, **jego żona chrzestną u**: Ludwiga Alberta Otto, nieślubnego syna Wilhelmine, córki Friedricha Rednera, grabarza w Bierutowie, pow. oleś. (20.11.1843), Matthiasa Kalke, mistrza papiernika w Goszczu (5.10.1844, 24.11.1846), Johanna Guschoka (19.7.1849), **jego dzieci chrzestnymi u**: 1: Franza Wolfa, dniówkarza we Wrocławiu (19.12.1852), Emmy Berthy Franziski, nieślubnej córki Karoline, córki Karla Treusa, szewca w Bierutowie, pow. oleś. (29.4.1855), 2: nr 1 (19.10.1851).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 5/4, 5/5, 8/98, 8/130, 11/32, 11/35, 11/81, 12/31; A. A., 548a, 548b, 548c, 658e.

Lit.: Błaszczuk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 139; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 11.

STEIN, Karl, mistrz papiernik w Goszczu, pow. oleś., *1783, + przed 17.11.1868, **żona: I** Johanna Rosina (+ przed 14.2.1836), **II** =14.2.1836 z Marią (*1812), najmłodszą córką Matthiasa Kempy (+ przed 14.2.1836 w Goszczu), cieśli, **dzieci: II/1** Ernst (*1845, =17.11.1868 w Goszczu z Veroniką (*9.5.1844), córką Simona Hoi, emeryta w Domasławicach, pow. oleś., **chrzestny u:** Karla Senfta, rzeźnika (12.9.1820), **jego żona chrzestną u: I:** Simona Soby, mieszkanka (27.8.1831).

Źr.: A. A., 548a, 548b, 548e.

STEINER, Lukas, zbieracz szmat w papierni w Piekarach Małych, pow. leg., %1.3.1619.

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 95.

STEIN, Paul Erdmann Adolf, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I** Helena Martha z domu Weigelt, ew., **dzieci: I/1** Helmut Paul August (*2.3.1929, #31.3), **I/2** Käte Christiane Martha (*26.10.1930, #30.11), **I/3** Erika Helene (*17.9.1940, #20.10).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26.

STECKER, Elias, czeladnik papierniczy w Podgórzynie, pow. jel., *1668, +12.9.1701.

Źr.: A. A., 26c.

STELLER, Hans, owczarz w folwarku papierni w młocie miedzianym w Białej Nyskiej, pow. nys., **dzieci: I** Maria, **jego dzieci chrzestnymi u:** Albina Tobrawy, stolarza w folwarku Roßvorwerk (19.2.1720).

Źr.: A. A., 431.

STELLER, Johann Heinrich Gottlob, pracownik w papierni w Bystrzycy Polskiej (dzisiaj: Bystrzyca Dolna), pow. świd., poddany w Schwenkfeld, 5.12.1780 prosi magistrat Świdnicy o interwencję w sprawie zwolnienia z poddaństwa, ponieważ zamierza poślubić Annę Rosinę Schrot z majątku komory świdnickiej w Bystrzycy Polskiej i tam się osiedlić.

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdn., nr 174, b. s.

STEMPFER, rodzina papierników.

I) Stefan, papiernik we Wrocławiu, * Bazylea, + przed 1538, ojciec Thomasa (patrz niżej – nr **II**), **żona: I** Benigna (=Nikolaus Eger, mistrz papierniczy we Wrocławiu > Eger przejmuje papiernię 1539), 1531/1532 przebywa w Krakowie, **dzieci: I/1** Thomas (patrz niżej – nr **II**), **I/2** Stefan, obu wyplacono ich ojcowiznę 1539.

1507 dzierżawi papiernię wrocławską, która spali się 9.9.1523, odbudowaną papiernię przejmuje 19.6.1526 w dzierżawę dziedziczną.

Lit.: Neugebauer, Julius, Breslau's Papiermühlen, Schlesiens Vorzeit in Bild und Schrift, t. 1: 1870, s. 182; Błaszczuk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 71; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 23, 25, 28, 68, 99, 103n, 108n; Encyklopedia Wrocławia, Wrocław 2000, s. 613.

II) Thomas, syn Stefana (patrz wyżej – nr **I**), **żona**: =1520 z Ursulą, córką Lindewskiego, mieszczanina we Wrocławiu.

1520 kupuje młyn w Głogowie w celu przebudowy na papiernię, 1545 wynajmuje młyn zbożowy *Czerwonak* w Kiszynie, pow. poznański, z prawem jego przebudowy na papiernię.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 25, 68, 103n, 108n.

STENTZEL, Bartholomäus, papiernik w Goszczu, pow. oleś., **żona**: **I**) Barbara z domu Brodal, **dzieci**: **I/1**) Joseph (*9.10.1818, #11.10), **chrzestny u**: Johanna Bartscha, właściciela wolnej parceli (26.12.1810), Johanna Finke, kowala w Dragowie, pow. oleś. (14.2.1819).

Źr.: A. A., 548a.

STENTZEL, Melchior, zbieracz szmat w Białej Nyskiej, pow. nys., **żona**: Anna Maria, **chrzestny u**: Kaspara Hoffmana, brązowego huzara (31.7.1756), **jego żona chrzestną u**: Kaspara Hofmana, strzelca zaopatrzeniowego (20.6.1761).

Źr.: A. A., 431.

STEPHAN, papiernik we Wrocławiu, **dzieci**: **1**) córka (+1812).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/115.

STIEFF, Gottfried, były czeladnik papierniczy, 11.6.1783 uzyskanie prawa miejskiego Świdnicy, **żona**: =1783 z wdową po Rolckem, karczmarzu > wstępuje do cechu karczmarzy (wstępne 4 tal. reńskie).

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdn. 79, s. 338, 340.

STIEFF, Nikolaus, papiernik, +15.3.1654, **miejsca zamieszkania**: 1651 Legnica, 1652–1654 Stare Piekary, pow. leg., **żona**: **I**) Anna z domu Werner (=12.1.1655 z Johannem Krantzem (+ przed 17.6.1664), papiernikiem, synem Heinricha (+ przed 12.1.1655), krawca i mieszczanina w Bälzig koło Magdeburga, =17.6.1664 z Michaelem Bulwigiem, papiernikiem, synem Martina (+ przed 17.6.1664), browarnika i mieszczanina w Bützow w Meklemburgii), **dzieci**: **I/1**) Rosina (#23.9.1652 w Legnicy), **I/2**) Anna Maria (#11.12.1653 w Legnicy, =9.6.1670 tamże z Matthäusem Gürschnerem, rzeźnikiem we Wrocławiu), **chrzestny u**: Bartholomäusa Plieschke,

czeladnika papierniczego (21.9.1651), **jego żona chrzestną u:** Heinricha Neumana, dniówkarza i uciekiniera z Wernersdorfu (18.7.1654).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy nr 4, 48, 97; A. A., 31b; Muz. Nar. Wroc., Hintze.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 147.

STILLICH, Emma Martha Frieda, pracownica fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **mąż: I** =30.7.1921 (ślub kościelny i cywilny) z Albertem Alexandrem Brandelem, ew., rzeźnikiem, **dzieci: I/1**) Hildegard (*16.1.1921, #20.2).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/35.

STIMPER, Paul Gerhard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Martha Emilie Berta z domu Rothe, ew., **dzieci: I/1**) Berta Waltraud (*20.12.1920), **I/2**) Erika Rosa (*8.6.1931), **I/3**) Gerhard Siegfried (*23.4.1933), wszyscy #1.4.1934.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

STOCK, Paul Otto Herbert, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) 31.10.1936 (ślub kościelny i cywilny) z Klara Alną Hildegard z domu Jäsch, ew., gospodynią, **dzieci: I/1**) Hedwig Anna Rosemarie (*30.5.1937, #1.8).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26, 34/35.

STRAUSS, Gottlieb, papiernik w Goszczu, pow. oleś., + przed 25.12.1872 tamże, **żona: I**) Anna, **II**) Rosina, **dzieci: I**) Christiane, **chrzestny u:** Karla Krzizanowsky'ego, mieszkanka w Goszczu (14.5.1815), Gustava Straussa, ew., czeladnika kowal­skiego, we Wrocławiu, ul. Romualda Traugutta 54 (29.3.1869), **jego żona chrzestną u: I:** Karla Krzizanowsky'ego, mieszkanka (6.9.1818), **II:** Johanna Probst, woźnicy, obaj w Goszczu (29.11.1837), **jego dzieci chrzestnymi u: I:** Karla Schütza, ew., robotnika (21.1.1872, 26.7.1874, 20.2.1876), Roberta Tschöpe, kat., właściciela dorożki, ul. Kurkowa 11 (25.12.1872), wszyscy we Wrocławiu.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 5/6, 7/12, 7/14; A. A., 548a, 548b.

STRECKER, Elias, czeladnik papierniczy w Krępie, pow. ziel., **chrzestny u:** Christofa Schuberta, mieszkanka (31.8.1692).

Źr.: A. A., 427b.

STREMPPEL, Georg, zbieracz szmat w papierni w Piekarach Małych, pow. leg., **żona: I**) Hedwig, **dzieci: I/1**) Georg (#1.4.1621).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 3.

STREMPPEL, Ernst Walter, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** Biała, pow. złot., **żona: I)** Minna Erna Gertrud z domu Quägwer, ew., **dzieci: I/1) Christa** Gertrud (*1.3.1934, #18.3).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

STRIEBIG, Ernst, papiernik we Wrocławiu, Marienwerder, + przed 29.4.1861, **dzieci: 1)** Jeanette (dzieci: a) Paul Otto Rudolph (*20.4.1861, +29.4.1861, Szpital Wszystkich Świętych, skurcze, #2.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/133.

STRIETZEL, Franz Gustav, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** Anna Berta Meta z domu Fuchs, ew., **dzieci: I/1) Waltraud** Ruth Frieda (*25.11.1929, #25.12), **I/2)** Josef Bruno Walter (*4.10.1934, #11.11, +15.4.1935, %18.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/53.

STUFFEL, Christof, czeladnik papierniczy w Świdnicy, **chrzestny u:** Georga Kufferta, żołnierza (1.2.1614).

Źr.: A. A., 59e.

STUMPE, Johann Karl Ernst, pracownik w papierni w Antoniowie, pow. lwów., **miejsca zamieszkania:** Rząśnik, pow. złot., *1819, najmłodszy syn z pierwszego małżeństwa Johanna Gottlieba, krawca w Komarnie, pow. jel., **żona: I)** =25.10.1847 z Marią Elisabeth (*1820), córką Ehrenfrieda Rothe, mieszkanka w Rząśniku, **dzieci: I/1)** Ernst Heinrich (*23.7.1848, #6.8, +14.3.1850, skurcze, %17.3).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 75/3, 75/6, 75/8.

STURDE, Paul, mistrz papierniczy w Białej, pow. złot., wzm. 1939.

Lit.: Adreßbuch/Einwohnerbuch für die Stadt und den Kreis Goldberg mit den Städten Haynau und Schönau und allen Gemeinden 1939, Breslau 1939, s. 129.

STURM, Anton, mistrz papierniczy w Świdnicy, + przed 1563, **dzieci: 1)** syn. 1562, dom. 6 post Mathaei, Hans Fischer i Franz Gotschalk, opiekunowie jego syna, przekazują wszystkie prawa do starej papierni obok ogrodów Gregora Freunda i Nikolausa Scholza przy ul. Wrocławskiej Hansowi Rustowi.

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdn., nr 99, s. 178.

STRUM, Richard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., + przed 8.10.1918, **dzieci: 1)** Frieda (*1910, +8.10.1918, %11.10).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

STÜTZE, Paul Gustav Hermann, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Gertrud Pauline Frieda z domu Weidner, ew., **dzieci: I/1**) Louise Frieda Marianne (*5.2.1935, #14.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMSŚ 34/25.

SÜCKER, Franz Adolf Johann, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) =4.12.1933 (ślub kościelny i cywilny) z Hildegardą Erną Elfriede z domu Fritsche, ew., **dzieci: I/1**) Richard Paul Horst (*30.4.1934, #21.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMSŚ 34/25, 34/35.

T

TALCKE, Georg, sługa w papierni w Starych Piekarach, pow. leg., **chrzestny u:** Andreasa Heintze, chałupnika (17.5.1722).

Źr.: A. P. Leg., kośc. NMP w Legnicy, nr 8.

TALKE, Wilhelm, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** 1920 Chojnów, 1938 Budzieszyce, pow. bol., **żona: I**) Emma z domu Höfig, ew., **dzieci: I/1**) Herbert Heinz (#5.12.1920 Chojnów), **chrzestny u:** Paula Oskara Peukerta, ew., ekonoma w Czernikowicach, pow. złot., dominium (8.5.1938).

Źr.: A. P. Wr., EKMSŚ 34/24, 34/26.

THAM, Anton Benedikt, czeladnik papierniczy, handlarz ryb i mieszczanin w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., *1739, + przed 10.5.1802, syn Johanna (+ przed 18.2.1768), ogrodnika wielkiego w Niwie, pow. kłodz., **żona: I**) =18.2.1768 w Dusznikach Zdroju z Anną Elisabeth (*1748 Duszniki Zdrój), córką Matthiasa Ridigera, młynarza miejskiego, windyka i mieszczanina tamże, świadek: Johann Joseph Ossendorf, król. papiernik dworski), **dzieci: I/1**) Anton Joseph Judas Thadaeus (*19.12.1768, #20.12, chrzestny: Johann Joseph Ossendorf, papiernik), **I/2**) Ignatz Valentin Expetitus (* i #12.2.1771, chrzestna: Antonia, żona Johanna Josepha Ossendorfa, król. pruskiego papiernika dworskiego), **I/3**) Franz de Paula Florian Erasmus (*6.5.1773, #7.5, chrzestny: Joseph Ossendorf, król. pruski papiernik dworski), **I/4**) Anton Thomas (*19.12.1775, #21.12, chrzestna: Antonia Josepha z domu Heller, żona Ossendorfa, papiernika dworskiego i pana na Podgórzu, pow. kłodz., stolarz i handlarz rybami, =10.5.1802 z Johanną (*1777), córką dniówkarza (+10.5.1802), **I/5**) Maria Antonia Viktoria Ludmilla (*21.12.1780, #22.12, chrzestna: Antonia z domu Heller, wdowa po Ossendorfie, król. pruskim papierniku dworskim), **I/6**) Maria Elisabet Apollonia (* i #24.1.1783, chrzestna: Antonia z domu Heller, wdowa po Ossendorfie, król. pruskim papierniku dworskim, reprezentowana przez swego syna), **1**) Josepha Elisabeth, **świadek u:** Johanna Christopha Schneidera, foluszniaka

i mieszczanina (15.7.1771), Johanna Antona Eyselta (3.11.1773), Franza Jungka, sukiennika, wdowca i mieszczanina (27.11.1776), Franza Püschla, poszewnika, muzyka i mieszczanina (27.1.1781), **chrzestny u**: Franza Riedla, muszkietera pod de la Nobel w Dusznikach (13.12.1768, 18.12.1770), Franza Wittwera, sukiennika, muzyka i mieszczanina (17.3.1771, 19.8.1773, 22.1.1781), Johanna Georga Bürka, mieszczanina (12.11.1771, 7.6.1773), Marii Barbary, nieślubnej córki Dorothei, wdowy po Engelmannie (10.2.1773), Jakoba Schwertnera, mistrza krawieckiego i mieszczanina (19.3.1774, 28.3.1775, 17.3.1778, 8.2.1782), Johanna Josepha Antona, nieślubnego syna Appolonii, córki Adama Hofmanna, grabarza i chałupnika w Łęczycach, pow. kłodz., Antona Eyselta, parobka domowego w Podgórzu (24.10.1774, 28.1.1784), Franza Michki, sukiennika i mieszczanina (26.2.1778), Antona Reichla, sukiennika i mieszczanina (17.3.1780, 27.2.1789, 11.8.1793), Franza Rudla, muszkietera pod Beerenhauerem (4.1.1781), **jego żona chrzestną u**: Franza Wittwera, sukiennika i mieszczanina (21.6.1772, 27.6.1777), Franza Riedla, żołnierza pułku v. Bremerera w Bobrownikach, pow. kłodz. (15.1.1775, 30.5.1776, 11.8.1778), Antona Eiselta, parobka domowego w Podgórzu, pow. kłodz. (25.11.1775), Josepha Püschla, tkacza, muzyka i mieszczanina (12.11.1778), Antona Reichla, sukiennika i mieszczanina (27.4.1782, 28.9.1784, 29.1.1787), **jego dzieci chrzestnymi u**: 1: Johanna Heinricha Fincka (*Fürstenwalde), czeladnika krawieckiego we Wrocławiu (25.8.1805).

Źr.: A. A., 613a, 655c, 655o.

THAM, Franz, stępnicy w papierni w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., **chrzestny u**: Anny Johannny Barbar, nieślubnej córki Anny Marii Taus (4.6.1804).

Źr.: A. A., 655d.

v. THAMM auf Blumenau, Jakob, cesarski radca i kanclerz księstwa świdnicko-jaworskiego.

Przejmuję 22.12.1681 za 1595 tal. 20 gr 11½ hal. papiernię w Świdnicy.

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdn., nr 331, s. 238.

TAMASCHKE, 1904 zakłada Żagańską Fabrykę Papieru Sp. z o. o.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 15.

TENZER, Ernst Siegmund w Środzie Śląskiej, **żona**: Johanne Christiane z domu Lieber (*1753, +28.4.1822 w papierni, wrzód, %1.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMSŚ 63/51.

TAUBE, papiernik w Świdnicy, **dzieci**: 1) Konstantin (od 2.12.1850 zaczyna 4 lata nauki u mistrza ślusarskiego Fischera w Świdnicy (płaci 10 tal. reńskich za pierzynę)).

Źr.: A. P. Wr., a. m. Świdn., nr 681, b. s.

TAULCKE, Christof, czeladnik papierniczy, **miejsca zamieszkania**: 1694 Wojciechów, pow. lwów., 1696–1701 Podgórzyn, pow. jel., **żona**: **I**) Rosina, **II**) Regina, **chrzestny u**: Georga Rösła, chałupnika w Jagniątkowie, pow. jel. (8.5.1694, 10.3.1698), **jego żony chrzestnymi u**: **I**: Christofa Hübla, chałupnika dziedzicznego na Polanie (12.1.1696), **II**: Friedricha Schmieda, chałupnika w Podgórzynie Górnym (25.5.1701).
 Źr.: A. A., 26b.

TEICHERT, Siegmund, czeladnik papierniczy we Wrocławiu, **chrzestny u**: Johanna Gottlieba Speera, czeladnika ciesielskiego (4.9.1783).
 Źr.: A. A., 693c.

TEICHLER, Paul Adolf Martin, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: **I**) Margarete Hanna Emma z domu Reichpietsch, ew., **dzieci**: **I/1**) Heinz Günter Erwin (*16.7.1936, #16.8).
 Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

TECKEL, producent papy we Wrocławiu, **dzieci**: **1**) Henriette, **jego dzieci chrzestnymi u**: Karla Gottlieba Juliusa Dostała, czeladnika krawieckiego, ul. Uniwersytecka 10 (16.10.1853).
 Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/48.

TELLBRICH, Christian, czeladnik papierniczy w Piechowicach, pow. jel., **chrzestny u**: Gottfrieda Hüllgnera, chałupnika w Malinniku, pow. jel. (29.1.1753).
 Źr.: A. A., 190d.

THIEL, Johann Karl Paul, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żony**: **I**) Laura, z domu Hickler (*1868, %7.12.1913), **II**) Anna Martha, z domu Förster, ew., **dzieci**: **II/1**) Herbert Günter (*11.2.1920, #29.2), **II/2**) Arenfried Werner (*11.8.1929, #1.9).
 Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/25, 34/52.

TILGNER, Paul Gustav August, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., kat., **żona**: =28.3.1914 w Chojnowie (ślub kościelny i cywilny) z Anną Friedą Klarą z domu Neumann, pracownicą w fabryce papieru w Chojnowie, zamieszkałą w Jerzmanicach, pow. złot.
 Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/34.

TILGNER, Richard Gustav Robert, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, ew., **żona**: **I**) Anna z domu Hanke, ew., **dzieci**: **I/1**) Alfred Gerhard Kurt (*29.8.1918, #15.9, +26.10.1918, %29.10), **I/2**) córka (+*14.9.1919, %18.9), **I/3**) Hildegard Irmgard (*23.6.1928, #2.9).
 Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/25, 34/53.

TIPPELT, Franz, operator maszyny papierniczej w Strupicach, pow. złot., nr 41a, wzm. 1909.

Lit.: Adreßbuch der Stadt Hirschberg und der Gemeinden Cunnersdorf und Straupitz für das Jahr 1908/09, Hirschberg [b.r.], s. 282; Adreßbuch der Stadt Hirschberg und der Gemeinden Cunnersdorf, Grunau, Hartau und Straupitz für das Jahr 1909/10, Hirschberg [b.r.], s. 296.

THIES, Ludwig, pomocnik papierniczy w Starych Piekarach, pow. leg., **chrzestny u**: Johanna Gottlieba Seidla, krawca i mieszkańca w Piątnicy, pow. leg. (22.5.1842).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 21.

THILO, Karl, czeladnik papierniczy w Goszczu, pow. oleś., **chrzestny u**: Karla Heinricha Wilhelma, nieślubnego syna Rosiny Stein (23.2.1845).

Źr.: A. A., 548c.

THOMAS, Gerhard Georg Max, operator kalandra w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: I/1) Helene Margarete z domu Gaebel, ew., **dzieci**: I/1) Eberhard Gerhard Max (*27.7.1936, #18.10).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

THOMAS, Johann, zbieracz szmat w Dzierżoniowie, 1534 pracuje dla papierni w Poznaniu.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego piarnictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 108.

THOMAS, Kurt, pracownik w fabryce papieru, **miejsce zamieszkania**: 1939 Osetnica, pow. złot.

Lit.: Adreßbuch/Einwohnerbuch für die Stadt und den Kreis Goldberg mit den Städten Haynau und Schönau und allen Gemeinden 1939, Breslau 1939, s. 216.

THOMAS, Selma, pracownica w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **dzieci**: 1) Hans Lothar (*21.10.1921, #27.11, nieślubny).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

THOMSCH, Ignatz, czeladnik papierniczy w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., **chrzestny u**: Ignatza Streckla, żołnierza pod de la Nobla (15.9.1769).

Źr.: A. A., 655c.

DONNEL, Johann David, fabrykant papieru i mieszczanin we Wrocławiu, **chrzestny u**: Georga Friedricha Kramera, destylatora i mieszczanina, nr 2097 (16.4.1815).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/17, s. 247.

TEPPER, Ambrosius, papiernik w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz.

1561 sprzedaje swoje udziały w piarni duszniczej Nikolausowi Kretschmerowi.

Lit.: Windyka, Teresa, Filigrany piarni duszniczej, *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*, t. 6: 1998, s. 90, 98; *taż*, Muzeum papiernictwa w Dusznikach Zdroju, *Ziemia Kłodzka*, nr 95, s. 7; *Kalendarium dziejów Dusznik Zdroju, Ziemia Kłodzka* 2005, nr 163, s. 12; *Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, Ziemia Kłodzka* 2007, nr 171, s. 15; Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, *Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa*, t. 2: 2008, s. 151; Małczyńska, Kazimiera, *Dzieje starego papiernictwa śląskiego*, Wrocław 1961, s. 26, 105.

TOWARA, Josef, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., kat., **żona**: I)=27.12.1919 (ślub kościelny i cywilny) z Klarą Selmą Metą z domu Walter, ew., pracownicą w fabryce papierosów, **dzieci**: I/1) Gertrud Frieda Meta (*21.5.1920, #13.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/35.

TRAURIG, Karl Paul Martin, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: I)=20.12.1913 (ślub kościelny i cywilny) z Ernestine Hedwig z domu Härtel, ew., w Konradówce, pow. złot., **dzieci**: I/1) Paul Walter (*15.2.1914, #8.3), I/1) Hedwig Erika Meta (*21.1.1918, #18.2).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/34.

TRAUSCHKE, Johann Traugott, czeladnik papierniczy i wolny chałupnik w Janowicach Wielkich, pow. jel., **dzieci**: 1) syn, 2) Christian Karl Johann Friedrich, **jego dzieci chrzestnymi u**: 2: Ernsta Wilhelma Hofmanna, szewca, przysięgłego policjanta i wolnego chałupnika w Kaczorowie, pow. jaw. (28.10.1823, 8.11.1831).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 44/6, 44/7.

DRAUSCHKE, Samuel Traugott, papiernik i wolny chałupnik w Janowicach, pow. jel., **chrzestny u**: Ernsta Wilhelma Hofmanna, szewca i członka pospolitego ruszenia w Kaczorowie, pow. jaw. (1.1.1821).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 44/6.

TRAUTMANN, Jakob, papiernik w Iławie, pow. żag., **świadek u**: Rudolpha Eduarda Juliusa Hoffmanna, papiernika i wdowca *tamże* (12.8.1849).

Źr.: A. P. Z. G., kośc. kat. w Szprotawie, nr 33, b. s.; nr 35, s. 28.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, *Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa*, t. 2: 2008, s. 129.

TRIEBEL, Gottlieb Daniel, czeladnik papierniczy w Ławszowej, pow. bol., 1795 uzyskuje prawo mieszczańskie w Görlitz.

Lit.: Helbig, Gerhard, *Görlitzer Bürgerrechte 1677–1800 (Erwerb durch Auswärtige)*, Görlitz 1974–1977, manuskrypt w Archiwum Rady Miejskiej w Görlitz, s. 116.

TROJANOWICZ, Edmund, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., kat., **żona:** **I)** Hildegard Charlotte z domu Geibrach, ew., **dzieci:** **I/1)** Ulrich Eduard Wilhelm (*22.4.1936, #1.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

TROELENBERG, Heinrich Paul, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** 1929 Chojnów, 1930 Biała, pow. złot., **żona:** **I)** =15.6.1929 w Chojnowie (ślub kościelny i cywilny) z Marthą Selmą z domu Hermann, ew., z Białej, **dzieci:** **I/1)** Manfred Heinrich Gerhard (*11.3.1930, #13.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/35.

THRUN, Karl August, pomocnik operatora maszyny papierniczej w fabryce w Chojnowie, pow. leg., **żona:** =29.4.1905 (ślub kościelny i cywilny) z Idą Emmą z domu Rechmann.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/34.

TSCHACHE, Daniel Gottlieb, fabrykant papieru i młynarz górny w Rząśniku, pow. złot., **żony:** **I)** NN, **II)** Christiane Dorothea (Theodore) Emilie Charlotte z domu Elsner (*1818 Mroczkowice, pow. lwów., +26.1.1870 Rząśnik, choroba piersi i krtani, %30.1), dzieci z pierwszego małżeństwa: a) Marie Auguste Rosalie (*1837, =21.9.1869 w Rząśniku z Karlem Friedrichem Adamem Borrmannem (*1834), jedynym synem Immanuela, właściciela gospody w Dziwiszowie, pow. jel.), **dzieci:** **I/1)** Florentine Amalie (*1831, =11.11.1851 w Rząśniku z Moritzem Eduardem Seidelmannem (*1821), mistrzem stolarskim, jedynym synem z pierwszego małżeństwa Samuela Wilhelma, muzyka miejskiego w Głogowie, **II/1)** Auguste Marie, **II/2)** Ida Christiana Ernestine (*12.10.1840, #25.10, chrzestna: Ernestine Henriette, żona Leberechta Elsnera, producenta papieru w Mroczkowicach, =6.6.1865 w Rząśniku z Gustavem Wilhelmem Tschörtnerem (*1831), mistrzem rzeźnikiem, właścicielem domu i mieszczaninem w Miedziance, pow. jel.), **II/3)** Karl Gottlieb Wilhelm (*2.2.1844, #11.2, chrzestna: Henriette Pauline, córka Karla Wilhelma Leberechta Elsnera, producenta papieru w Mroczkowicach), **chrzestny u:** Johanna Gottfrieda Günthera, właściciela gospody (27.12.1855), **jego żona chrzestną u:** **II:** Johanna Gottfrieda Günthera, właściciela gospody i mistrza rzeźnika (13.4.1846), Moritza Eduarda Seidelmana, mistrza stolarskiego (14.9.1852), **jego dzieci chrzestnymi u:** **I/1:** Christiana Gottlieba Nixdorfa, murarza i chałupnika (27.7.1851), **II/1:** Friedricha Augusta Leberechta Gisla, handlarza (12.1.1858), Moritza Eduarda Seidelmana, stolarza i chałupnika (9.4.1865), **II/2:** Christiana Ernsta Schnabla, rolnika i chałupnika (5.8.1855), Karla Weskego, handlarza i chałupnika (11.8.1857), Moritza Eduarda Seidelmana, mistrza stolarskiego i chałupnika (7.3.1858), **II/3:** Ernsta Friedricha Leberechta Günthera, właściciela gospody (14.12.1869), **śluzka:** Anna Rosina Feige (chrzestna u: Heinricha Wilhelma, nieślubnego syna Johanne Beate, najstarszej córki Feigego, cieśli i chałupnika (26.12.1846)).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 75/1-75/4, 75/6, 75/8.

TSCHARNTKE, Paul Heinrich Richard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I/1 Elisabeth Martha Else z domu Hoffmann, ew., **dzieci:** I/1 Ida Anna Waltraud (*2.5.1937, #13.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

TSCHENTSCHER, Johann Christoph, czeladnik papierniczy w Podgórzynie, pow. jel., syn Georga (+ przed 10.11.1749), ogrodnika tamże, **żona:** =10.11.1749 tamże z Johanną Agnes, córką Eliasa Scholtza (+ przed 10.11.1749), chałupnika w Marczycach, pow. jel., świadek: Johann Georg Tschentscher, papiernik w Podgórzynie, **jego żona chrzestną u:** Johanna Gottfrieda Scholtza, czeladnika papierniczego i mieszkańca (19.10.1750, 9.2.1752), Jeremiasa Zimmera, chłopca w Marczycach (3.1.1755, 27.1.1757).

Źr.: A. A., 189c.

TSCHENTSCHER, Johann Georg, papiernik w Podgórzynie, pow. jel., **świadek u:** Johanna Christopha Tschentschera, czeladnika papierniczego (10.11.1749).

Źr.: A. A., 189c.

SCHER, Bruno, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **dzieci:** 1) Elly Hildegard Gertrud (*1911, %18.6.1913).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/52.

TSCHERTNER, Gustav Paul, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) =27.12.1920 (ślub kościelny i cywilny) z Marthą Idą z domu Zahn, ew., szwaczką rękawiczek (1919), wzgl. pracownicą cegielni (1920), **dzieci:** I/1 Hertha Martha Pauline (*13.6.1919, #6.7), I/2 Ingeborg Renate Martha (*24.10.1931, #29.11).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/25, 34/35.

SCHERTNER, Kaspar, papiernik w Mroczkowie, pow. gliw.

1694 sprzedaje papiernię za 1800 tal. śl. Johannowi Jakobowi Gudermannowi.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 100.

TSCHERTNER, August Richard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) =26.8.1911 (ślub kościelny i cywilny) z Anną Bertą z domu Wunderlich, ew., w Białej, pow. złot., **dzieci:** I/1 Richard Kurt (*3.8.1912, #25.8).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/34.

TSCHERWENKE, Wenzel, czeladnik papierniczy, szynkarz i mieszczanin w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., *1775/1776 Marienstadt, Czechy, +13.8.1852

tamże, paraliż, %16.8, **żona: I)** =26.11.1816 Duszniki Zdrój z Magdaleną (*1790/1791 tamże, +17.3.1861 tamże, starość, %20.3), córką Johanna Seidla (+ przed 26.11.1816), mistrza stolarskiego i mieszczanina, pasierbicą Ignatza Festa, papiernika i mieszczanina, świadek: August Beinlich, papiernik, **dzieci: I/1)** Theresia (*17.11.1817, #18.11, chrzestny: Michael Hofmann, czeladnik papierniczy), **chrzestny u:** Martina Entzbacha, szewca i mieszczanina (16.9.1817, 17.10.1819, 3.12.1821), Augusta Beinlicha, papiernika i mieszczanina (20.6.1819, 20.3.1825), **jego żona chrzestną u:** Augusta Beinlicha, mistrza papierniczego (27.1.1822).

Źr.: A. A., 655d, 655e, 655o, 655u.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 77; t. 2: 2008, s. 129.

TSCHIERSCHE, Bernhard Oskar, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg. i żołnierz (1944), ew., **miejsce zamieszkania:** Biała, pow. zlot., **żona: I)** Hedwig Frieda Ida z domu Schäfer, ew., **dzieci: I/1)** Hedwig Ursel Waltraud (*26.9.1936, #18.10), **I/2)** Klaus Dieter Horst (*12.3.1944, #30.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

THUN, Johann Gottlieb, pracownik w fabryce papy we Wrocławiu, mieszkanie: Psie Budy 23, *1807, +12.7.1869, puchlizna pierśna, %15.7.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/136.

DÖRING, Heinrich Willi, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** Anna Lina z domu Bessert, ew., **dzieci: I/1)** Klaus Lothar (*4.5.1935, #30.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

TÜRCK, Johann Gottfried, producent papieru we Wrocławiu, **żona: I)** Rosina z domu Drescher, **dzieci: I/1)** Christiane Charlotte Louise (*1.12.1809, #3.12).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/4, 8/12, s. 576.

U

UEBERSCHÄR, Otto Hermann Rudolf, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** Emma Elfriede Martha z domu Hermann, ew., **dzieci: I/1)** Ernst Otto (*18.1.1931, #22.3).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

OLBRICHT, Hans, papiernik w Oławie, +8.2.1681, %10.2.

Źr.: Muz. Nar. Wroc., Hintze, papiernicy.

ULBRICH, Karl, papiernik we Wrocławiu, mieszkanie: 1900 Krakowska 72, **żona: I**) Pauline z domu Trippmacher (+ przed 4.11.1913), **dzieci: I/1**) Else Anna Paula (#4.11.1875, kat., =4.11.1913 z Alfonsem Johannem Holzhausenem (*28.5.1891 Monachium, #2.6, kat.), producentem instrumentów chirurgicznych (rodzice: Anton, emerytowany pomocnik sługi biurowej, Margaretha z domu Käuferle), **2**) Max (*1900, +15.4.1900, katar płucny, %18.4).

Źr.: A. A., 579ii, 579vv.

UNGLAUBE, Johann Georg, zbieracz szmat, inwalida i mieszkaniec w Świdnicy, **żona: I**) Hedwig z domu Luchs, **dzieci: I/1**) Hans Michael (*25.9.1732, #26.9, 28.5.1756 list prawego urodzenia), **I/2**) Johann Joseph (* i #16.1.1735), **I/3**) Anna Susanna (*13.3.1737, #14.3), **I/4**) Maria Katharina (* i #8.9.1738), **I/5**) Maria Karolina (*16.11.1742, #17.11), **I/6**) Franz Xaver Ignatz (*12.9.1744, #13.9), **jego żona chrzestną u:** Christopha Thiela, mieszkanka (1.2.1747).

Źr.: A. A., 305b, 337a, 337b; A. P. Wr., a. m. Świdn., nr 125, s. 324; nr 162, s. 280.

UNVERTORBEN, Christian, czeladnik papierniczy w Starych Piekarach, pow. leg., *1640 Budziszyn, +19.10.1676 Stare Piekary, % w Legnicy.

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 98.

URBAN, rodzina papierników i właścicieli papierni w Piechowicach, pow. jel.

I) Christian, syn Johanna Gottloba (patrz niżej – nr **II**).

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 158; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 63.

II) Johann Gottlob, ojciec Christiana (patrz wyżej – nr **I**), **żona:** NN (= jako wdowa po Christianie Kronie, papierniku > ten przejmuje papiernię), **dzieci: 1**) Gottfried (#28.5.1752), **2**) Christian (patrz wyżej – nr **I**).

Źr.: A. A., 190c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 158; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 63.

UHRBAHN, rodzina papierników w Piechowicach, pow. jel.

I) Christian Siegmund, #3.3.1746, syn Siegmunda Gottloba (patrz niżej – nr **II**), 1803 właściciel papierni w Piechowicach, pow. jel.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 63; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 156.

II) Siegmund Gottlob, ojciec Christiana Siegmunda (patrz wyżej – nr **I**), **dzieci**: **1**) córka (#16.8.1744), **2**) Christian Siegmund (patrz wyżej – nr **I**), **chrzestny u**: Christiana Liebiga, grawera i domownika w Cieplicach, pow. jel. (18.5.1750, 19.11.1752).

1748 wzm., że wraz z Christianem Urbanem jest właścicielem średniej papierni w Sobieszowie, pow. jel.

Źr.: A. A., 190d.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego piernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 154; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 55.

URBAN, rodzina mistrzów papierniczych w Miłkowie, pow. jel.

I) Johann Siegmund, #22.6.1738, syn Johanna Siegmunda (patrz niżej – nr **II**), **żona**: **I**) =31.8.1767 z Julianą, córką Gottfrieda Weinricha (+ przed 31.8.1767), rzeźnika i mieszczanina w Jeleniej Górze, **II**) Anna Elisabet, **jego żona chrzestną u**: Hansa Chr. Mentzla, domownika w Sobieszowie, pow. jel. (26.7.1756).

Źr.: A. A., 85, 354c.

II) Johann Siegmund, *1683, %29.6.1741, syn Urbana, mistrza młynarskiego w Podgórzynie, pow. jel., ojciec Johanna Siegmunda (patrz wyżej – nr **I**), **żony**: **I**) =17.5.1711 z Anną Reginą (*1689, %27.4.1718), córką Christiana Rudolpffa, farbiarza na czarno i kolorowo w Görlitz, **II**) =13.5.1719 z Anną Reginą (*1684, %4.6.1732), wdową po Nikolausie Girtzschenrze, kupcu w Jeleniej Górze, **III**) =16.11.1733 z Anną Julianą (Johanną), córką Christiana Ermricha (+ przed 16.11.1733), piekarza i mieszczanina w Jeleniej Górze, **dzieci**: **I/1**) Christian Gottlieb (*1713, %17.10.1719), **I/2**) Johanne Eleonora (#28.6.1714, %2.3.1721), **I/3**) Anna Regina (*1715, %12.9.1715), **I/4**) Sophia Elisabeth (*1717, %19.3.1717), **II/1**) Sophia Elisabeth (#13.6.1723, =5.2.1740 z Christianem Gottfriedem, synem Christiana Flegela, mistrza papierniczego w Miskowicach, pow. kam., świadkowie: Siegmund Urban, papiernik), **II/2**) Christian Gottlieb (#8.4.1727), **III/1**) Juliana Eleonora (#6.11.1734 Jelenia Góra), **III/2**) Ehrenfried (%20.6.1737), **III/3**) Johann Siegmund (patrz wyżej – nr **I**), **1**) Euphrosina (=10.9.1742 z Gottfriedem, synem Christophu Geyera, pańskiego chmielarza i browarnika w Kopańcu, pow. jel.), **2**) córka (%21.1.1721), **3**) Eva Rosina, **chrzestny u**: Ernsta Geißlera, mistrza papierniczego w Podgórzynie, pow. jel. (27.3.1712), Antona Rottmanna, mistrza w Dolnym Młynie w Łomnicy, pow. jel. (22.9.1713), Christiana Bertholdta, łąziebnika i lekarza w Miłkowie, pow. jel. (28.8.1719, 2.11.1720), Gottfrieda Weyricha, nowego chałupnika w Ściegnach, pow. jel. (19.9.1718, 2.10.1719), Hansa Christophu Pfohla, mieszkańca tamże (30.12.1735), **jego żona chrzestną u**: **II**: Christiana Bertholda, łąziebnika i lekarza (12.7.1726, 9.8.1727), Johanna Bräuera, kowala w Miłkowie (4.2.1731), **III**: Daniela Rudolpha, farbiarza w Cieplicach Zdroju, pow. jel. (18.12.1736), **jego**

dzieci chrzestnymi u: I/3: Ernsta Urbana, chałupnika w Podgórzynie, pow. jel. (17.2.1712), **3:** Daniela Rudolpha, farbiarza kolorowego w Cieplicach (18.4.1734, 19.8.1735, 18.12.1736, 12.2.1739, 2.1.1741).

Źr.: A. A., 26f, 26k, 85, 190c, 354b, 354c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 81, 91.

URBAN, Christian, mistrz papierniczy, 1748 razem z Siegmundem Gottlobem Urbanem właściciel średniej papierni w Sobieszowie, pow. jel., **miejsca zamieszkania:** 1705–1739 Janowice Wielkie, 1721–1742 Piechowice, obie pow. jel., **żona: I)** Martha, **dzieci: I/1)** Anna Rosina (=20.9.1739 w Sobieszowie, pow. jel., z Johannem Gottlobem Kraffttem, synem Hansa Georga, mistrza papierniczego tamże), **I/2)** Anna Maria (=2.10.1730 z Heinrichem Wilhelmem, synem Heinricha Wilhelma Männicha, mistrza papierniczego w Mroczkowicach, pow. lwów.), **I/3)** Georg Friedrich (#28.7.1721, %10.8.1721), **I/4)** Johann Christian (#11.8.1723, %1.9.1723), **I/5)** Johanna Martha (#4.12.1724, %27.4.1727), **I/6)** syn (#14.9.1740), **chrzestny u:** Ernsta Geißlera, mistrza papierniczego w Podgórzynie, pow. jel. (6.9.1705, 16.1.1707, 5.10.1709), **jego żona chrzestną u:** Ernsta Urbana, chałupnika w Podgórzynie (17.2.1712), Gottfrieda Hielschera, poszewnika i mieszczanina w Mioszowie, pow. wałbrz. (10.7.1712), Jeremiasa Liebiga, mieszkańca w Sobieszowie (1.10.1724), Jeremiasa Heintzina (16.5.1743), **jego dzieci chrzestnymi u: I/1:** Gottfrieda Exnera, chłopca w Piechowicach (9.11.1731), **I/2:** Hansa Georga Liebiga, chałupnika (4.9.1723), Hansa Chr. Krieba, chałupnika (14.8.1729), obaj w Piechowicach.

Źr.: A. A., 26k, 190c, 205b.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 91; t. 2: 2008, s. 146; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 154; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 55, 63.

URBAN, Gottfried Siegmund, mistrz papierniczy w Piechowicach, pow. jel., **dzieci: 1)** córka (20.1.1748), **2)** córka (12.9.1749), **3)** Gottlieb Wilhelm (#16.12.1754), **chrzestny u:** Gottloba Kärnera, domownika w Piechowicach (15.7.1734), Johanna Graffego, chałupnika w Cieplicach Zdroju, pow. jel. (29.8.1734), Hansa Chr. Großmana, chałupnika w Piechowicach (15.5.1747, 4.11.1755).

Źr.: A. A., 190c.

URBAN, Joseph, papiernik w Stroniu Śląskim, pow. kłodz., **chrzestny u:** Franza Volkmera, kowala w Żelaźnie, pow. kłodz. (16.10.1838).

Źr.: A. A., 524d.

URBAN, Karl Friedrich, papiernik w Piechowicach, pow. jel., +1823, > jego siostra Friederike Beate (mąż: Johann Gotthilf Melzer) dziedziczy papiernię.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 3: 2009, s. 65; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hösle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 65.

V

VETTER, Georg, papiernik we Wrocławiu, na Zatumiu, **I**) Helena, **dzieci: I/1**) Anna Maria (#30.3.1684).

Źr.: A. A., 1b.

VIERTEL, Bruno Alfred, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) =18.11.1929 (ślub kościelny i cywilny) z Klarą Emmą z domu Janeck, ew., segregatorką papieru, **dzieci: I/1**) Gisela Renate (*21.9.1932, #16.10), **I/2**) Eberhard Bruno (*3.10.1935, #10.11), **I/3**) Walter Bernhard (*9.12.1937, #1.1.1938), **I/4**) Reinhard Peter (*16.9.1940, #27.10).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26, 34/35.

VIEWEGER, Elisabeth, w Dusznikach, pow. kłodz., w papierni, córka Antona, byłego kupca w Kłodzku, **chrzestna u:** Mariany Elisabeth Ludm., nieślubnej córki Rosalii, córki Johanna Auera, siodlarza i mieszczanina (1.3.1790), Heinricha Dintera, stelmacha, żołnierza w pułku v. Götz i mieszczanina (19.11.1791).

Źr.: A. A., 655c.

VOGELANG, Moritz, dyrektor w fabryce celulozy w Głuchołazach, pow. nyski.

21.11.1888 sąd ławniczy w Prudniku karze go grzywną 100 M. za wykroczenie przeciwko paragrafowi 147 nr 2 ustawy Rzeszy o gospodarce, 22.2.1889 sąd drugiej instancji w Nysie uwalnia go od zarzutów, ponieważ sam bez zgody właściciela fabryki nie ma możliwości zmienić zaskarżonego stanu (woda wypuszczona przez fabrykę śmierdzi i obciąża przyrodę).

Lit.: Schlesisches Tageblatt, t. 14, 24.11.1888; t. 15, 24.2.1889.

VOGT, August, dniówkarz w fabryce papieru Hendlera w Mioszowie, pow. wałbrz., *1831 Piotrowice Świdnickie, pow. świd., +21.11.1851, rozerwany o północy przez tryby, %23.11.

Źr.: Par. ew. w Wałbrzychu, ks. zgonów Mioszowa 1849–1856.

VOGT, rodzina papierników.

I) Johann Georg, czeladnik papierniczy w Oławie, #23.6.1668, +22.4.1709, niemy, syn Michaela (patrz niżej – nr **II**), **żona:** =22.11.1700 z Marią Veroniką, córką

Samuela Puschego, mistrza w Jeleniej Górze, **dzieci: I)** Anna Rosina (=22.4.1709 z Franzem Antonem Prelitzkym, synem Antona Andreasa, pisarza kościelnego w Miłkowie, pow. jel., **I/1)** Hans Michael (*12.10.1701, %24.10.1701), **I/2)** Samuel (#16.12.1702, chrzestny: Daniel Schwerdtner, mistrz papierniczy w Jeleniej Górze), **I/3)** Johann Georg (#5.2.1705), **I/4)** Johann Michael (#22.3.1707, chrzestny: Gottfried Flegel, papiernik w Mieszkowicach, pow. kam.), **I/5)** Gottfried (#5.4.1709, chrzestny: Gottfried Flegel, czeladnik papierniczy), **chrzestny u:** Georga Jungego, chałupnika w Miłkowie (27.10.1694), Georga Kahla, chałupnika w Miłkowie (4.11.1698), Georga Seidla, domownika (5.7.1705), **jego żona chrzestną u:** Christiana Webera, chałupnika (17.3.1709).

Źr.: A. A., 28c; A. P. O., ks. metrykalne par. ew. św. Mikołaja w Brzegu.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 81.

II) Michael, czeladnik papierniczy w Miłkowie, pow. jel., ojciec Johanna Georga (patrz wyżej – nr **I**), **żona: I)** =17.7.1667 z Marią, córką Melchiora Kahla, chłopa małorolnego w Miłkowie, **dzieci: Johann** Georg (patrz wyżej – nr **I**), **chrzestny u:** Georga Siegerta (24.12.1669), Heinricha Kahla, domownika (3.10.1675, 7.5.1679), Abrahama Knoblocha, młynarza dolnego (5.11.1675), Georga Kahla, chłopa małorolnego, wszyscy w Miłkowie (16.2.1676, 29.7.1685), Martina Haana, rzeźnika w Jubendorf (26.12.1676), Georga Hempla, chałupnika małorolnego w Miłkowie (23.4.1687, 28.6.1689).

Źr.: A. A. 28c.

VOGT, Johann Karl Moritz, nauczyciel, współwłaściciel młyna papierniczego w Antoniowie, pow. lwów., % w Kopańcu, pow. jel., najstarszy syn kantora w Kunzendorf, **żona:** =16.5.1826 z wdową po Johannie Gottliebie Elselrze, papierniku w Antoniowie > przejmuje młyn papierniczy.

Wykształcenie: gimnazjum w Jeleniej Górze, 6¼ roku seminarium w Bolesławcu, potem nauczyciel pomocniczy u swego ojca.

Funkcje: 1835–1844 mediator.

Czeladnicy: Friedrich Wilhelm Streit.

Od 1847 żyje w biedzie.

Lit.: Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Liegnitz, t. 25: 1835, s. 15; t. 34: 1844, s. 59; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 96, 103; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 58n.

VOGT, Karl Gustav Wilhelm, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** Frieda Klara z domu Wiedermann, ew., **dzieci: I/1)** Fritz Gustav Richard (*16.5.1935, #23.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/26.

VOGT, Willi Karl Richard, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Marie Frieda z domu Melzer, ew., **dzieci: I/1**) Gisela (*28.8.1940, #22.9).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

VOLKMER, Franz, czeladnik papierniczy w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., + przed 25.11.1775, **dzieci: 1**) Anna Maria, **2**) Elisabeth (*1756, =27.1.1789 z Josephem Frinta (*1756), sukiennikiem i mieszczaninem, synem Petera Paula (+ przed 27.1.1789, starszym cechu krawieckiego, świadek: Friedrich Bär, papiernik), **3**) Anna Juliana (*1757 Duszniki Zdrój, +13.1.1832 tamże, starość, %16.1, =11.11.1782 z Johannem Friedrichem Bārem (*1738), kierownikiem w król. dworskim młynie papierniczym i wdowcem, świadek: Johann Schönherr, czeladnik papierniczy i mieszczanin, **jego dzieci chrzestnymi u: 1**: Antona Eiselta, parobka w Podgórzu, pow. kłodz. (25.11.1775)

Źr.: A. A., 655c.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 50.

VOLLMAR, Karl, 1912 kierownik zakładu Śląskich Fabryk Celulozy i Papieru Kunnersdorf (obecnie dzielnica Jeleniej Góry) Spółka Akcyjna w Janowicach Wielkich, pow. jel., nr 101/102.

Lit.: Adreßbuch 1912/13 von Hirschberg und Umgebung, Hirschberg 1912, s. 566.

VOLPERT, August Ernst, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) =18.5.1935 (ślub kościelny i cywilny) z Friedą Gertrudą z domu Menzel, ew., **dzieci: I/1**) Horst Ernst (*24.3.1936, #17.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26, 34/35.

VOLLPRECHT, Kurt Willi Paul, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Solweig Peternella z domu Aasegg, ew., **dzieci: I/1**) Ingrid Symöve (*21.10.1933, 21.1.1934).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

VOLLPRECHT, Paul, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** 1913 Chojnów, Jerzmanice, pow. złot., **żona: I**) Marie z domu Schael, ew., **dzieci: I/1**) Erich Otto Ernst (*11.2.1913, #24.3, %8.5.1913).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/52.

VORWERK, Paul Ernst, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** 1921 Jerzmanice, pow. złot., 1927–1941 Chojnów, **żona:**

I) =26.2.1921 w Chojnowie (ślub kościelny i cywilny) z Selmą z domu Hoffmann, ew., **II**) Meta Ida Selma z domu Nitschke, ew., **dzieci: I/1**) Karl Georg (*5.3.1927, #18.4, %24.4.1927), **II/1**) Herta Meta (*25.10.1940, #12.1.1941).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26, 34/35, 34/53.

W

WAGENPICHLER, Johann Georg, papiernik w Miszkowicach, pow. kam., **chrzestny u:** Christiana Flegla, mistrza papierniczego w Miłkowie, pow. jel. (26.6.1755).

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 81.

WAGNER, Anna Maria, służka u madame Ossendorf, król. dworskiej producentki papieru w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., córka Josepha Wagnera, kotlarza i mieszczanina w Kłodzku, **chrzestna u:** Friedricha Engelharta z Troski, pow. oleś., żołnierza w Srebrnej Górze, pow. ząb. (16.9.1794).

Źr.: A. A., 655c.

WAGNER, Christian Gottfried, pomocnik fabrykanta papieru w Bielanach, pow. średz., *1814, trzeci syn Christiana Gottfrieda, fabrykanta papieru w Rodewisch, Saksonia, **żona: I**) =13.9.1840 z Christiane Charlotte Emilie (*1815), jedyną córką Simona Forkla, mistrza krawieckiego i mieszczanina, **dzieci: I/1**) Priska Emilie Adelhaide (*10.1.1841, #24.1).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 63/17, 63/37.

WAGNER, Gottlieb, parobek w młynie papierniczym w Starych Piekarach, pow. leg., **chrzestny u:** Gottlieba Jüttnera, mieszkańca (13.11.1771, 26.9.1773).

Źr.: A. P. Leg., kość. NMP w Legnicy, nr 9a, 10.

WAGNER, Gottlob, parobek w młynie papierniczym w Bielanach, pow. średz., *1806, najstarszy syn Gottfrieda, ogrodnika młóckiego tamże, **żona:** =25.11.1832 Środa Śląska, z Johanne (*1809), trzecią córką Johanna Friedricha Schrötera, ogrodnika młóckiego w Wielowisi, pow. oleś.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 63/36.

WALDOW, Albert, księgarz w Jeleniej Górze, 1850 kupuje na licytacji od Christiana Wilhelma Leberechta Elssnera młyn papierniczy w Mroczkowicach, pow. jel., i odsprzedaje go w tym samym roku Robertowi Seidlerowi, byłemu pastorowi we Wrietzen.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 52.

WALIT, Franz Johann, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I** =25.5.1935 (ślub kościelny i cywilny) z Hildą Elli z domu Hering, ew., pomocą domową, **dzieci: I/1** August Johann Reinhard (*14.1.1936, #22.3).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26, 34/35.

WAHLSTRÖM, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** Martha Selma Agnes z domu Sprenger (*1893, +9.2.1921, %13.2).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

WALTER, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** Pauline z domu Schäfer (*1856, +13.8.1921, %17.8).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

WALTER, August Hermann, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** =6.8.1927 (ślub kościelny i cywilny) z Anną Marthą Emmą z domu Schumann, wdową po Friedrichu, ślusarzu.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

WALTER, Johann August, fabrykant papieru we Wrocławiu, + przed 3.5.1844, **mieszkanie:** 1837 ul. Józefa Piłsudskiego 9, **żona: I** Karoline z domu Wellmer, **dzieci: I/1** Johann August Julius (*1830, ew.), tokarz metalu (=9.12.1862 z Johanną Dorotheą Christiane (*1834, ew.), córką Roberta Lechnera (+ przed 9.12.1862), czeladnika krawieckiego), **I/2** Emilie Zázilie Anna (*5.5.1837, #29.5, chrzestny: Ernst Kleinstüber, czeladnik kamieniarski, mieszkania: 1856 ul. Tylna 1, 1859 ul. Podwale 16, dzieci: a) Amalie Bertha Klara (*10.12.1856, #4.1.1857, nieślubna, chrzestna: Amalie, żona Kleinstiebera, kamieniarza), b) Anna Elisabeth Meta (*14.4.1859, #11.5, nieślubna)), **jego żona chrzestną u:** Ferdinanda Lauffera, krawca, ul. Romualda Traugutta 4 (11.10.1840), Oskara Emila Hugo, nieślubnego syna Rosalie, córki Johanna Köhliche (+ przed 3.5.1844), sukiennika (3.5.1844).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/100, 11/33, A. A., 525c, 579ggg, 579j, 658c.

WALTER, Fritz Wilhelm August, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** Biała, pow. złot., **żona: I** Margarete Elli z domu Seifert, **dzieci: I/1** Sigrid Edith Erna (*12.1.1937 Chojnów, #16.5), **I/2** Christa Käthe Minna (*25.12.1937, #15.5.1938).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

WALTER, Gustav Herrmann, pracownik w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** =26.11.1921 (ślub kościelny i cywilny) z Agnes Idą Bertą z domu Fiebig, wdową po Pilzu, woźnicy mleka.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

WALTER, Karl August Friedrich, papiernik i operator maszyny, **miejsca zamieszkania:** 1855 Mieroszów, pow. wałbrz., 1892 Bystrzyca Górna, pow. świd., **żona: I)** Amalie Charlotte z domu Hauke, **dzieci: I/1)** Anna Pauline Amalie (*1855, +8.9.1855, skurcze, %11.9).

Funkcje: 1892 kierownik fabryki papieru w Bystrzycy Górnej, 3.4.1892–1897 członek Rady Gminy, od 29.2.1896 członek komisji przekazania władzy ze starej Rady Gminy do nowo wybranej.

Źr.: Par. ew. w Wałbrzychu, +ew. kośc. par. w Mieroszowie 1849–1856; A. P. Wr., a. m. Świdn., nr 423, s. 71, 78, 80, 88, 90, 106, 112, 115, 120, 122n, 135.

WALTER, Louise Käthe, pracownica fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **mąż: I)** = po 19.12.1936 z Willim Erichem Maitickiem, ślusarzem maszynowym w Berlinie, Lausitzer Str. 43, **dzieci: I/1)** Klaus Wolfgang Paul (*19.12.1936, #19.3.1937 tamże).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

WALTER, Oskar, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** Emma z domu Weipert, ew., **dzieci: I/1)** Alfred Richard (*28.4.1920, #30.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

WALTER, Otto, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I)** Hulda z domu Weinhold, ew., **dzieci: I/1)** Otto Helmut (*25.11.1913, #11.1.1914), **I/2)** Ella Hildegard (*1915, +29.6.1916, %2.7), **I/3)** Gerhard Bruno (*26.11.1919, #11.1.1920), **I/4)** Martin Gerhard (*15.1.1921, #13.2).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/53.

WANDEL, Gustav Hermann, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona: I)** Auguste z domu Lumblatt (*1885, +8.7.1920, %11.7), **II)** =19.3.1921 (ślub kościelny i cywilny) z Emmą Kłarą Marthą z domu Skobowsky, pracownicą w fabryce papieru.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35, 34/53.

WANKE, Michael, czeladnik papierniczy w Świdnicy, **chrzestny u:** Matthäusa Jammeratha, rannego żołnierza (16.6.1695).

Źr.: A. A., 59l.

WARMES, Christoph, czeladnik papierniczy w Świdnicy, **dzieci: 1)** Barbara (#7.2.1607), **2)** Christoph (#26.2.1609, chrzestni: Hans Melandt, czeladnik papierniczy, Martha, żona Michaela Schwebera, mistrza papierniczego).

Źr.: A. A., 59d.

WEBER, Bruno Richard, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Marie Frieda z domu Seifert, ew., **dzieci: I/1**) Günter Horst (*24.4.1938, #29.5), **chrzestny u:** Paula Ericha Webera, ew., kandydata na posadę (11.3.1934).
Źr.: EKMS 34/25, 34/26.

WECHSEL, Thomas, były czeladnik papierniczy w Krepie, pow. ziel., **dzieci:** a) nieślubne z Anną Marią (#26.12.1686, chrzestny: Hans Baumann, czeladnik papierniczy).
Źr.: A. A., 427b.

WEDEL, Richard, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Selma z domu Jüngling, ew., **dzieci: I/1**) Richard Artur Martin (*16.4.1912, #19.5), **I/2**) Fritz Artur Richard (*9.6.1913, #10.8).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

WEGNER, Johann Georg, papiernik we Wrocławiu, + przed 12.4.1864 Garbez, pow. Schildberg, **dzieci: 1**) Emma, **2**) Johanna Philippine (*1834, Wrocław, ew., =12.4.1864 także z Josephem Weilandem (*1834, kat.), listonoszem, najmłodszym synem Antona (+ przed 12.4.1864 Kamień Pomorski), rolnika i mieszczanina, **jego dzieci chrzestnymi u: 1:** Juliusa Dostala, czeladnika krawieckiego (16.3.1862), **2:** Juliusa Dostala, czeladnika krawieckiego, ul. Urszulanek 10 (24.7.1859).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/51, 11/38, 11/83.

WEICHE, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., + przed 9.4.1827, **żona:** Ida Minna z domu Zimmer (=9.4.1927 (ślub kościelny i cywilny) z Karlem Huwerem, ślusarzem).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

WEIDELHOFER, Fritz Hugo Oskar, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania:** Michów, pow. złot., **żona: I**) Gertrud Martha Agnes z domu Dehmel, ew., **dzieci: I/1**) Günter Hubert Fritz (*10.2.1936, #22.3. Chojnow).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

WEYDMAN, Michael, zbieracz szmat w Białej Nyskiej, pow. nyski, **żona: I/1**) Anna Maria, **dzieci: I/1**) Johann Kaspar David (#29.12.1761).
Źr.: A. A., 431.

WEIDNER, Bruno Adolf Emil, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Minna Emilie z domu Hoffmann, ew., **dzieci: I/1**) Norbert (*8.4.1943, #4.7).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

WEIDNER, August Hermann Oskar, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Anna Ida Martha z domu Scheihe, ew., **dzieci: I/1**) Martha Pauline Ruth (*7.6.1931, #26.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

WAINHE, Michael, papiernik w Mioszowie, pow. wałbrz., + przed 28.1.1709, **dzieci: 1**) Maria, **jego dzieci chrzestnymi u: 1:** Friedricha Bliemela, wynajemcy mieszkania w Dolnym Dworze (28.1.1709).

Źr.: A. A., 205b.

WEINHOLD, Gustav Alfred, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Anna z domu Konrad, **II**) =25.2.1933 (ślub kościelny i cywilny) z Gertrudą Emilie Bertą z domu Fiebig, szwaczką bielizny, **dzieci: I/1**) Alfred Richard Artur (*12.8.1913, #28.9), **I/2**) Frieda Hildegard (*28.8.1914, #20.9), **chrzestny u:** Richarda Wuttkego (+17.2.1944, poległ na Wschodzie, ew.), ślusarza budowlanego i maszynowego (28.5.1944).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/26, 34/35.

WEINHOLD, Margarete, pracownica fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **dzieci: a)** Liselotte Sieglinde (*13.3.1938, #8.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

WEINHOLD, Heinrich Oswald, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., *1857, %23.10.1914, ew., **żona: I**) Marie z domu Scholz, ew., **dzieci: I/1**) Max Willi (*4.7.1911, #30.7, %10.8.1911), **I/2**) Gustav Adolf (*4.9.1912, #6.10, %19.3.1913, ew.), **I/3**) Fritz Alfred (*24.12.1913, #15.2.1914).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/52.

WEINHOLD, Richard, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Ida z domu Scholz, ew., **dzieci: I/1**) Erich Artur Richard (*6.1.1918, #3.2).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

WEINKNECHT, Paul Alfred, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Frieda Gertrud z domu Dehmel, ew., **dzieci: I/1**) Günter Alfred (*7.5.1927, #19.6), **I/2**) Felix Kurt (*20.7.1928, #23.9).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

WEINKNECHT, Karl Wilhelm, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) =5.7.1913 (ślub kościelny i cywilny) z Selmą z domu Walter, sortowniczką w fabryce papieru, **dzieci: I/1**) Klara Selma Frieda (*25.5.1913, #22.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/34.

WEYRICH (WEYRAUCH), Samuel, czeladnik papierniczy i mieszczanin (14.10.1712 uzyskanie małego prawa mieszczańskiego) w Świdnicy, **żona: I** =24.5.1707 (ślub ewangelicki) z Anną Marią, córką Johanna Kalmissa (+24.5.1707), gorzelnika; 3.3.1723 Christian Reyman, starszy cechu introligatorskiego, i Gottfried Leuckert, szklarz i mieszczanin, oświadczają przed magistratem, że prowadziła niecnny żywot, miała kontakty seksualne z innymi mężczyznami i uciekła po 1711 od W. bez jego winy, odtąd nigdy nic nie słyszeli o niej, **dzieci: I/1**) Johanna Juliana (#1.4.1710), **I/2**) Maria Elisabetha (#12.9.1711).

11.4.1707 prosi magistrat świdnicki o interwencję u starosty w sprawie jego zwolnienia z poddaństwa; 17.11.1707 ma rozprawę sądową ze szlifierzem stali Gottfriedem Klugem z powodu wzajemnego znieważenia.

Źr.: A. A., 59m, 59o, 305a; A. P. Wr., a. m. Świdn., nr 98, s. 472n; nr 152, s. 243; nr 153, s. 634; nr 198, s. 221, 269.

WEYRICH, Wilhelm, mistrz w fabryce papieru w Chojnowie, pow. leg., **mieszkanie:** Bahnhofstr. 11.

Lit.: Adreßbuch/Einwohnerbuch für die Stadt und den Kreis Goldberg mit den Städten Haynau und Schönau und allen Gemeinden 1939, Breslau 1939, s. 89.

WEISE, właściciel młynu papierniczego w Unięcicach, pow. lubań.

1879 spali się młyn papierniczy, w 1881 na tej posesji zbudowano tkalnię mechaniczną.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 45.

WEISS, Herrmann, czeladnik papierniczy i mieszkaniec w Ogrodnicy, pow. średz., **żona: I**) Maria Theresia z domu Jänsch, **dzieci: I/1**) Johanne Christiane (*11.12.1829, #13.12).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 63/12.

WEISS, Ignaz, producent w Jaworku, pow. kłodz., **chrzestny u:** Wilhelma Hoekera, chłopa w Domaszkowie, pow. kłodz. (24.9.1860), Josefa Fabera, wolnego chłopa w Gorzanowie, pow. kłodz. (23.5.1861).

Źr.: A. A., 599b, 692d.

WEISS, Melchior, papiernik w Brzegu, +30.5.1574 Brzeg, **dzieci: 1**) córka (*1570, %24.2.1574). Właściciel papierni w Oławie, 1575 książę Jerzy odbudowuje ją za własne pieniądze i dzierżawi wdowie po Weissie, która nie ma wystarczających własnych funduszy.

Źr.: A. P. O., ks. metrykalne par. ew. św. Mikołaja w Brzegu.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 85n.

WEISSBRODT, Robert, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) Emma z domu Schäfer, ew., **dzieci:** I/1) Ida Emma Martha (*21.8.1912, #15.9).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

WEYßKAPPEL, Joann Georg, czeladnik papierniczy w Nysie, **dzieci:** 1) Johann Friedrich (%1.6.1703).
Źr.: A. A., 57f.

WEIST, Christian Herrmann, czeladnik papierniczy w Kamiennej Górze, *1803, najmłodszy syn Johanna Gottloba, wolnego ogrodnika w Sobiecinie, pow. wałbrz., **żona:** =3.5.1829 z Marią Theresią (*1801), córką Antona Jäche, byłego gospodarza w Świerzawie, pow. złot.
Źr.: A. P. Wr., paraf. kat. św. Andrzeja w Środzie Śląskiej, nr 119.

WELSNER, papiernik w Wojciechowie, pow. lwów.
Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 73.

WELZ, Otto, producent papy w Suliszowie, pow. wałbrz., Hauptstr. 1.
Lit.: Adreßbuch für den Stadt- und Landkreis Waldenburg i. Schles. 1935, Waldenburg [b.r.], s. 712.

WENDE, Bruno Hugo Otto, operator kalandra w Bielawie Dolnej, pow. zgorz., *3.2.1903, #22.2, ew. (29.9.1941 występuje z kościoła), **rodzice:** Bruno, ew., pracownik w cegielni w Chojnowie, pow. leg., Ida z domu Renner, ew., **żona:** I) Anna Klara Martha z domu Fechner, ew., **dzieci:** I/1/2) Gustav Otto Helmut i Bernhard Bruno Reinhard (*10.2.1930, #16.2).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/23, 34/25.

WENDE, Eduard Richard Willi, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) =9.7.1932 (ślub kościelny i cywilny) z Friedą Idą Selmą z domu Köhler, ew., sprzedawczynią, **dzieci:** I/1) Manfred Adolf Oskar (*31.1.1933, #26.3).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/35.

WENDE, Paul Oskar Hans, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) Hedwig Dora z domu Brambach, dysydentka, **dzieci:** I/1) Martha Gerda (*20.2.1935, #21.4).
Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

WENDEL, Maria Magdalena, kucharka w młynie papierniczym w Świdnicy, **chrzestna u:** Antona Franz Gottschlicha, dniówkarza (8.2.1755, 19.4.1757).
Źr.: A. A., 305c.

WEHNER, Jeremias, czeladnik papierniczy, syn Balthasara, producenta grabi i przysięgłego ławnika sądowego w Płóczkach, pow. jel., **żona**: =13.1.1704 z Elisabeth, córką Christofa Krebßa, mistrza lutniczego w Piechowicach.

Źr.: 190b.

WENNIG, Johann, papiernik w Legnicy, syn Johanna (+ przed 20.10.1643 w Erfurcie), **żona**: =20.10.1643 z Sabiną, wdową po Hansie Zesermanie, papierniku w Legnicy, **chrzestny u**: Christofa Sallmego, kupca (17.1.1645), Christofa Röhriega, zbieracza szmat w Starych Piekarach, pow. leg. (30.10.1645), Georga Krausego, zbieracza szmat i chałupnika-dzierżawcy w Starych Piekarach (18.2.1647), Adama Leißnera, ogrodnika w Starych Piekarach (19.6.1647), **jego żona chrzestną u**: Dorothei, wdowy po Georgu Röhrigu w Starych Piekarach, pow. leg. (15.8.1645), Adama Leißnera, ogrodnika w Starych Piekarach (18.3.1646), Adama Hehnego, pasterza w Legnicy przy Speergasse (23.8.1646), Davida Koßlitz, owczarza w Pątnowie Legnickim, pow. leg. (27.10.1646).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy, nr 4, 48.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 148.

WENIGER, Martin Gustav Richard, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona**: **I**) = po 20.11.1925 z Martha z domu Pohl, ew., służką, **dzieci**: **I/1**) Erich Martin Heinz (*20.11.1925, #13.12).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

WENZEL, Adolf, uczeń papierniczy w Dołach, pow. żag., +1825, utonięcie.

Lit.: Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Liegnitz, t. 15: 1825, s. 125.

WENZEL, Alfred Heinrich, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: **I**) =29.12.1934 (ślub kościelny i cywilny) z Elfriede Erną z domu Neubert, ew., szwaczką rękawic, **dzieci**: **I/1**) Rainer Alfred (*23.9.1937, #29.10).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26, 34/35.

WENTZEL, Christof, czeladnik papierniczy w Jeleniej Górze, **chrzestny u**: Gottfrieda Siebera, chałupnika (10.9.1711).

Źr.: A. A. 26b.

WERNER, Ernst, papiernik we Wrocławiu-Zakrzowie, **I**) **żona**: Pauline z domu Grätz, **dzieci**: **I/1**) Berthold Josef (*1895), mistrz elektryk i wdowiec w Swojkowie, pow. oław., (=4.2.1929 z Gertrudą Marią (*1903) w Roszycach, pow. kłodz., rodzice: Paul Hötzel, nauczyciel w Roszycach, Gertrud z domu Puch (+ przed 4.2.1929)).

Źr.: Kłodzko, kat. kośc. NMP, =1924–1933.

WERNER, Georg, papiernik, *Aurach, Wirtembergia, **miejsca zamieszkania:** 1631/1632 Stare Piekary, pow. leg. (mieszka z powodu prześladowań religijnych u Georga Reuttera, papiernika), 1635–1642 Świdnica, 1667–1672 Wrocław, **żony:** **I**) =26.1.1631 w Legnicy z Sibillą, córką Zachariasa Zestermana, papiernika w Świdnicy, **II**) Anna, **III**) =18.4.1667 we Wrocławiu z Anną, wdową po Kasparze Dietzmanie, **dzieci:** **1**) dziecko (%19.11.1632 Stare Piekary, bez #), **II/1**) Anna (#22.2.1635 Świdnica), **II/2**) Johann Georg (#17.6.1637 Świdnica), **II/3**) Christoph (#22.6.1642 Świdnica), **świadek u:** Georga Kircha, tkacza we Wrocławiu (26.2.1669), **chrzestny u:** Adama Rosche, najemcy na Ołbinie we Wrocławiu (6.12.1669), Christopha Kühne, dniówkarza na Zatumiu we Wrocławiu (6.1.1672).

Funkcje: 1667 przysięgły ławnik sądowy w majątku klasztoru św. Macieja na Ołbinie we Wrocławiu.

Źr.: A. A., 1b, 31b, 59h, 61a; A. P. Leg., NMP w Legnicy nr 47, 96.

WERNER, Paul Bruno Richard, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** **I**) =28.9.1929 (ślub kościelny i cywilny) Friedą Klarą Ellą z domu Bachmann, ew., pracownicą w fabryce papieru, **dzieci:** **I/1**) Siegfried Paul Otto (*2.3.1931, #24.5), **I/2**) Reinhard Dieter (*25.9.1944, #5.11).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26, 34/35.

WERWIZ (WIRBITZ), Christof, czeladnik papierniczy w Świdnicy, **dzieci:** **1**) Kaspar (#7.6.1605).

Źr.: A. A., 59c.

WICHE, Adolf, papiernik w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., **rodzice:** Longinus, hutnik w Wiesenberg, Morawy, Karolina z domu Zoot (*Kleps, Morawy), **żona:** **I**) Emilie (rodzice: Joseph Lukas, ceglarnik w Groß Ullersdorf, Czechy, Josepha z domu Beil (+ przed 23.1.1914, *Frankstadt, Morawy)), **dzieci:** **I/1**) Gertrud (*23.1.1914, #1.2).

Źr.: A. A., 655k.

WIEDEMAR, Konrad, papiernik w Kunnersdorf (obecnie dzielnica Jeleniej Góry), 1902 właściciel fabryki papieru Emila Fischera w Mużakowie, **mieszkanie:** 1906 Jelenia Góra, ul. Cypriana Kamila Norwida 2.

Funkcje: 1893 rewizor rachunkowy sekcji XI (Śląsk i Pomorze) Stowarzyszenia Papierników.

Lit.: Schlesisches Tageblatt, t. 19, 2.6.1893; Adreßbuch der Stadt Hirschberg und der Gemeinden Cunnnersdorf und Straupitz für das Jahr 1906/07, Hirschberg [b.r.], s. 82, 159, 178.

WIEDERMANN, Fritz, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** **I**) Walli z domu Mummert, ew., **dzieci:** **I/1**) Fritz Karl Heinz (*1.4.1932, #12.6), **I/2**) Kurt Fritz (*26.5.1936, #19.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/26.

WIEDEROG, Georg, papiernik w Goszczu, pow. oleś., **żona: I**) Anna Rosina z domu Häuer, **dzieci: I/1**) Anna Rosina (*5.2.1785, #6.2), **I/2**) Karl (*2.12.1786, #3.12), **I/3**) Franz Joseph (*24.8.1789, #25.8), **chrzestny u:** Johanna Kozoga, urlopowanego muszkietera w pruskim pułku generała-majora v. Wendossen, w kompanii pułkownika v. Kleista z garnizonu wrocławskiego (7.7.1786), **jego żona chrzestną u: I:** Johanna Kozoga, urlopowanego muszkietera w pruskim pułku generała-majora v. Wendossen, w kompanii pułkownika v. Kleista z garnizonu wrocławskiego (4.6.1785, 3.1.1788).

Źr.: A. A., 133e.

WIKOWSKY, Leopold, czeladnik papierniczy w Brzegu, **chrzestny u:** Josepha Albrechta, budowniczego młynów w Przedmieściu Odrzańskim, w młynie papierniczym (17.9.1854).

Źr.: A. A., 666h.

WIELAND, Karl Friedrich, papiernik i chałupnik w Kliczkowie, pow. bol., + przed 29.9.1835, **dzieci: 1**) Juliana, **jego dzieci chrzestnymi u: 1:** Ernsta Jäkla, szewca i mieszkańca (29.9.1835).

Źr.: A. A., 678c.

WILDE, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** Ernestine, z domu Vater (*1871, +14.2.1920, %18.2).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

WILDE, Friedrich, 1906 właściciel fabryki kartonu i papierów luksusowych w Złotoryi, **mieszkanie:** Unterer Mühleberg 449b, właściciel sklepu papierniczego Ring 50.

Lit.: Adreßbuch der Stadt Goldberg in Schlesien, Goldberg 1906, s. 63, 81.

WILLHELM, David, parobek w papierni w Świdnicy, **żona: I**) Maria z domu Ketzl, **dzieci: I/1**) Anna Maria (#27.8.1725, chrzestna: Maria Rosina, córka Illgnera, dzierżawcy papierni), **chrzestny u:** Johanna Kaspara Eckerta, mieszkańca (24.5.1727).

Źr.: A. A., 305a.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 132.

WINDE, rodzina papierników.

I) Andreas, w Ścinawie, pow. lubiń., ojciec Andreasa Gottloba (patrz niżej – nr **II**), **żona:** Anna z domu Vogt, **dzieci: 1**) Andreas Gottlob (patrz niżej – nr **II**), **2**) syn, **chrzestny u:** Christoha Martina, czeladnika papierniczego w Starych Piekarach,

pow. leg. (24.4.1721, z powodu nieobecności Christiana Zippla, dzwonnika kościoła NMP w Legnicy i mieszczanina), **jego żona chrzestną u**: Christopha Martina, czeladnika papierniczego w Legnicy (16.5.1724).

Źr.: A. P. Leg., kośc. NMP w Legnicy, nr 8, 50.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 87.

II) Andreas Gottlob, król. pruski papiernik urzędowy, *1712, +3.7.1767, gorączka, %5.7, syn Andreasa (patrz wyżej – nr I), **miejsca zamieszkania**: 1734 Przemków, pow. żag., 1734–1766 Stare Piekary, pow. leg., mieszczanin w Legnicy, **żona**: **I)** =20.1.1734 w Legnicy z Anną Rosiną (*14.6.1712 Legnica, #15.6, +20.7.1775, gorączka, %23.7), najstarszą córką Christiana Geißlera, papiernika w Starych Piekarach, **dzieci**: **I/1)** Johanna (Anna) Dorothea (=28.11.1759 w Legnicy z Siegmundem Gottlobem Speerem, gospodarzem w *Czarnym Orle* i mieszczaninem w Legnicy, najstarszym synem Johanna Michaela, gospodarza w *Niebieskim Niebie*, rajcy i mieszczanina tamże), **I/2)** Rosina Elisabeth (*1737, =22.9.1773 z Christophem Gottliebem Elßnerem (*1736), król. pruskim papiernikiem, średnim synem Christiana Gottloba (+ przed 22.9.1773), papiernika w Antoniowie, pow. lwów., w kluczu Gryfów Schaffgotschów), **I/3)** Johanna Eleonora, **I/4)** Karl Benjamin (*1766, +17.5.1766, ospa, %19.5), **chrzestny u**: Karla Friedricha Freyhubena, sierżanta w pułku Schollz w Legnicy (2.11.1747), Gottlieba Johna, woźnicy u prezydentowej v. Ehrenberg w Zielonej Łące, pow. średz. (20.9.1749), Johanna Friedricha Geißlera, kupca i mieszczanina przed Bramą Wrocławską w Legnicy (21.1.1759, 30.10.1763), **jego żona chrzestną u**: Christiana Hellmicha, mieszkańca przed Bramą Wrocławską w Legnicy (28.10.1747), Samuela Thielscha, mieszkańca na Töpferberg w Legnicy (15.11.1751, 4.12.1754), Christiana Ehrenfrieda Löbina, niemieckiego nauczyciela, arytmetyka i mieszczanina w Legnicy (10.4.1761), Johanna Friedricha Geißlera, handlarza zwierzętami i mieszczanina przed Bramą Wrocławską w Legnicy (31.5.1761, 3.8.1765, 31.12.1767), **jego dzieci chrzestnymi u**: **I/1)**: Christiana Hellmiga, mieszkańca przed Bramą Wrocławską w Legnicy (1.1.1751, 24.8.1753), Georga Friedricha Kleina, pomocnika w Górnym Młynie w Starych Piekarach (17.7.1752), zastępuje Annę Reginę z domu Mitmann, żonę Benedikta Prella, konwisarza i mieszczanina w Legnicy, jako chrzestna u Gottlieba Johna, mieszkańca na Töpferberg (16.4.1751), **I/2)**: Christiana Junga, chłopca w Piątnicy, pow. leg. (14.12.1755, 20.4.1757), Samuela Thielscha, mieszkańca przed Bramą Wrocławską w Legnicy (29.3.1758), Johanna Bauma, gorzelnika i mieszczanina przed Bramą Głogowską w Legnicy (19.4.1761, 26.12.1763, 31.7.1765), Anny Marii z domu Krahrmer, wdowy po Samuelu Thielschu, pasterzu w Piątnicy (17.7.1761, w podróży, zastąpiona przez swoją matkę), Christiana Gläsera, właściciela tartaka w Starych Piekarach (17.8.1766, 9.6.1768, 15.11.1769, 12.4.1771, 22.6.1772), Gottlieba Nieckischa, młynarza dziedzicznego i urzędowego w Starych Piekarach

(19.9.1769, 30.10.1771), Gottlieba Helma, muszkietera w pułku Stechow, w kompanii przybocznej, i chałupnika w Starych Piekarach (11.2.1770, 11.8.1771), Gottfrieda Prowego, król. nadmłynarza w Starych Piekarach (14.9.1770), **I/3**: Gottfrieda Thomasa, młynarza dziedzicznego w Bartoszowie, pow. leg., i muszkietera w pułku Stechow, w kompanii przybocznej (1.11.1766, 1.1.1770, 7.12.1772, 28.12.1776, 18.9.1781), Christopha Gottlieba Elßnera, król. papiernika urzędowego w Starych Piekarach (23.12.1774, 24.12.1776, 12.6.1778), **3** zastępuje 7.1.1776 Annę Reginę z domu Münster, żonę Georga Friedricha Knappego sołtysa dziedzicznego i sądownego w Skoroszowicach, pow. strzel., jako chrzestną u Gottfrieda Mentzla, król. młynarza urzędowego w Starych Piekarach (7.1.1776), **I/4**: Johanna Gottlieba Raschkego, kowala podków (18.5.1755, 22.9.1757, niepełnoletni, sąd każdorazowo zastępowany przez swego ojca).

Źr.: A. P. Leg., kośc. NMP w Legnicy, nr 9, 9a, 10, 11, 50, 51, 53, 53a 100, 101; Muz. Nar. Wroc., Hintze, papiernicy.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 87.

WIENER, Christof, zbieracz szmat w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz., %13.5.1677.

Źr.: A. A., 655a.

WINKLER, Benedikt, czeladnik papierniczy, **miejsca zamieszkania**: 1842 Jaworek, pow. kłodz., 1843–1860 Michałowice, pow. kłodz. (papiernik i kolonista), **dzieci**: **1**) Anna (*1859, +5.6.1860, ślinotok, %8.6), **świadek u**: Johanna Winklera, ogrodnika i wdowca w Dzikowcu, pow. kłodz (25.10.1842), **chrzestny u**: Johanna Winklera, ogrodnika w Dzikowcu (21.11.1843).

Źr.: A. A., 602c, 602g, 602j.

WINCKLER, Johann, woźnica w papierni w Świdnicy, **żona**: **I**) Regina, **dzieci**: **I/1**) Anna Rosina (#8.9.1716).

Źr.: A. A., 305a.

WINKLER, Nikolaus, radca komory, sędzia dworski i zarządca urzędowy.

1636 książę Jerzy Rudolph daruje mu papiernię legnicką.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 86; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 7.

WINKLER, Wolfgang, 1622 właściciel papierni we Wrocławiu i Oławie.

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 88n.

WINTER, Erich Alfred, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Anna Martha Meta z domu Hübner, ew., **dzieci: I/1**) Renate Monika Herta (*5.6.1940, #14.7).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

WINTER, Georg, papiernik, **miejsca zamieszkania:** 1649 Duszniki Zdrój, pow. kłodz., 1658 Kliczków, pow. bol., syn Hansa (+ przed 28.9.1649) w Kliczkowie, **żona:** =28.9.1649 w Dusznikach Zdroju z Martha, córką Samuela Peschke (+ przed 28.9.1649) tamże.

W lutym 1658 toczy spór z Andreasem Weinknechtem, rzeźnikiem w Bolesławcu.

Źr.: A. A., 655a.

Lit.: Wernicke, Ewald, Chronik der Stadt Bunzlau von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart, Bunzlau 1884, s. 369.

WINTER, Martha Emma, pracownica fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **mąż:** =28.9.1918 (ślub kościelny i cywilny) z Hugo Richardem Rennerem, hydraulikiem.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/34.

WINDTER, Stefan, papiernik, 1585 dzierżawi papiernię w Osiecznicy, pow. bol.

Lit.: Olczak, Mariusz, Abramowicz, Zdzisław, Osiecznica i okolice, Warszawa 1999, s. 28.

WINTER, Wilhelm, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., *1859, +14.11.1917, %18.11.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

WINTER, Willi, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **chrzestny u:** Ernsta Ericha Elsnera, robotnika w fabryce słoju (1.9.1940).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

WIEHR, rodzina producentów papieru i mieszczan w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz.

I) Ernst, *1818, syn Josepha I (patrz niżej – nr **II**), **żona: I**) =3.10.1841 z Franzišką (*1820 Podgórze, pow. kłodz.), córką Franza Kastnera, mistrza stolarskiego, właściciela folwarku, radnego i mieszczanina, świadek: Joseph II (patrz niżej – nr **III**), **dzieci: I/1**) Gustav Franz (*3.1.1845, #5.1), **chrzestny u:** Augusta Klosego, żandarma (8.4.1838, 26.4.1840), Ignaza Wiehra, wynajemcy mieszkania i mieszczanina (18.5.1839), Karla Salzmann, introligatora i mieszczanina (12.12.1839,

21.2.1842), Josepha Batzdorfa, młynarza i mieszczanina (17.3.1842, 26.5.1843, 4.4.1846, 19.11.1854, 25.10.1856), **jego żona chrzestną u:** Josepha Batzdorfa, mistrza młynarskiego (29.7.1844).

Źr.: A. A., 655e, 655f, 655p.

II) Joseph I, miejsca zamieszkania: do 1822 Ząbkowice (mistrz młynarski), od 1822 Duszniki (właściciel papierni (zakupionej 28.10.1822 na licytacji), wolnego majątku w Podgórzu i mieszczanin w Dusznikach), +28.6.1842 Duszniki, szlag, %2.7, ojciec Josepha II (patrz niżej – nr **III**), Karla I (patrz niżej – nr **IV**), Ernsta (patrz wyżej – nr **I**), **żona:** Veronica z domu Löffler (*1788 Sowina, mylnie też Ludwikowice Kłodzkie i Nowa Ruda, wszystkie pow. kłodz., + Duszniki, gorączka nerwowa, %19.2), **dzieci:** **1)** Veronika (*1805, =12.2.1828 z Bernhardem Seibtem (*1800), sukiennikiem, pracownikiem tartaku i mieszczaninem, synem Franza, mistrza sukienniczego i mieszczanina, świadek: Franz Bürgel, papiernik), **2)** Joseph II (patrz niżej – nr **III**), **3)** Johanna (mąż: Anton Batzdorf, młynarz (rodzice: Florian, fabrykant w Bielawie, pow. dzierz., Maria z domu Aust (* tamże)), dzieci: a) Ottilie (*6.10.1860 Duszniki Zdrój, #7.10)), **4)** Karl I (patrz niżej – nr **IV**), **świadek u:** Ignaza Staudego, młynarza w Lewinie, pow. kłodz. (8.2.1825), Augusta Gellricha, zarządcy u hrabiego v. Magnisa (4.2.1834), Augusta Grossmanna, kupca i mieszczanina (27.7.1835), Karla I (patrz niżej – nr **IV**) (31.5.1836), Ludwiga Götze, formiarza w hucie żelaza (28.6.1836), **jego dzieci chrzestnymi u:** **1:** Josepha Feigeego, wynajemcy mieszkania i mieszkańca (8.10.1824), **3:** Antona Radlera, dniówkarza i wynajemcy mieszkania w Podgórzu, wzgl. chałupnika w Złotnie, pow. kłodz. (23.7.1828, 19.3.1832, 13.7.1834, wzgl. 15.4.1837), Franza Hünscha, mistrza szewskiego (16.3.1833), Augusta Gellricha, papiernika (19.10.1834, 12.1.1837), Franza Jiroscha, mistrza szewskiego i mieszczanina (27.12.1835, 11.7.1837, 18.4.1839), Ludwiga Poplarscha, papiernika (30.6.1836, 21.12.1837).

Znaki wodne: 1829: jeździec pod literami J. W. R. (Joseph Wiehr, Reinerz), 1832: orzeł zajmujący obie połowy arkusza, poniżej Joseph Wiehr, Reinerz.

Źr.: A. A., 655e, 655g, 655h, 655p, 655t, 655u.

Lit.: Die Grafschaft Glatz, t. 11: 1916, s. 60; O.V., Die Reinerzer Wasserzeichen, Die Grafschaft Glatz, t. 16: 1921, s. 14; J. G., Papiererzeugung in Bad Reinerz hat 400jährige Tradition, Groß Wartenberger Heimatblatt, t. 24: 1981, nr 11, s. 7; Windyka, Teresa, Filigrany papierni dusznickiej, Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej, t. 6: 1998, s. 90; też, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, Ziemia Kłodzka, nr 95, s. 7; Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 92; t. 2: 2008, s. 145.

III) Joseph II, papiernik, szynkarz i mieszczanin, *1808, syn Josepha I (patrz wyżej – nr **II), żona: I) =31.5.1836 z Marią (*1811), córką Ignaza Udnera (+ przed 31.5.1836), szynkarza, senatora i mieszczanina, świadek: Joseph I (patrz wyżej – nr**

II), dzieci: I/1) Auguste (*18.4.1868, #19.4), **I/2/3)** Anna i Hedwig (*12.11.1872, #21.11), **chrzestny u:** Antona Bartscha, czeladnika krawieckiego (2.9.1827), Ignatza Grossa, dzierżawcy młyna zbożowego, wynajemcy mieszkania i mieszczanina (9.1.1829), Josepha Baldericha, dzierżawcy młyna zbożowego (8.2.1831, 26.5.1832, 3.11.1833, 14.6.1835), Anny Louise, nieślubnej córki Josephy, córki Antona Birka, mistrza sukienniczego i mieszczanina (21.6.1832), Karla Wenkego, mistrza poszewniczego (3.3.1839), Franza Großpietscha dzierżawcy młyna (26.2.1840).

Źr.: A. A., 655e, 655g, 655h, 655p.

IV) Karl I, *1811/1812, +16.10.1899, starość, %20.10, syn Josepha I (patrz wyżej – nr **II**), ojciec Karla II (patrz niżej – nr **V**), **żony: I)** =29.4.1844 z Theresią (*1799 Duszniki Zdrój, +21.11.1864 tamże, puchlina i krwawienia, %24.11), wdową po Franzu Freudenreichu, rektorze sodalicji maryjnej i kupcu w Dusznikach, **II)** Maria z domu Wiehr (*1844 Szalejów Górny, +27.3.1907 Duszniki Zdrój, szlag, emerytka, %30.3, rodzice: Chrysostomus Wiehr, młynarz w Woliborzu, wzgl. Szalejowie Górnym, Dusznikach lub Wambierzyczach, potem emeryt w Kłodzku, wszystkie pow. kłodz., Maria z domu Lischke (*Roszyce, wzgl. Krosnowice, obie pow. kłodz.)), **dzieci: II/1)** Karl II (patrz niżej – nr **V**), **II/2)** Auguste (*18.4.1868, #19.4, mąż: =10.2.1890 z Reinholdem Adolphem, sierżantem policji w Dusznikach Zdroju (rodzice: August (* Bierkowice, pow. kłodz., + przed 10.2.1890), mistrz kamieniarski w Kłodzku, Agatha z domu Franke (* Kłodzko, + przed 21.7.1898)), **dzieci:** a) Auguste Agatha (*24.6.1891, #2.7), b) Alexander Albrecht Achilles (*9.3.1893, #12.3), c) Peter Paul (*20.6.1894, #29.6, =1.4.1920 Natesbuch, Bawaria, Juliane Urban (*21.6.1895)), d) Hans Alfons Adolph (*4.9.1896, #12.9), e) Friedrich Adalbert (*21.7.1898, #31.7), f) Hildgard (*3.1.1911, #8.1)), **II/3)** Theodor (*17.2.1870, #24.2, +21.4.1870, skurcze, %25.5), **II/4)** Maria (*13.3.1871, #19.3, mąż: =20.4.1896 z Paulem Bandtem (*1867), ekonomem i właścicielem gospody w Gorzanowie, wzgl. w Dusznikach Zdroju, pow. kłodz. (rodzice: Amand (+ przed 17.4.1909), właściciel młynu miejskiego w Dusznikach Zdroju, Ernestine z domu Kintscher (*Szalejów Górny)), **dzieci:** a) Herbert Paul (*19.7.1896, #20.7, chrzestni: żona **II** i córka **II/5**), b) Walter Michael (*1.10.1897, #11.10), c) Anna Maria Johanna (*25.7.1899, #17.8), d) Edelfrieda Barbara Zäzilia (*4.12.1900, #13.12), e) Karl Hermann Amand (*20.2.1902, #4.3), f) Paul Anton Johann (*17.4.1909, #28.4., chrzestny: nr **IV**)), g) Maria Auguste Viktoria (*1.8.1910, #11.8, chrzestny: nr **IV**), **II/5/6)** Anna i Hedwig (*12.11.1872, #21.11, II/5: +22.9.1873, skurcze, %25.9, II/6: mąż: =5.5.1897 z Augustem Latte (*1862), właścicielem roli i pensjonatu w Dusznikach (rodzice: Franz (+ przed 6.6.1900), właściciel roli tamże, Josepha z domu Kuhn (*Januszów, pow. kłodz.), **dzieci:** a) Irene Hedwig (*16.2.1898, #1.3, =16.6.1922 w Dusznikach Zdroju z Güntherem Schmidtem, kat., urzędnikiem bankowym), b) Elfriede Maria (*6.6.1900, #19.6)), **II/7)** Ottilie Emma (*14.2.1874, #1.3, +9.9.1878, dyfteryt,

%12.9), **II/8**) Maximilian Paul (*27.6.1876, #13.7, +9.9.1878, kaszel ze skurczami, %12.9), **II/9**) Alfred (* i #23.8.1879, chrzestny: Johann Letzel, właściciel fabryki papieru w Polanicy Zdroju, pow. kłodz.), **świadek u**: Ernsta Wiehra (patrz wyżej – nr **I**) (3.10.1843), Augusta Hoffmanna, mistrza szewskiego (28.5.1861), Herrmana Kahlerta, dniówkarza (23.11.1863), Gustava Wiehra, kupca (13.1.1868), Eduarda Langera, kamieniarza i wdowca (28.2.1870), Bernharda Ludwiga, robotnika fabrycznego (10.11.1873), Wilhelma Herrmanna, papiernika (17.11.1874), Josepha Hanischa, formiarza w Podgórzu (18.10.1875), **chrzestny u**: Johanna Welzela, mistrza rzeźniczego i mieszczanina (1.1.1836, 28.4.1838, 25.1.1841), Karla Wenkego, mistrza poszewniczego i mieszczanina (3.3.1839, 2.2.1848), Franza Großpietscha, dzierżawcy młyna (26.2.1840, 1.11.1841, 12.11.1843), Aloisa Wolfa, papiernika, wzgl. pracownika tartaku i mieszczanina (12.4.1840, 14.6.1863, wzgl. 12.7.1843), Alberta Unverrichta, szewca (10.4.1848), Pergrina Haeuslera, listonosza, wzgl. tkacza i mieszczanina (12.12.1850, wzgl. 14.11.1859, 21.3.1863), Karla Hanischa, kancelarzysty sądowego (20.7.1851), Wenzla Heinze, handlarza żywnością, wzgl. gospodarza (6.10.1861, wzgl. 1.4.1872, 11.8.1873, 20.7.1875), Adolpha Herrgeselle'a, szlifierza szkła w Dusznikach Zdroju (15.10.1876), **jego żony chrzestnymi u**: **I**: Peregriena Heuslera, listonosza, wzgl. tkacza (2.6.1852, wzgl. 9.1.1862), **II**: Wenzla Heinze, gospodarza w Dusznikach Zdroju (2.5.1869).

Źr.: Duszniki Zdrój, kat. kośc. św. Piotra i Pawła, +1882–1946; A. A., 599c, 655e–655i, 655k, 655p, 655r, 655u.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 62; t. 2: 2008, s. 124, 164; Sachs, Rainer, Lexikon der bildenden Künstler und Kunsthandwerker Schlesiens, t. 1, Breslau 2001, s. 26.

V) Karl II, *8.9.1866 Duszniki, #13.9, +2.2.1941 tamże, zapalenie płuc, %5.2, syn Karla I (patrz wyżej – nr **IV**), **żona**: **I**) Hedwig (*1866 Rybnik, +24.3.1940, słabość serca, %28.3, rodzice: Anton Proske (+ przed 18.9.1904), mistrz bednarzki w Rybniku, Maria z domu Buja (* Racibórz)), **dzieci**: **I/1**) Maria (*18.9.1904, #22.9, =22.6.1925 z drem prawa Rudolfem Herrmannem (*19.6.1893 Głogówek, pow. prud., kat., radcą sądu krajowego w Nysie (świadek: ojciec panny młodej), rodzice: Robert (+ przed 22.6.1925), radca sądowy w Brzegu, Helene z domu Scholz (*Wrocław)), **I/2**) Alexander (*2.1.1908, #26.1, =7.3.1936 we Wrocławiu z Johanną Sille, ew., tamże, **świadek u**: Franza Staraschka, właściciela kina w Chorzowie (22.11.1921), **chrzestny u**: Paula Bandta, restauratora (28.4.1909, 11.8.1910).

1905 przeprowadza przebudowę papierni z okazji instalacji maszyny do czerpania z cylindrem, 1939 przekazuje papiernię miastu Duszniki Zdrój w celu urządzenia w niej muzeum.

Źr.: Kat. kośc. par. św. Piotra i Pawła w Dusznikach Zdroju, +1882–1946; A. A., 655g, 655k, 655r.

Lit.: J. G., Papierzeugung in Bad Reinerz hat 400jährige Tradition, Groß Warthenberger Heimatblatt, t. 24: 1981, nr 11, s. 7; Windyka, Teresa, Filigrany papierni dusznickiej, Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej, t. 6: 1998, s. 90; też, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, Ziemia Kłodzka, nr 95, s. 7; Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, Ziemia Kłodzka, nr 171: 2007, s. 15; Bałchan, Jan, Zarys dziejów papierni w Dusznikach Zdroju w latach 1945–1968 w świetle źródeł archiwalnych, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 157.

WIRTH, Ernst, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) Emma z domu Sperling, ew., **dzieci: I/1) Irmgard** Ilse (*9.6.1927, #14.8), **I/2) Isolde Ursula** (*10.12.1928, #21.4.1929).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

WISKOTT, rodzina producentów papieru we Wrocławiu.

I) Gerhard Stephan Theodor, fabrykant papierów kolorowych we Wrocławiu, *1770, + przed 9.7.1837, ojciec Theodora Christiana Gottlieba Moritza (patrz niżej – nr **II**), **mieszkanie:** 1814–1818 ul. Kotlarska nr 1827, właściciel domów ul. Krupnicza 6–10 (późniejszy właściciel: Hamburger, kupiec), **żona: I**) =4.5.1813 z Karoline Elisabeth (Lisette) z domu Henckel (*1781), wdową po Josephie Rieglerze, mistrzu szklarskim i mieszczaninie, **dzieci: I/1)** córka (+*1.9.1814, %3.9), **I/2) Theodor** Christian Gottlieb Moritz (patrz niżej – nr **II**), **chrzestny u:** Bernharda Pirnaya, kupca i mieszczanina, nr 828 (16.4.1818), Karla Benjamina Dahme, mistrza tokarskiego i mieszczanina, ul. Mikołajska 71 (23.4.1820, 25.3.1827, 18.7.1830), Christiana Gottlieba Wiesnera, zegarmistrza i mieszczanina, nr 1925 (8.10.1820), **jego żona chrzestną u:** Ferdinanda Thomasa Wecka, konwisarza i mieszczanina, nr 1968 (11.8.1822), Engelberta Schwartz, szewca, ul. Mikołajska 49 (18.9.1836), Friedricha Fröhlicha, mistrza tokarskiego, ul. J.E. Purkyniego (9.7.1837).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/20, s. 311, 689; 8/21, s. 661; 8/28, s. 180; 8/33, s. 291; 8/37, 11/17, 11/73, 11/79; A. A., 613c, 693d, 693u.

Lit.: Harasimowicz, Jan (red.), Atlas architektury Wrocławia, t. 2: 1998, s. 57, 425.

II) Theodor Christian Gottlieb Moritz, producent papieru do banknotów, kupiec i mieszczanin, *27.12.1817, #11.1.1818, kat., syn Gerharda Stephana Theodora (patrz wyżej – nr **I**), **żona:** Amalie (*1820), najmłodsza córka Heinricha Wagnera, brygadzysty cieśli, **chrzestny u:** Johanna Petera Schweitzera, księgowego handlowego, ul. Piaskowa 11 (20.9.1843), Karla Hirsekorna, mistrza krawieckiego, ul. Grabiszyńska (15.3.1850), Wilhelma Schindlera, drukarza perkalu, ul. Łąkowa 8 (23.10.1853), **jego żona chrzestną u:** Friedricha Wilhelma Seydla, drukarza litograficznego, ul. Księcia Witolda 33 (1.6.1845).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/41, 11/79, 12/9, A. A., 579i, 614b, 693d.

WISSGOTT, Friedrich, fabrykant papieru i mieszczanin we Wrocławiu, **chrzestny u**: Gerharta Pyrnego, kupca i mieszczanina, ul. Jodłowa 1622 (28.1.1821).
Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 11/20.

WISKOTT, Karl, producent papieru we Wrocławiu, **chrzestny u**: Anny Elisabeth Berthy, nieslubnej córki Anny Elisabeth, ul. Łąkowa 9, córki Gottlieba Krigla (+ przed 30.9.1849), karczmarza (30.9.1849).
Źr.: A. A., 579h.

WIESNER, Heinrich, operator maszyny papierniczej fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona: I**) Beate z domu Obst, **dzieci: I/1**) Richard Heinrich (*26.8.1891, #12.9, +15.9.1891, katar żołądkowo-jelitowy, %18.9).
Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/20, 34/50.

WITTIG, Artur Julius Bruno, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I**) =24.12.1936 (ślub cywilny, kościelny 27.9) z Else Klarą z domu Finger, ew., **dzieci: I/1**) Werner Artur (*25.3.1938, #24.4), **I/2**) Bernhard Kurt (*14.9.1943, #7.11).

Funkcje: 1943 sierżant.

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/26, 34/35.

WITTIG, Emil, mistrz sali papieru w Jeleniej Górze, **mieszkanie**: 1905 ul. Różana 4.

Lit.: Adreßbuch der Stadt Hirschberg (18 775 Einwohner) und der Gemeinden Cunnersdorf und Straupitz für das Jahr 1905/06, Hirschberg [b.r.], s. 78.

WITTWER, rodzina zbieraczy szmat w powiecie kłodzkim.

I) Johann, zbieracz szmat i mieszczanin w Dusznikach Zdroju, + przed 21.10.1777, ojciec Josepha (patrz niżej – nr **II**), **dzieci: I**) Joseph (patrz niżej – nr **II**).

Źr.: A. A., 655o.

II) Joseph, zbieracz szmat i chałupnik w Podgórzynie, *1753, syn Johanna (patrz wyżej – nr **I**), **żona: I**) =21.10.1777 z Kathariną (*1753 Podgórzyn), córką Antona Nentwiga, **dzieci: I/1**) Johanna Elisabeth (* i #5.8.1790 Duszniki Zdrój), **jego żona chrzestną u**: Michaela Nimsa, domownika w Dusznikach (11.10.1783).

Źr.: A. A., 655c, 655o.

WITTWER, Oskar, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona: I**) Elly z domu Handke, **dzieci: I/1**) Charlotte Elly Margarete (*30.1.1915, #28.2), **I/2**) Martha Frieda Anna (*6.1.1916, #30.1).

Źr.: A. P. Wr., EKMŚ 34/24.

WITTWER, Paul Richard, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **miejsca zamieszkania**: 1912 Chojnów, 1919 Groszów, pow. złot., **żona**: **I**) Anna z domu Brieger, ew., **II**) =16.5.1919 w Chojnowie (ślub kościelny i cywilny) z Anną Pauline z domu Neumann, wdową po Tschierskim w Białej, pow. złot., **dzieci**: **I/1**) Richard Paul (*10.5.1912, #2.6., %1.9.1912).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24, 34/35, 34/52.

WOIKOWSKY, Leopold, czeladnik papierniczy w Brzegu, **chrzestny u**: Josepha Albrechta, budowniczego, papiernia przed Bramą Odrzańską (14.11.1852).

Źr.: A. A., 666h.

WOITHE, Friedrich Wilhelm Heinrich, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **miejsca zamieszkania**: 1923 Chojnów, 1925 Haynauer Vorwerk, pow. leg., **żony**: **I**) =1.9.1923 (ślub kościelny i cywilny) z Pauline Erdmunde Idą z domu Herrmann, wdową po Bachmannie, woźnicy rolnym w Ackerkutschers in Haynauer Vorwerk, **II**) =22.5.1925 w Chojnowie (ślub kościelny i cywilny) z Ernestine Martha Dörfer, robotnicą rolną w Haynauer Vorwerk.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

WOLLE, Bruno Felix, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: **I**) Eva Else Berta z domu Geisler, ew., **dzieci**: **I/1**) Else Elisabeth Ruth (*1.1.1935, #17.2).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

WOLF, czeladnik papierniczy w Brzegu, **świadek u**: Johanna Platha, kat., czeladnika papierniczego (6.12.1843).

Źr.: A. A., 666r.

WOLF, producenci papy we Wrocławiu.

I) Franz, *1799, +4.8.1857, gruźlica, %7.8, ojciec Karla Augusta (patrz niżej – nr **II**), **mieszkanie**: 1828–1857 ul. Gliniana 8, **żona**: **I**) Friederika z domu Heusler (*1798, +15.10.1865, gruźlica, %19.10), **dzieci**: **I/1**) Lorenz Johann Karl (*1.8.1828, #10.8, +7.11.1831 Brzeg, %9.11 tamże), **I/2**) Karl August (patrz niżej – nr **II**), **jego żona chrzestną u**: Gottfrieda Nawarre, mistrza szewskiego, Glinianki (27.1.1839, 17.9.1843), Moritza Wilhelma Ferdinanda Seiferta, kontrolera podatkowego, ul. Księcia Witolda 11 (21.1.1844), Johanna Gottlieba Samuela Winzera, czeladnika krawieckiego, Nowy Świat 22 (14.8.1859).

Źr.: A. A., 579g, 613k, 666u, 693g, A. P. Wr., EKMS 8/51, 11/31, 11/32, 12/31.

II) Karl August, *19.2.1834 Wrocław, #2.3, syn Franza (patrz wyżej – nr **I**), **mieszkanie**: 1863 ul. Borowska 10, 1864–1867 ul. Gliniana 2, 1869 ul. Romualda

Traugutta 46, **żona: I** Auguste (1868 rozwód), córka Friedricha Gillerta (+ przed 28.10.1868 w Marchii Brandenburskiej), marynarza śródlądowego, **dzieci: I/1** Rosalie, kat., (mieszkanie: 1881 ul. Stawowa 13, 1886 ul. Stawowa 9, dzieci: a) Auguste Luzie (*10.9.1881, #16.10, nieślubna, chrzestna: Auguste Wolf (babcia)), b) Johann Georg Joseph (*29.5.1886, #15.9, nieślubny)), **I/2** Karl Heinrich Paul (*20.10.1863, #15.11), **I/3** Karl Albert Heinrich (*16.11.1864, #11.12), **I/4** Auguste Emilie Pauline (*12.2.1867, #10.3, +12.4.1869, skurcze, %15.4), **dzieci jego rozwiedzionej żony:** 1) Maria Hedwig Magdalena (*28.10.1868, #13.12), **chrzestny u: Heinricha** Wilhelma Aloisa Deicke, ślusarza, ul. Białoskórnicza 4, wzgl. Środkowa 2 (28.11.1858, wzgl. 27.11.1864).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/50, 8/54, 11/40, A. A., 579o, 579q, 579qq, 613e.

WOLF, Adolph, papiernik w Starych Piekarach, pow. leg., **chrzestny u:** Augusta Klotzky'ego, portiera Kolei Dolnośląsko-Markijskiej w Chojnowie, pow. leg. (4.10.1850).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/13.

WOLF, Alois, papiernik, *1806/1806 Mostowice, pow. kłodz., +8.10.1874 Duszniki Zdrój, pow. kłodz., starość, %12.10, **miejsca zamieszkania:** 1840–1874 Duszniki Zdrój (papiernik, wynajemca mieszkania i mieszczanin), 1846 Drzągzi, obie pow. kłodz., **rodzice:** Georg, młynarz w Mostowicach, pow. kłodz., Theresia z domu Zeisberg (*Różanka, pow. kłodz.), **żona: I** Karolina z domu Sandann (* Duszniki Zdrój, + przed 9.11.1846), **II** =9.11.1846 z Louise (*1821 Bobrowniki, pow. kłodz., +4.4.1884, zapalenie piersi, %7.4, rodzice: Valentin Hergesell (+ przed 9.11.1846), nauczyciel w Bobrownikach, Rosina z domu Bischof (* Kochanów, pow. kam.), **dzieci: I/1** Pauline (*1838, +25.7.1840, wycieńczenie, %28.7), **I/2** córka (%25.7.1840), **I/3** Ernst Karl August (*10.4.1840, #12.4, chrzestny: Karl Wiehr, papiernik, +7.7.1840, skurcze, %10.7), **I/4** Ottilie Auguste Anna (*4.8.1841, #6.8, +6.1.1843, skurcz z powodu wyrzynania zębów, %9.1), **II/1** Anna (mąż: =19.11.1872 z Josephem Kuchinke (*1850), tkaczem w Bobrownikach (rodzice: Franz, chałupnik w Bobrownikach, Magdalena z domu Ilgner (*Ocieszów, pow. kłodz.), dzieci: a) Maria (*21.7.1873, #28.7), b) Joseph (*12.11.1874, #12.11)), **II/2** Karl (*8.6.1863, #14.6, chrzestny: Karl Wiehr, producent papieru, +29.5.1864, skurcze, %2.6).

Źr.: Kat. kośc. św. Piotra i Pawła w Dusznikach Zdroju, +1882–1946; A. A., 655e-655h, 655p, 655r, 655t, 655u.

WOLF, Christian, czeladnik papierniczy, **miejsca zamieszkania:** 1720–1745 Podgórzyn, 1745 Sosnówka, oba pow. jel., **chrzestny u:** wdowy po Georgu Hofmanie w Podgórzynie (27.2.1720), Georga Scholtze, chałupnika w Zachelmie, pow. jel. (31.8.1722), Johanna Christopha Guttbiera, stelmacha i chłopca w Marczykach, pow. jel. (12.3.1745).

Źr.: A. A., 189c.

VOLFF, Ernst, czeladnik papierniczy w Legnicy, +16.5.1666.

Źr.: A. A., 23.

WOLF, Friedrich, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **dzieci: 1** Lydia Agnes (*1936, +12.5.1936, %16.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

WOLF, Heinrich, papiernik we Wrocławiu, *1831, +24.1.1858, gruźlica kręgosłupa, %27.1, **mieszkanie:** 1858 Gliniana 8.

Źr.: A. A., 613k.

WOLFF, Hans Christoph, czeladnik papierniczy w Podgórzynie, pow. jel., **chrzestny u:** Hansa Gottfrieda Wolffa, domownika (24.12.1755).

Źr.: A. A., 189c.

WOLFF, Melchior Heinrich, papiernik w młynie polnym w Białej Nyskiej, pow. nys., i mieszczanin w Nysie, **żona: I** NN, **II** =27.11.1690 w Nysie z Marią Magdaleną (20.9.1711 bito dla niej w dzwon umarłych), wdową po Antonie Cziapinie, kamieniarzu i mieszczaninie w Nysie, **dzieci: 1** Susanna (=10.2.1688 z Wilhelmem Helbechem, cesarskim zarządcą zbrojowni w Nysie), **chrzestny u:** Melchiora Krieglera (8.6.1714), Johanna Böhma, rzeźnika w Nysie (3.7.1716).

Źr.: A. A., 57f, 303s, 431.

WOLF, Paul Gustav, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona: I** Martha Adelheid z domu Seel, ew., **dzieci: I/1** Ursula Ilse Margot (*12.4.1937, #17.5), **I/2** Käthe Ingrid (*30.10.1941, #5.4.1942).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

WOLF, Reinhold, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., *1859, +12.3.1921, %15.3.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/53.

WOHLFAHRT, Max, pomocnik przy kalandrze w Chojnowie, pow. leg., **mieszkanie:** 1930 Weidenstr. 7.

Lit.: Adreßbuch (Einwohnerbuch) des Kreises Goldber=Haynau einschließlich aller Gemeinden 1930, Liegnitz o. J., Haynau, s. 67.

WOLLSTEIN, Christoph Heinrich, mistrz papierniczy w Antoniowie, pow. lwów., **żona:** NN (+1781), **dzieci: 1** córka (mężowie: I) =1806 z Johannem Gottliebem Elselem (dotychczas czeladnik u jej ojca) > E. przejmuje papiernię), II) = (po śmierci I) Karl Moritz Vogt > V. przejmuje papiernię).

1777 kupuje papiernię w Antoniowie od Ehrenfrieda Rumlera.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 72; Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 103; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 58.

WOLSTEINER, Gottfried, czeladnik papierniczy w Piechowicach, pow. jel., **dzieci:** 1) Gottlob (#11.10.1757, chrzestny: Gottfrid Mern, grawer szkła w Cieplich Zdroju, pow. jel.).

Źr.: A. A., 190d.

WORBES, Christof, papiernik w Legnicy, **mieszkanie:** w papierni, **żona:** NN (%10.4.1598), **dzieci:** 1) Balthasar (#10.1.1590), 2) Anna (#25.11.1591), 3) Georg (#15.8.1595), 4) Ursula (#17.12.1597).

Źr.: A. P. Leg., NMP w Legnicy 1a; Muz. Nar. Wroc., Hintze, papiernicy.

WORBS, Gottlob, czeladnik papierniczy w Antoniowie, pow. lwów. (od 1733), **żona:** Johanna Berta Rosina z domu Vogel (* Kowary, pow. jel.).

Lit.: Maleczyńska, Kazimiera, Dzieje starego papiernictwa śląskiego, Wrocław 1961, s. 146; Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 57.

WOSNITZKI, Leo, producent papieru w Opolu, **mieszkanie:** 1924 ul. Grunwaldzka 40.

Lit.: Adreßbuch der Regierungs-Hauptstadt Oppeln, Oppeln 1924, s. 211.

WULST, papiernik we Wrocławiu, +1790.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 8/113.

WURSCHER, Johann, papiernik w Lesicy, pow. kłodz., **żona:** Elisabet, **chrzestny u:** Franza Sieberta, papiernika w Lesicy (23.8.1784, 15.9.1786), **jego żona chrzestną u:** Franza Siebera, papiernika w Lesicy (17.7.1783, 28.8.1785).

Źr.: A. A., 302a.

WUTTIG, Alwin, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) Emma z domu Borrmann, ew., **dzieci:** I/1) Robert Paul Alwin (*27.5.1921, #26.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

WUTTIG, Artur, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) Gertrud z domu Loos, ew., **dzieci:** I/1) Rudi Heinz (*24.4.1927, #5.6).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25.

Z

ZACHERT (TSCHACKER), Georg Ignatz, czeladnik papierniczy, syn Tobiasza (+ przed 25.10.1682), łaziebника w Usteku, Czechy, **miejsca zamieszkania**: 1682/1683 Wrocław, 1687 Świdnica, **żona**: **I**) =25.10.1682 we Wrocławiu z Anną Marią, córką Simona Kolbe, mistrza rzeźnika w Hof, Morawy, świadek: Heinrich Ridiger, papiernik we Wrocławiu, **dzieci**: **I/1**) Anna Maria (#3.9.1683 Wrocław, chrzestna: Martha, żona Rödigera, papiernika i mieszczanina we Wrocławiu), **I/2**) Johann Franz (#2.8.1687 Świdnica, chrzestny: Heinrich Rüdiger, papiernik tamże), **I/3**) Anton Xaver Ignatz (#6.4.1690 Świdnica), **I/4**) Johann Gabriel (#17.3.1685 Świdnica, chrzestna: Martha, żona Heinricha Röhdigera, papiernika i mieszczanina tamże).

Źr.: A. A., 31b, 59l.

ZACKERT, Wenzel, czeladnik papierniczy w Świdnicy, **żona**: =31.1.1695 z Anną Christiną, córką Johanna Glasera (+ przed 31.1.1695), strażnika bramnego i mieszczanina.

Źr.: A. A., 59o.

ZAHN, Karl, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **chrzestny u**: Helmuta Ericha Neumanna, ew., malarza (1.6.1941, 16.7.1944).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

ZÄNISCH, Paul, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: **I**) Helene z domu Vogt, ew., **dzieci**: **I/1**) Louise Agnes Margarethe (*23.2.1913, #30.3).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

ZÄNKER, Hermann, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: **I**) Marie z domu Dittrich, ew., **dzieci**: **I/1**) Paul Erich (*30.8.1911, #24.9), **I/2**) Anna Martha (*16.2.1913, #9.3).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

ZÄNKER, Paul Erich, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona**: =17.11.1934 (ślub kościelny i cywilny) z Johanną Marthą z domu Pfohl, pomocą domową.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/35.

ZDOREK, Johann Karl David, dyrektor papierni w Goszczu u hrabiego v. Reichenbacha, pow. oleś., **żona**: Christiana, **dzieci**: **1**) Wilhelmine, **chrzestny u**: Florianą Senffta, rzeźnika dworskiego (4.7.1803, 7.3.1809), **jego żona chrzestną u**: Florianą Senffta, rzeźnika dworskiego (9.3.1801, 30.7.1804), Johanna Feyha,

szewca (30.9.1805), Georga Kahle, właściciela wolnej parceli (18.12.1812), Andreea Voschlika, żandarma (19.1.1817), Josepha Senfta, rzeźnika (29.5.1817), Franza Pfeniga, kuśnierza (5.5.1818), **jego dzieci chrzestnymi u: 1:** Martina Opuchlika, opiekuna stawów hodowlanych (1.5.1807, 13.8.1808, 26.2.1811, 21.5.1812), Johanna Pfeya, szewca (14.12.1809), Johanna Christiana Stöntzela, mieszkańca (14.10.1810), Antona Lirscha, farbiarza na kolorowo i mieszczanina (8.7.1811).

Źr.: A. A., 548a.

ZEH, Johann Gottlieb, papiernik i producent form papierniczych i forniru we Wrocławiu, *1750, +17.2.1812, zapalenie piersi, %20.2, **mieszkanie:** 15.2–17.2.1812 *Seidenbeutel*, u kuśnierza Habichta, **żona:** Rosina z domu Kalk (*1745, +14.10.1815, starość, %17.10, mieszkanie: 1815 ul. Szewska 1789), córka Ignaza Habichta, czeladnika poszewniczego (25.4.1804), **chrzestny u:** Johanna Gabriela Kirchhofa, krawca i mieszkańca (1.5.1803, 13.1.1805, 2.10.1808, 2.9.1810).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 11/2, 11/4, 11/7, 11/9, 11/90, 11/93, A. A., 449a7.

ZEIDLER, Franz, zbieracz szmat i chałupnik w Podgórzynie, pow. kłodz., **żona:** I) Regina z domu Vizenz (*Podgórzyn), **dzieci: I/1)** Katharina Barbara (*6.11.1782, #7.11), **I/2)** Anna Johanna Ludmilla (*18.9.1785, #19.9), **I/3)** syn (+*14.11.1787, z dużą głową i ciałem, poród trwał 48 godzin), **chrzestny u:** Antona Gropitscha, chałupnika (7.3.1787).

Źr.: A. A., 655c.

ZEISKE, Gustav Willi Paul, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., **żona:** I) =20.4.1935 (ślub kościelny i cywilny) z Emmą Margarete z domu Schöl, ew., sortowniczką papieru, **dzieci: I/1)** Albert Paul Helmut (*7.3.1935, #22.4).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/25, 34/35.

ZELLTHA, Dominik, czeladnik papierniczy w Toszku, **dzieci: 1)** Johann (*1786, +21.4.1788, ospa, %25.4).

Źr.: A. A., 106e.

ZESTERMAN (ZÄSTER), Hans, papiernik w Legnicy, * Marchia, %3.2.1643, **żona:** Sabina (=20.10.1643 z Johannem Wännigiem, papiernikiem, synem Johanna (+ przed 20.10.1643) w Erfurcie), **dzieci: a)** Johann (#2.12.1628, nieślubny z Re-giną, chrzestny: Wolfgang Scholtze, czeladnik papierniczy, Ursula, żona Georga Reutera, papiernika), **jego żona chrzestną u:** Kaspara Beera, ogrodnika w Starych Piekarach, pow. leg. (5.11.1641).

Źr.: A. P. Leg., NMP Legnicy nr 4, 48, 96; A. A., najstarsza księga metrykalna ew. kośc. NMP w Legnicy, bez sygn.

ZESTERMAN (ZEISTERMAN), Zacharias, czeladnik papierniczy w Świdnicy, + przed 11.11.1646, **żona: I** NN, **II** Helena, **dzieci: I/1** Sibilla (=26.11.1631 w Legnicy (z powodu prześladowań przebywa u Georga Reuttera, papiernika w Starych Piekarach, pow. leg.) z Georgiem Wernerem (* Aurach, Wirttembergia), papiernikiem), **I/2** Zacharias (#23.8.1618, chrzestna: Anna, żona Panthaleona Härtla, właściciela papierni, =11.11.1646 z Barbarą, wdową po Kasparze Herme, ogrodniku w Dzierkowicach, pow. leg.), **I/3** Martin (#20.10.1619, chrzestny: Panthaleon Härtel, właściciel papierni, Ursula, żona Georga Reitera, mistrza papierniczego), **I/4** Elisabeth (#2.2.1621, chrzestna: Ursula, żona Reittera, papiernika), **I/5** Ursula (#29.6.1623, chrzestna: Ursula, żona Georga Reittera, mistrza papierniczego), **I/6** Katharina (#5.10.1625, chrzestna: Ursula, żona Georga Reittera, papiernika), **II/1** Johann (#19.2.1631).

Źr.: A. A., 59e-59g; A. P. Legn., NMP w Legnicy, nr 47, 48.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 107n.

ZIEHBEIN, Johann Christian, czeladnik papierniczy w Świdnicy, + przed 1773, **żona: I** Maria (+1779), **dzieci: I/1** Johann Gottlieb (#6.5.1702, chrzestna: Regina Katharina, żona Zimmermanna, papiernika), **I/2** Gottfried (#12.11.1703, chrzestna: Agnes Philippina, żona Ridigera, papiernika), **I/3** Christian Gottfried (#24.9.1711, chrzestna: Agnes Philippina, żona Rüdigera, papiernika, +1772).

Źr.: A. A., 59m, 305a, EKMS 8/111, 8/113.

ZIEGENGEIS, Georg, papiernik w Krepie, pow. ziel., + przed 11.9.1661, **żona: I** Maria, **dzieci: I** Salomea, **I/1** Anna (#12.4.1657), **I/2** Georg (#29.9.1659), **jego dzieci chrzestnymi u:** Georga Qualla, ogrodnika (11.9.1661).

Źr.: A. A., 427a.

ZIEGER, Nikolaus, czeladnik papierniczy w Mioszowie, pow. wałbrz., **żona: I** Anna Helena, **dzieci: I/1** Gottfried (#2.6.1678, chrzestna: Anna Sophia, żona Lorenza Geislera, papiernika), **I/2** Andreas (#24.3.1680, chrzestna: Anna Sophia, żona Lorenza Geißlera, papiernika), **I/3** Matthäus (#25.2.1681).

Źr.: A. A., 205a.

Lit.: Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 1: 2007, s. 89.

ZIEGLER, Julius, właściciel papierni i mieszczanin w Środzie Śląskiej, **chrzestny u:** Gotthelfa Haufe, mistrza szewskiego (21.7.1839).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 63/16.

ZIELONKOWSKY, Johann Joseph, producent papieru w Goszczu, pow. oleś., **żona: I** Rosalia z domu Lowasser, **dzieci: I/1** Josepha Rosalia (*24.12.1813, #26.12,

+30.12.1813, skurcz, %1.1.1814), **chrzestny u**: Antona Rautenberga, mistrza krawieckiego (26.7.1807, 23.10.1809), Georga Mahle, dziedzica (31.5.1809), Josepha Bystry'ego, właściciela wolnej parceli (3.12.1809, 13.2.1811, 9.3.1812, 16.1.1814), Josepha, nieślubnego syna Marii z domu Choi, żony Brendla (7.1.1810), Johanna Jakoba Schachta, szewca (2.7.1810), Adalberta Mocha, kołodzieja (29.8.1813), Josepha Weissa (9.10.1814).

Źr.: A. A., 548a, 548f.

ZIMMER, Ernst, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: I) Pauline z domu Burghardt, ew., **dzieci**: I/1) Else Margarete Gertrud (*29.7.1911, #13.8).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

ZIMMER, Paul, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona**: I) Elli Magdalena, z domu Herrmann, ew., **dzieci**: I/1) Hannelore (*16.4.1937, #23.5).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/26.

ZIMMERMAN, Johann Christian, dzierżawca papierni w Świdnicy, syn Michała (+ przed 10.7.1695), papiernika w Żytawie, **żona**: I) =10.7.1695 z Regimą Katharina, córką Johanna Scholtza (+ przed 10.7.1695), złotnika w Świdnicy, **dzieci**: I/1) Johann Christian (#18.12.1696), I/2) Johann Gottlieb (#13.12.1697), I/3) Gottfried Siegmund (#21.7.1700), **chrzestny u**: Davida Hillera, mieszczanina (4.2.1698), Zachariasza Häschke, czeladnika papierniczego (30.8.1698), Siegmunda Johanna Eckertha, kramarza (1.2.1699), Rosiny Kathariny, nieślubnej córki Elisabethy Friedrich z Georgem Wincklerem, byłym parobkiem w gospodzie *Pod Złotym Gryfem* (15.3.1700), Simona Paschkego, dniówkarza (11.7.1700), **jego żona chrzestną u**: Kaspara Hofmana, sługi w papierni w Świdnicy (17.2.1696), Andreasa Davida, dniówkarza (18.10.1700), Matthäusa Fuhrmana, kartownika (3.1.1701), Christiana Ziehebeina, czeladnika papierniczego (6.5.1702).

20.3.1688 pogodzony przez Radę Miejską z Martinem Rabem, czeladnikiem młynarskim, po obustronnych zniewagach; 28.9.1695 opiekun swej żony, kiedy z innymi (np. Regimą Kathariną, wdową po Johannie Scholzu, złotniku i mieszczaninie) sprzedaje 2 ogrody i parcelę rolną; 9.6.1702 prosi spadkobierców Rüdigera, by nie wypowiedzieli mu dzierżawy ich papierni, jak zapowiadali, 21.7.1702 negocjacje w tej sprawie.

Źr.: A. A., 59l, 59m, 59o; A. P. Wr., a. m. Świdn., nr 113, s. 66; nr 151, s. 745, 770; nr 203, s. 108.

Lit.: Sachs, Rainer, Schweidnitz und seine Spielkartenproduzenten, Das Blatt, z. 20: 1999, s. 12; Radau, Sigmar, Sachs, Rainer, Bier, Weib und Gesang, Das Blatt, z. 22: 2000, s. 34; Sachs, Rainer, Od gotyku do baroku, w: Czechowicz, Bogusław,

Dobrzyniecki, Arkadiusz, Żak, Izabela (red.), Z dziejów rysunku i grafiki na Śląsku oraz w kolekcjach i zasobach ze Śląskiem związanych, Wrocław 1999, s. 67; Błaszczyk, Dorota, Sachs, Rainer, Słownik papierników śląskich do 1945 roku, Rocznik Muzeum Papiernictwa, t. 2: 2008, s. 113, 128.

ZIPP, Heinrich, papiernik w Janowicach Wielkich, pow. jel.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 62.

ZIPP, Philipp, papiernik w Janowicach Wielkich, pow. jel.

Lit.: Junker, Ullrich (wyd.), Friedrich v. Hössle, Die Papiermühlen im Regierungsbezirk Liegnitz in Schlesien, Bodnegg 2004, s. 62.

ZOBEL, Alfred, pracownik fabryki papieru w Chojnowie, pow. leg., ew., **żona:** I) Emma z domu Thiel, ew., **dzieci:** I/1) Alfred Erich Kurt (*27.3.1914, #19.4), I/2) Erich Wilhelm Oswald (*24.5.1916, #12.6).

Funkcje: 1916 członek pospolitego ruszenia.

Źr.: A. P. Wr., EKMS 34/24.

ZOGERT, Georg, papiernik w Świdnicy, + przed 20.6.1700, **żona:** Anna Maria (=20.6.1700 we Wrocławiu z Johannem Meißnerem, poszewnikiem, synem Johanna (+ przed 20.6.1700), chłopca w Weissag, Morawy, świadek: Hieronymus Mayer, hafciarz złotem na Piasku).

Źr.: A. A., 693a.